

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Pěvecké sbory města Jihlavy

Diplomová práce

Jana Sedláková

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Vedoucí diplomové práce: Doc. Mgr. Jiří Fuchs

České Budějovice

2008

Děkuji především Doc. Mgr. Jiřímu Fuchsovi za odborné vedení diplomové práce, konzultace a cenné rady, které mi pomohly zvládnout toto obsáhlé téma. Za poskytnutí důležitých informací a materiálů děkuji PhDr. Pavlu Jirákovi z Muzea Vysočiny v Jihlavě.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 24. 4. 2008

.....

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá problematikou pěveckých sborů města Jihlavy. Zahrnuje celkem dvě části, první část se zabývá historií sborového zpěvu a hudbou v Jihlavě, jejíž součástí je mistrovský zpěv, jihlavská hudba po třicetileté válce a s nimi související historie města. V druhé části jsou popsány mezinárodní hudební festivaly MAHLER JIHLAVA, Festival sborového umění a současné pěvecké sbory všech typů, které v Jihlavě veřejně vystupují. Tato část rovněž obsahuje dotazy položené jihlavským sbormistrům, týkající se jejich pěveckých sborů a hudebních festivalů, zvláště pak Festivalu sborového umění, který je jedním z nejvýznamnějších celostátních festivalů a se současnými pěveckými sbory v Jihlavě se v této práci částečně prolíná. Cílem diplomové práce je zjistit, do jaké míry ovlivňuje FSU sborový život města Jihlavy.

Annotation

The thesis deals with problems of choirs in Jihlava city. There are two parts. The first one encompass history of choral singing and music in Jihlava including master singing, Jihlava's music after 30-year war and the history of the city itself. The second part contains music festivals such as MAHLER JIHLAVA, The Choir Festival and the present-date choirs which organize performances for the public. This part reveals questions given to Jihlava's choirmasters, concerning their choirs and festivals, particularly The Choir Festival which is the one of the most prestige national festival and which mingles with the present-day choirs in part. The main aim of the thesis is to find out the influence of The Choir Festival on the choral life in Jihlava.

Úvod	7
I. Historická část	10
1. Město Jihlava.....	10
2. Hudební historie města.....	13
2. 1 Mistři pěvci	13
2. 2 Hudba v Jihlavě po třicetileté válce	18
2. 2. 1 Bedřich Smetana v Jihlavě	21
2. 2. 2 „Musikverein“	21
2. 2. 3 „Männergesangverein“	23
2. 2. 4 Gustav Mahler	24
2. 2. 5 Bohumil Bouda	27
2. 2. 6 Bohumil Bouda jako sbormistr	28
2. 2. 7 Pěvecký spolek „Hlahol“	30
2. 2. 8 Horácký smíšený pěvecký sbor (HSPS).....	31
2. 2. 9 Jihlavský dětský sbor ODPM.....	32
II. Současnost	34
1. Oslavy a výročí spojená s Gustavem Mahlerem	34
2. Mezinárodní hudební festival MAHLER JIHLAVA	34
3. Festival sborového umění (FSU).....	37
3. 1. 50. ročník FSU v Jihlavě	41
3. 2. Pěvecké sbory města Jihlavy během 50 festivalových ročníků	45
3. 3. Mezinárodní skladatelská soutěž.....	48
4. Dětský pěvecký sbor ZŠ Nad Plovárnou Jihlava	53
5. DPS Gaudium.....	55
6. DPS Zvoneček.....	57
7. Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží	60
8. Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava	62
9. Hudební sdružení Gymnázia Jihlava (HSGJ).....	63
10. Iuventus	65
11. Jihlavský chrámový sbor	67
12. PS Foerster	68
13. Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie	70
14. Pěvecké sdružení Campanula.....	73
15. Dotazníky	79
16. Shrnutí dotazníků pro jihlavské sbormistry	91
Závěr	94
Seznam použité literatury a pramenů:	98

Úvod

„Musica proxima nobis naturalis est.“¹ Tato slova jsou vepsána v srdci pěveckých sborů a jejich členů, kteří se jí nejen usilovně věnují, ale hudba sama jim pomáhá ve společném sebevyjádření. Zřejmě právě proto je hudba a sborový zpěv neodmyslitelnou součástí naší kultury.

Poprvé jsem se setkala se sborovým zpěvem v Jihlavě, mém rodném městě, které je také v současné době hlavním centrem kraje Vysočina a kulturním střediskem Horácka. Se zpěvem jako takovým jsem se setkávala už od dětství v mateřské škole a základní škole, a proto jsem se mu v pozdějších letech začala věnovat i ve svém volném čase. Jednoho dne jsem dostala nabídku stát se také členkou jednoho z jihlavských dětských pěveckých sborů. Tato činnost mě natolik uchvátila, že se jí věnuji až do dnešní doby, kdy jsem členkou Univerzitního sboru v Českých Budějovicích. V současné době mě sborový zpěv natolik naplňuje, že jsem se rozhodla napsat o něm tuto práci.

Sborový zpěv a hudba má v Jihlavě již dlouholetou tradici. V dochovaných pramenech z Muzea Vysočiny se můžeme dozvědět o mistrovském zpěvu, který do Jihlavy přinesli soukeničtí tovaryši z jiných německy hovořících zemí. Tento zpěv znali Jihlavané už v 16. století, kdy bylo ve městě založeno první bratrstvo mistrů pěvců, které pořádalo okázalé pěvecké slavnosti. Proto v první části této práce nastíním nejvýznamnější okamžiky z hudební historie města, jejíž součástí je i činnost mistrů pěvců a jejich písní. Tyto písně byly také často inspirovány různými pověstmi a pohromami, které se v Jihlavě odehrávaly. Zároveň popíši průběh jejich pěveckých slavností, které se odehrávaly v rámci mistrovského zpěvu.

Po třicetileté válce se hudební život spojoval především s různými spolky. Ve městě se tak provozovala hudba duchovní spojená s jihlavskými chrámy a procesími. Naopak hudba světská zaznívala v sálech městských domů a altánech. V jihlavské hudební tradici se však projevuje další faktor, který specificky ovlivňuje město už od jeho raných prvopočátků. Tento vliv, který působil na životní styl Jihlavy je spojován s německým i českým obyvatelstvem. Avšak v minulém století došlo k odsunutí Němců a tím pádem i k současnému počestění města. Do práce tedy zahrnu tyto skutečnosti, navzdory kterým tak ve městě mohli žít a tvořit osobnosti hudebního světa jako je Gustav Mahler, Bedřich Smetana, Bohumil Bouda a jiní.

Dále bych v této části práce popsala vývoj hudby v Jihlavě a především pěvecký těles, které ve městě působily v průběhu staletí. Zvláštní pozornost si zaslouží pěvecké sbory, které

---

¹ Jan Amos Komenský – Hudba je naší přirozenosti nejbližší.

se svými úspěchy zapsaly do historie Jihlavy. Neměli bychom zapomínat na práci jejich sbormistrů, kteří jsou neoddělitelnou součástí sboru a svojí prací se jistou měrou zasloužili nejen o jeho rozvoj, ale také sehráli určitou roli vedení těchto těles.

V druhé části této práce se zaměřím na činnost současných pěveckých sborů, zde se nabízí otázka významu současných pěveckých sborů města Jihlavy, které vystupují pro veřejnost převážně ve městě ale i mimo něj (Česká republika, zahraničí). Setkala jsem se s názorem, že dnešní společnost často zapomíná právě na význam pěveckých sborů při reprezentaci města a jeho kultury. Touto diskutovanou otázkou bych se chtěla v této práci zabývat a zjistit míru, ve které pěvecké sbory Jihlavu reprezentují. Zároveň bych také ráda upřesnila množství vokálních těles, které pracují v tomto krajském městě, rozlišila je podle typu a nastínila jejich repertoár a jeho žánrové rozpětí.

Město Jihlava je také známo hudebními festivaly: Festival sborového umění (FSU) a Mahler Jihlava. Z těchto mezinárodních festivalů se nejvíce zabývá soudobou českou a světovou vokální tvorbou právě Festival sborového umění. Tento hudební festival má v Jihlavě dlouholetou tradici. V roce 2007 proběhl již jubilejní 50. ročník. FSU byl založen v roce 1957 a patří mezi nejstarší festivaly u nás. Od počátku svého trvání až po současnost prošel Festival sborového umění v Jihlavě různými vývojovými zvraty, kdy o jeho úrovni vznikly jisté pochybnosti jako například při 36. ročníku v roce 1994: *„Festival i soutěž ukázaly více než kdykoliv předtím, v jakém rozpětí úrovni se sborový zpěv pohybuje u nás i v Evropě, zastoupené letos Poláky a Němci. Již dříve se v Jihlavě občas přihodilo, že z festivalového pódia zazněl sborový vícehlas, jehož nejvyšší hodnotou byla pouze společenská, kulturně sdružovací funkce uvnitř souboru, do sborového umění však měl daleko. Tato výběrová tolerance – letos zcela vědomá – se pořadatelům v soutěži i v nesoutěžních koncertech vymstila tak důkladně, že na to posluchači dlouho nezapomenou – mj. proto, že byli současně svědky i výkonů vynikajících.“*² Naopak v roce 2006 bylo o jihlavském festivalu napsáno: *„Festival sborového umění v Jihlavě (FSU) vstoupil letos již do 49. ročníku. Prvořadý český sborový festival každoročního setkávání hudebních odborníků, jakési pomyslné sborové „smetánky“. Klub náročného diváka – posluchače, jak to známe z filmového umění. Transformace v 90. letech přinesla hledání nového výrazu festivalu, který již nebyl spojen s výhodami pro účinkující z totalitních let, byť se vždy muselo jednat o zřetelný interpretační nadprůměr, když už ne o jasnou špičku. Festival si svoji novou tvář*

---

² DOSTALÍK, J. Sborové umění a neumění v Jihlavě, Hudební rozhledy 1/94, s. 12 -13.

*nachází a letošní ročník byl toho dokladem.*³ V této části práce bych chtěla zmínit právě o FSU a jeho dosavadním průběhu. Zde bych se zaměřila na jubilejní 50. ročník. Vystává také otázka, zda Festival sborového umění ovlivňuje či neovlivňuje pěvecké sbory města Jihlavy v jejich činnosti a jaký má pro ně význam. Tuto otázku bych ráda položila současným sbormistrům, kteří v Jihlavě vedou pěvecké sbory všech kategorií.

Zajímala mě účast jihlavských pěveckých sborů a jejich sbormistrů na mezinárodním festivalu sborového umění pořádaném v Jihlavě, který si vybudoval za 50 let své existence v hudebním světě jistá úroveň.

Další otázka, kterou bych chtěla v této práci zodpovědět je to, zdali pro současné jihlavské pěvecké sbory a jejich sbormistry má nějaký význam interpretační soutěž pořádaná v rámci FSU a zda jihlavská sborová tělesa někdy patřila mezi účinkující v této soutěži. Pokud ano, na jakém místě se tyto sbory umístily.

Festival sborového umění v Jihlavě také pořádá pro hudební veřejnost odborné semináře, které probíhají pod vedením odborníků vždy na dané téma týkající se sborového zpěvu. Proto si kladu otázku významu odborných seminářů pro jihlavské sbormistry, do jaké míry jsou jimi odborné semináře navštěvovány a jestli jsou pro ně témata těchto seminářů dostatečně přitažlivá.

Jedním z úkolů tohoto festivalu je také uvádět novinky soudobé vokální tvorby. Za tímto účelem jsou také vypisovány mezinárodní skladatelské soutěže. Na rozšíření hudebních novinek soudobých skladatelů má jistý podíl i ediční činnost, která je na festivalu provozována. Jako součást této činnosti vznikl i katalog partitur, v němž jsou zapsána publikovaná díla soudobých autorů ta byla na jednotlivých FSU k dispozici našim i světovým sbormistrům. Další otázka, na kterou bych chtěla v této práci odpovědět, vyplývá právě z těchto novinek. Zaměřím se na interpretaci nových děl, které byly uvedeny na FSU, a to konkrétně na to, zda jsou a nebo byly tyto novinky v repertoáru současných jihlavských sborů.

---

³ FUCHS, J. Letos již 49. ročník FSU Jihlava, CANTUS 3/ 2006, s. 32

I. Historická část

1. Město Jihlava

První zmínky, které jsou zaznamenány a spjaty s územím Jihlavy souvisí s „haberskou“ stezkou. Tato stezka se jmenovala podle obce Habry, které se nachází mezi současným Havlíčkovým Brodem a Čáslaví. V místě vstupu stezky do pomezího hvozdu mezi Čechami a Moravou stávala celnice, u které vzniklo první sídliště nesoucí jméno Jihlava. Sídlíště se rozkládalo v místech brodu přes řeku Jihlavu. Vznik tohoto sídliště se datuje ještě ve 12. století, kdy zde byla postavena první svatyně. Kostelík sv. Jana Křtitele na území „staré“ Jihlavy už ve své době obdržel farní práva, z nichž pramenily výsady a povinnosti jihlavských farníků.

Jméno Jihlava vzniklo od názvu řeky, která místem protéká. Nejstarší zápis jména Jihlava zní „Jiglava“, což je odvozeno od staroslověnského slova, které označovalo jehlu. V pozdější době byla Jihlava pojmenována německým obyvatelstvem, které název vyvozovalo od názvu ježka (Igel). Proto se mnoha v zmínkách Jihlava pojmenovává jako „Iglau“.

Vznikem Jihlavy se zabývají i různé pověsti, které sloužily jako náměty nejen k tvorbě literární, ale v mnohých případech také jako inspirace k tvorbě hudební. Tato tvorba vznikala v pozdějších letech na území města a podněcovala v obyvatelích měšťanskou hrdost. Nejznámější pověst vypráví o hrnčíři, který žil ve Starých Horách (dnešní část Jihlavy). Právě těmito místy projížděl kupec z Vídně, který hrnčíře požádal o nocleh. Hostitel si kupci stěžoval, že se mu práce nedaří kvůli zdejší hlíně. Kupec se šel přesvědčit a v peci objevil ve zbytcích nádob lesknoucí se zrnka, o kterých se domníval, že by mohla být stříbrná. Vzal si proto jeden lesknoucí se střep s sebou domů, kde mu jeho bratr horník prozradil, že se jedná o pravé stříbro. Oba bratři se proto vrátili zpět do hrnčířova kraje, kde založili osadu, při které vznikly stříbrné doly.

Sláva stříbrné Jihlavy se datuje od počátku 40. let 13. století, kdy se v jejím okolí rozvíjí dolování stříbra. Ve 13. století obdržela Jihlava od krále Václava I. jako první z českých měst status „*královské horní město*“.⁴ Do Jihlavy tak přichází hornické obyvatelstvo převážně z alpských i jiných německy hovořících zemí. S nárůstem obyvatel se zároveň spojuje nutnost rozšířit dosavadní osadu, která se rozkládala poblíž řeky a která už ani nevyhovovala svým účelům a potřebám obyvatelstva. Bylo tak navrženo nové město

---

⁴ Jihlavské horní právo bylo vytvořeno na dvoře Václava italským právníkem Gozziem ab Orvieto

Jihlava, které pak položilo svoje základy dle řádu, který byl získán od českého krále Přemysla Otakara II. Nové centrum města tedy vzniklo na neosídlené půdě, jak tomu napovídá i jeho dosud zachovaný a v určitých místech pravidelný tvar půdorysu.

Jihlava se ve 13. století stává hlavním dodavatelem stříbra v našich zemích a současně jednou ze základů moci českých panovníků, Václava I. a neméně významného Přemysla Otakara II. „*Největší rozkvět jihlavského stříbrného hornictví se odehrává ve 40. – 80. letech 13. století, kdy je zdejší těžba nejvýnosnější v českém státě a umožňuje mimořádně prudký rozmach vlastního města.*“⁵ Rokem 1290 však toto výsadní postavení města Jihlavy končí a do popředí v dolování stříbra se dostává kutnohorsko. Do Kutné Hory byla ve 14. století přenesena i královská mincovna, která dříve sídlila v Jihlavě. Na Vysočině se přesto nepřestává ve stříbrném revíru dolovat až po vypuknutí husitských válek je těžba definitivně zastavena.

Ve 40. letech 14. století vznikají ve městě nové řeholní komunity, které zakládají své kláštery a kostely u městských hradeb. Jedním z těchto řádů jsou minorité, kteří i v současné době obývají dochovaný klášter. Druhým kazatelským řádem, který se v té době nacházel na území města, byli dominikáni. V pozdější době do Jihlavy přišli také želivší premonstráti, kteří jsou spjatí s kostelem sv. Jana ve staré Jihlavě a největším gotickým chrámem sv. Jakuba. S příchodem řeholníků do města je rozvíjeno také provozování hudby, dochovaly se zprávy o jejich činnosti ze 14. století.

Jihlava byla častokrát napadena vojsky, husité zaútočili na město pod vedením Jana Žižky, ale město jejich přesile nepodlehlo. Později však Jihlava prohrála pod nájezdy Švédů, kteří vydrancovali obecní i soukromý majetek a především poškodili historické památky města. Dobyvateli města byli také Sasové, kteří bojovali proti Marii Terezií.

Město postihly katastrofy jako mor a hlad, který krutě zasáhl jeho obyvatelstvo. Gotická Jihlava byla vystavena také třem velkým požárům, po nichž se město částečně přestavělo do renesančního slohu.

V době Bachova absolutismu se vytvořila nesnášenlivost mezi českými a německými občany, kteří Jihlavu obývali. Počet Čechů začal postupně vzrůstat a zároveň také touha po stejných právech, které měla tehdejší německá populace. Obrozenci z Čech jako například knihkupec Antonín Musil, učitel Antonín Vašek a mnozí další patřili na listinu města mezi nežádoucí. Naopak přítomnost Židů byla evidována listinou už z roku 1345. Židovské obyvatelstvo přispívalo k rozvoji obchodu na území města i za jeho hradbami. V pozdějších

---

⁵ KŘESADLO, K. *Kapitoly z historie Jihlavy*. První stříbrná sláva, Novina Jihlava 1992, s. 19

letech se počet Židů postupně zvyšoval, největší nárůst byl zaznamenán v 19. století, kdy byla ve městě postavena synagoga. Problematika obyvatelstva a jeho nesnášenlivosti se projevovала i v pozdějších letech, týkala se privilegovanějších jihlavských Němců a uvědomělých českých obyvatel. Až po roce 1918 došlo k navýšení české vojenské posádky ve městě. Avšak kvůli neustálým provokacím mezi národnostními stranami došlo ke krvavému střetu. Jihlava však byla nadále městem, které je úzce spojené s německým obyvatelstvem až do roku 1945, kdy došlo k jeho postupnému odsunu. Město bylo tak po dlouhou dobu těsně spjato s německou i českou kulturou, která se podepsala nejen na jeho historii, ale i na hudbě a jejím provozování.

2. Hudební historie města

2. 1 Mistři pěvci

Po křížáckých válkách začíná klesat význam rytířů i německých minnesängerů (pěvců lásky), ale naopak nabývaly na důležitosti města. V Mohuči vznikl nový druh zpěvu meistersäng, který provozovali Meistersingers (mistři pěvci). Tento zpěv se dále rozšiřoval do jiných měst jako například Štrasburk, Worms, Kolmar, Freiburg, Norimberk. V těchto městech vznikají pěvecká bratrstva, která se skládala z řad řemeslníků a byla organizována cechovníky. Hlavním centrem mistrovského zpěvu se v 1. polovině 16. století stal Norimberk zásluhou místních pěvců. Norimberské písně dosáhly vysoké úrovně zásluhou holiče Hanse Folze a ševcovského mistra, nejproslulejšího pěvce a zároveň básníka Hanse Sachse (1495 – 1563). V době luterské reformace a jejím vítězném tažení se mistrovský zpěv rozšiřoval severním a východním směrem do německy mluvících zemí, kde vznikala bratrstva např. Německo, Rakousko, dále Slezsko a Horní Lužice.

Dokumenty o působení pěveckých škol na našem území vlastní města „*Olomouc, Jihlava, Moravská Třebová, Šumperk*“⁶Na území města Jihlavy působilo v 16. a 17. století také literátské bratrstvo. Jeho vznik je spjatý s městskou kulturou a zároveň se školami, které fungovaly při církevních institucích. Literátská bratrstva navázala na cechovní tradice hudebníků a kantorů. Jediným prokazatelně doloženým místem v našich zemích, kde vzniklo bratrstvo mistrů pěvců, je právě Jihlava. Myšlenka založit vlastní jihlavské bratrstvo měla velkou podporu právě u luteránských protestantských duchovních a nalezla také zalíbení i u profesorů jihlavského humanistického gymnázia. Po smrti Ferdinanda I. 1564, byla doba pro protestanty a zpěv příznivější, a proto zažádali Jihlavští o zřízení pěvecké školy a potvrzení bratrstva. Dne 2. dubna roku 1571 schválila městská rada předložené dokumenty. Mezi základní dokumenty patřil školní řád (1571, 1615) řízen německými a rakouskými vzory, návrh stanov a tabulatura, která je dochovaná a dokládá činnost mistrů pěvců.

První slavnostní vystoupení proběhlo 29. července 1571, kde zazněla „Píseň o původu mistrovského zpěvu“, která vypráví o jeho dvanácti zakladatelích. Byli to šlechtici, kteří se věnovali hudbě a zpěvu. Nejznámějším pěvcem byl Heinrich von Meisen, jinak nazýván také jako Frauenlob (1250 – 1318). Tento pěvec mimo jiné také působil na dvoře českého krále Václava II. Od té doby bratrstvo pořádalo „školy“ a pěvecké soutěžní slavnosti se v Jihlavě konaly čtyřikrát do roka, vždy o velikonocích, v neděli před sv. Michalem, na svatodušní

---

⁶ JAROŠ, Z.: *Jihlavští mistři pěvci*. Vlastivědný sborník Vysočiny XI, oddíl věd společenských, Jihlava 1998, 1378

svátky a o vánocích. Místem konání se stala radnice, pouze výjimečně soukromé domy, které měly uvnitř vyhovující sál.

Průběh slavnosti měl svoji vlastní tradici. V předem stanovenou dobu se shromáždili všichni členové bratrstva před domem hlavního vedoucího pěvecké školy. Tam se utvořil průvod, který dále pokračoval k radnici, kde byl již nad vchodem zavěšen obraz „Postenbrief“, to je alegorický obraz světa z roku 1612, který je připisován jihlavskému malíři Johannu Wadhoferovi. Tento symbol vždy ohlašoval veřejnosti chystanou akci, sloužil jako jakási pozvánka bratrstva. V čele průvodu bratrstva šli pozounisté, harfeníci a houslisté, kteří hráli žalmy a různé náboženské písně. Muzikanty následoval chlapec s věnečkem na hlavě, který nesl překlad Bible. Dalšími v průvodu byli porotci a pěvci, kteří byli oděni v slavnostním černém obleku s bílým límcem u krku. Byl tam i chlapec, který nesl dary pro vítěze. Zpěvák byl zpravidla oceněn květinovým věncem a obdržel dva stříbrné groše s vyobrazením biblického krále Davida, patrona pěvců.

Uvnitř radničního sálu seděli u jednoho stolu pěvci, kteří se ucházeli o titul mistra pěvce a u druhého stolu žáci podle zručnosti v pěveckém umění „stáří“. Čestní hosté, kterými byli například radní, seděli na místech uprostřed sálu. Veřejnost stála obvykle před radnicí a nebo těsně při stěnách sálu.

Při zahájení zazněl společný sborový zpěv duchovní písně. Poté byly přineseny přesýpací hodiny, které odměřovaly limit pro jednotlivá vystoupení pěvců. Vrcholem slavnostní události byla pěvecká soutěž o ceny. Účastník soutěže musel předem rozhodčím oznámit kapitolu z Bible, kterou následně shromáždění předzpíval. Porota nebo-li jury byla umístěna za závěsem, každý z porotců měl svoji funkci. Jeden sledoval melodii, další měl před sebou otevřenou Bibli a srovnával píseň uchazeče s textem z Bible. Dále bylo posuzováno, jestli každá strofa písně má odpovídající počet řádků a zda každý verš má předepsaný počet slabik. Další porotce dával pozor na čistotu rýmu a gramatickou správnost textů. Po závěrečném posouzení porotců a poradě byl pěvec s nejlepším výkonem oceněn, na hlavu dostal věnec a na krk mu byl zavěšen řetěz s grošem, který obsahoval již zmíněné vyobrazení. Druhý nejlepší pěvec obdržel stejný groš jako vítěz soutěže.

Na závěr zazněl v radničním sále slavnostní sbor jihlavských pěvců, utvořil se průvod, který odcházel ve stejném hierarchickém významu jako při zahájení. Jedinou výjimku tvořila první skupina na jejímž konci kráčel vítěz soutěže. Po pravé straně vítěze šel vítěz z loňské soutěže pěvců a na levé straně kráčel druhý letošně umístěný pěvec.

Ze 70. let 16. století se zachoval nepatrný počet dokumentů o činnosti mistrů pěvců v Jihlavě. Jihlavané však nadále vedli přátelské styky s dalšími městy mistrovského zpěvu jako byl Norimberk a Zhořelec. Koncem 17. století centrální město mistrovského zpěvu Norimberk a především jeho pěvci obdarovali Jihlavu dílem „Seznam rýmů pro mistry pěvce“, které je známo jako norimberský trychtýř. Toto dílo obsahuje určitou normu a je také neocenitelnou pomůckou pro veršování pěvců.

Mistři pěvci přejímali písně, od svých legendárních vzorů a vymýšleli si k nim svůj vlastní text, ve kterém vyjadřovali své potřeby. Tyto potřeby byly spjaty s filosofií, řemeslnickými vrstvami a od počátku 16. století byly ovlivněny luteránstvím. Jihlavští mistři pěvci se také zabývali světskými náměty písní, tím se odlišovali od „literátských bratrstev“. Byly to písně, které se tématicky dotýkaly přímo Jihlavy. Dokladem je například zlomek z rukopisné písně, která vznikla roku 1591. Námětem této písně je příběh o zemětřesení a moru, který postihl mnoho měst, Jihlavu nevyjímaje. Autor byl inspirován líčením antických spisovatelů a částečně i Biblí. Pořadím devatenáctý jihlavský pěvec, Christian Herman, nejen přednášel o dějinách města Jihlavy, ale i zazpíval dne 4. října roku 1615 píseň „O založení města Jihlavy“, v tento den zaznělo v radničním sále 19 písní o vzniku města Jihlavy, ale zachovala se pouze jediná. Píseň vypráví o setkání kupce a hrnčíře, které zapříčinilo odhalení stříbra, které bylo ukryto v jihlavských horách.

Hospodářského vrcholu dosáhlo město ke konci 16. století, Jihlava se stala obchodním městem a její sukno se vyváželo nejen po celé zemi, ale i do zahraničí. Na přelomu 16. a 17. století se zaznamenává jako pokles zájmu o zpěv. Důležitou roli zde pravděpodobně sehrála generační výměna, jak k tomu často u organizovaných spolků dochází. Později dochází k oživení a nová generace pěvců zároveň mění staré stanovy a spolkové předpisy. Jihlavští tovaryši se vydávali na vandr do Německa, odkud přinášejí do Čech tradici mistrovského zpěvu. V roce 1613 nastává přerod díky Norimberskému pěveckému spolku. Norimberk reagoval na krizi mistrů pěvců v Jihlavě velmi rychle. Už v říjnu 1614 přijíždí z Norimberku mistr Gottsmann, který se v Jihlavě zúčastnil podzimní školy. Mistr s sebou dovezl vzorový školní řád, jehož autorem byl mistr pěvec „*Benedikt von Watt*,“⁷ který byl pokračovatelem a přímým žákem legendárního Hanse Sachse. Norimberská podpora Jihlavu v dalším roce obohatila o vzácný obraz, na kterém je portrét nejslavnějšího mistra pěvce Hanse Sachse. Tento dar město vlastní dodnes ve svých sbírkách Muzea Vysočiny.

---

⁷ JAROŠ, Z. *Jihlavští mistři pěvci*. Vlastivědný sborník Vysočiny XI., oddíl věd společenských, Jihlava 1998 15

Nové stanovy mistrů pěvců byly schváleny na jaře roku 1615 a řád byl předložen městské radě ke schválení. Změny se týkaly slavnostní školy, která se konala na vánoce, velikonoce a o svatodušních svátcích. Přibyl ještě jeden termín a to byla škola, která začínala desátou nedělí po svátku svaté Trojice. Místem konání školy byla horní zasedací místnost na radnici. Nový řád také změnil dosavadní život bratrstva, které se začalo dělit do tří skupin. Členy pěveckého cechu se mohli stát pěvci, kteří prošli zkouškou, kde museli přednést svůj „mistrovský kus“. Při této zkoušce byli posuzováni 12 – ti členným výborem. Počet účastníků výboru se odvozoval od legendárního množství skladatelů vokálního umění. Další skupinou, která pěvecké zkoušce naslouchala byli žáci, kteří se zdokonalovali v pěveckých školách. Hlavní slovo při dodržování pravidel zkoušky měl Merker. Jiné záležitosti bratrstva se projednávaly na pravidelných zasedáních, která se konala po nedělním kázání. Na svátek svatého Michala se konalo valné shromáždění celého bratrstva, nepřítomnost byla tvrdě postihována. Bratrstvo mělo vypracovaný systém pokut, kterými byla trestána neposlušnost členů k jejich nadřízeným. Pokuty sloužily jako zdroj pro financování činnosti bratrstva. Při shromáždění se také kontrolovaly účty a prezentovaly se zásadní otázky týkající se bratrstva.

Pěvecké umění nebylo považováno za pouhé pouliční zpívání a dokladem jsou i stanovy, které zakazovaly zpěv mistrovských písní na ulici. Pěvci si svého umu vážili natolik, že nesměli provozovat tuto činnost ve veřejných hostincích a zákaz platil i pro zpěv v nočních hodinách.

V Jihlavě působila i tzv. tovaryšská škola, která se zabývala také slavnostním zpěvem, ale na rozdíl od školy předchozí byla bez soutěží. Do tovaryšské školy mohli i pěvci z cizích měst. Podmínku však tvořil zaplacený předepsaný poplatek a přezkoušení pěvce, který musel dosahovat určité úrovně zpěvu. Pro tovaryšstvo nebylo vhodné narušení slavnosti nekvalitním zpěvem. Správce školy dával den po slavnosti „věneček“, zde zaznívaly písně z předchozí slavnosti jako na tovaryšské škole, ale obsahovaly pouze menší počet slok.

Členskou zvyklostí a povinností mistrů pěvců bylo doprovázet svoje zemřelé druhy na jejich poslední cestě. K tomuto účelu vznikla i píseň, kterou pozůstalí mistři pěvci líčili přednosti zesnulého pěvce.

Po bitvě na Bílé Hoře v roce 1620 nastaly změny v politice a smýšlení. Téhož roku byla v Jihlavě uspořádána poslední velikonoční škola. Dne 21. října 1621 se konal pohřeb člena bratrstva Abraháma Letschera, nápěv skladby pro tento účel vytvořené se jmenoval

„Pláč“. Díky nepříznivé politické situaci u nás se tato skladba také stala posledním kusem, při kterém zazněl mistrovský zpěv.⁸

---

⁸ JAROŠ, Z. *Jihlavští mistři pěvci*. Vlastivědný sborník Vysočiny XI., oddíl věd společenských, Jihlava 1998, s. 77 – 121.

2. 2 Hudba v Jihlavě po třicetileté válce

Po konci 30leté války se jihlavská kultura začala orientovat především protireformačně. V hudební oblasti se hlavní těžiště přeneslo k náboženství, kde při kostelech vznikaly a působily různé chrámové sbory. V 18. století byla přestavěna budova bývalé latinské školy, která stála za chrámem sv. Jakuba. Dům byl upraven pro farní potřeby „scholy cantorum“ Jakubského kostela. Tehdejší chrámový sbor, byl řízený regenschorim Filipem Schulzem. Jako varhaník pracoval Šimon Rychlý a funkci kantora zastával Bernard Kafka. Muzikanti a zpěváci se uplatnili žáci gymnázia, kteří si přivydělávali a měli střechu nad hlavou.

Byly zakládány také různé spolky, které byly například řízené jezuiti a jinými řády. Zpěv zazníval nejen v chrámech, ale také na procesích a církevních slavnostech. Hudba měla své místo i na jezuitském gymnáziu v Jihlavě, kde studenti provozovali divadlo, které bylo doprovázeno zpěvy. Na velikonoce pořádalo gymnázium pašijové scénky a o vánocích se zpívaly koledy. I vokální tvorba měla v Jihlavě své místo a byla provozována na kůrech po celý liturgický rok. Na krátké scénky a divadelní představení mělo gymnázium svůj vlastní sál, v němž studenti zkoušeli a veřejnosti převáděli své stávající a nově nabyté umění. *„Roku 1740 se v jezuitském gymnáziu hraje poprvé v Jihlavě opera.“⁹*

S příchodem osvícenství se do popředí posouvá kultura a její nedílná součást hudba, díky níž se Jihlava stává uznávaným hudebním městem. V první polovině 18. století studoval na jihlavském gymnáziu houslista, skladatel a pedagog Jan Václav Antonín Stamic. Tento houslový mistr je u nás znám jako tvůrce symfonické formy. Své znalosti prohluboval nejen na jihlavském gymnáziu, kde se kladl důraz na dramatické umění, deklamaci a hudbu, ale byl v kontaktu i s jinými jezuitskými kolejemi, na kterých se umění v té době provozovalo. Mladý Stamic hrával také ve školním orchestru a spolupracoval s jihlavskými kúry především s řádem minoritů. Příkladem pro budoucího mistra byl regenschori Ladislav Spinar nebo jihlavský varhaník Donát Schubert, díky těmto „učitelům“ si osvojují hudební základy i jiní instrumentalisté a hudebníci. Na jihlavských kůrech mají své místo i vokalisté, kteří dosáhli jisté umělecké úrovně.

Na jezuitském gymnáziu v Jihlavě také studoval klavírní virtuóz a hudební skladatel Jan Ladislav Dusík. I on je spojován s jihlavskými kúry, kde se učil hudbě od Ladislava Spinara a později přijal druhé jméno po svém učiteli Ladislav.

---

⁹ JAROŠ, Z. *Jihlava v datech*. Historický kalendář města Jihlavy, Jihlava 1999, s. 45

Dalším umělcem, který byl veden k hudbě je Václav Jan Křtitel Tomášek. Tento student byl podporován hrabětem Wallisem, který dal Tomáškově doporučení na jezuitské gymnázium. Na jeho školní výuce se mimo jiné podílel pater Donát a jeho žák v Jihlavě působil jako vokalista v altu. Později se u nás sám Tomášek prosadil jako pedagog a hudební skladatel.

Roku 1767 fara sv. Jakuba požádala město o příspěvek, který by pomohl financovat náklady spojené se scholou cantorum. V listině je psáno o kantorovi, sedmi vokalistech a varhaníkovi, kteří u sv. Jakuba působili. Jihlava si scholy cantorum vážila tak, že městská rada vyhověla požadavku a ročně začala vyplácet faře 96 zlatých.

V 1. polovině 19. století měla hudební jihlavská scéna koncertního mistra a učitele hudby Viktorina Mat'oucha. Tento učitel působil na gymnáziu, kde učil hru na housle, violu, violinu, cello a violu d'amour a mezi jeho žáky patřil například mladý Bedřich Smetana, který na jihlavském gymnáziu krátce studoval. Mat'oucha nebyl hudebním skladatelem, ale na žádost Jihlavanů složil pro městskou národní gardu slavnostní pochod.

V 19. století se hudební život soustředí kolem spolků, které byly nově zakládány. Město Jihlava je již od svého počátku úzce spjato s německým obyvatelstvem, které zde odedávna žilo v souladu s obyvatelstvem českým, proto na jejím území vznikl také zpěvácký spolek „Musikverein“. Tento spolek realizuje hudební večery, na nichž zaznívaly různé hudební díla a produkce. Spolek také zároveň sdružoval hudbymilovné obyvatelstvo a muzikanty přímo z Jihlavy ale také z okolí města.

V polovině 19. století prožila Jihlava těžkou hospodářskou i politickou krizi, ze které se začala pomalu vzpamatovávat až v 60. a 70. letech 19. století. Další rozvoj města měl i samozřejmě vliv na kulturní život, který se nesl ve znamení divadla a hudby. Svě postavení na hudební scéně města opět zaujímá jihlavský hudební spolek, jehož role se začíná přežívat. Tento stav je dán hlavně generační výměnou členstva a soudobé publikum kladlo jiné nároky na svět hudby než v dobách předchozích. Díky nových nárokům na hudbu se do popředí začíná dostávat v roce 1852 Mužský pěvecký spolek „Männerengesangverein“. Tento nový spolek zaujímá v Jihlavě výsadní postavení. V roce 1862 předchodí jihlavský spolek zaniká a splývá dohromady s novým spolkem. Starý spolek se rozloučil s publikem poslední akademií, která se konala 8. dubna 1862. Mezi významné osobnosti spolku patřil Heinrich Fischer, který učil hudbě mladého Gustava Mahlera.

Hudební skladatel Gustav Mahler trávil v Jihlavě své dětství a studia na základní škole i na jihlavském gymnáziu. Mahlerova rodina se ve městě usadila a Gustavův otec zde provozoval

svoji živnost. Později byli rodiče tohoto umělce pochováni na jihlavském židovském hřbitově.

Místo v hudebním životě města si našla i Městská hudba založená v roce 1868, ale i chrámové sbory a plukovní hudby se svými proměnnými koncerty. Jihlavou zněly různé hudební žánry při četných koncertech a dalších hudebních produkcích. Hudba zaznívala nejen v chrámech či velkých světských sálech města jako byl v Městském divadle, v hotelu Czap, v sále gymnázia, Tří knížat, Střelnice, Sängershalle, ale i v atlánech jihlavských zahrad, parků a na náměstí. V rámci všeobecné kulturnosti města byly pořádány divadelní produkce, které se konaly na prknech Městského divadla, kde společně účinkovali Jihlavané i zahraniční muzikanti.

Ve 20. století po vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918 se v Jihlavě objevuje vlastenectví v podobě pěveckého spolku „Hlahol“. Tento spolek pod vedením Rudolfa Pavlaty uvedl v Jihlavě za nesnadných podmínek díla většího rozsahu, která pro svoji náročnost nebyla do té doby ve městě realizována. Příkladem je dílo Bedřicha Smetany Prodaná Nevěsta.

Mezi významné muzikanty a občany Jihlavy 20. století patří Bohumil Bouda, pedagog v hudební škole, klavírista, skladatel a současně sbormistr. Zasloužil se o vznik pěveckého sboru Foerster, který vedl a mnoha jiných těles působících nejen v Jihlavě ale i po celém kraji. Jeho podobizna se dodnes nachází přímo v budově jihlavské hudební školy, kde působil jako ředitel.

Ve městě vznikl také pěvecký kroužek, který sdružoval učitele a studenty, kteří se věnovali lidovým písním z Jihlavy a okolí. Toto sdružení dostalo název „Iglauer Sinkreis“. Zpívalo zde převážně německé obyvatelstvo, které bylo později odsunuto, ale jeho činnost nebyla přerušena ani v Německu.

Současně s pěveckým spolkem Foerster působí v Jihlavě pěvecký sbor Máj a německý „Arbeitergesangsverein“. Po válce začalo ve městě působit „Jihlavské pěvecké sdružení“, které vzniklo z iniciativy bývalých členů Hlaholu. Jihlavské pěvecké sdružení uspořádalo v Městském divadle koncert, na kterém zazněly díla od Smetany, Kálíka, Foerstera, Hilmery a dalších. Sbory byly řízeny Bohumilem Boudou a Františkem Melicharem.

Roku 1956 vznikl v Jihlavě „Horácký smíšený sbor“, který vedl sbormistr Jan Kostečka. Sbor ukončil svoji činnost s odchodem sbormistra, přesto však sbor obohatil Jihlavu nejen o společenské akce a kulturní zážitky, například reprezentoval město jihlavským Festivalu sborového umění v roce 1977. Jedním z členů bývalého Horáckého smíšeného

sboru byl i Bohdan Sroka, současný jihlavský sbormistr.

V roce 1955 začal ve městě působit „Jihlavský dětský pěvecký sbor“, který vedla Jaroslava Pištěláková. Vznikl při ZDŠ Fibichova a později začal spadat pod Domov dětí a mládeže. Tento sbor se také účastnil mnoha soutěží až v roce 1992 úplně zanikl.¹⁰

2. 2. 1 Bedřich Smetana v Jihlavě

Jedenáctiletý Bedřich Smetana a jeho bratr Antonín přišli do Jihlavy v roce 1835, kde mladý Bedřich nastoupil do 2. třídy (principie) gymnázia. Bydlel v rodině krejčího Antonína Svobody v dnešní Kosmákově ulici číslo 10. Pro mladého chlapce pobyt na jihlavském gymnáziu nebyl příliš dobrý, Smetana měl jisté problémy s gymnaziálními profesory. V pozadí svou roli sehrál i německý jazyk, který byl v té době v Jihlavě hojně užíván a to se také promítlo na Bedřichově prospěchu. V konečném důsledku mladý Bedřich Smetana na jihlavském gymnáziu propadl z matematiky, latiny a vnější úpravy písemností. Naopak dobrou dostal z dějepisu a náboženství. Smetanovo chování bylo hodnoceno druhým stupněm. Nakonec se chlapci podařilo uprosit svého otce a ten si jej na počátku dubna roku 1836 odvezl.

Hudbě se mladý Bedřich Smetana učil u výše zmíněného Viktorína Mařouchy. Jihlavský učitel hudby vzdělával budoucího skladatele ve hře na housle a poprvé ho také seznámil s hrou na violoncello a violu.

Až v roce 1871 se opět Smetana zastavil v Jihlavě při zpáteční cestě z Vídně. Jeho vzpomínky na dětství však nebyly přebity a ani sama Smetanova hudba si ve městě s tehdejší německou většinou nenašla své místo. Jeho skladby se v Jihlavě hrály až v 80. letech 19. století při vystoupení českých ochotnických spolků. Vztah města ke Smetanovi se změnil až po roce 1918. Při oslavách výročí jeho stých narozenin roku 1924 se město k jeho pobytu přihlásilo. Tehdy byla na domě Smetanova jihlavského bydliště umístěna pamětní deska.¹¹

2. 2. 2 „Musikverein“

V březnu roku 1819 vzniká v Jihlavě nový spolek, o který se zasloužili purkmistr Anton Keller a kupec Jakub Höningfeld. Oba zakladatelé byli především amatérskými muzikanty, ale také zároveň milovníky hudby. Předmětem jejich zájmu byl hlavně žánr týkající se klasické hudby. První nově vzniklý jihlavský spolek dostal jméno Musikverein. Spolek zahájil svoji činnost společně se 126 příznivci muziky, kteří se sešli z Jihlavy a jejího

---

¹⁰ VÝBORNÁ, T. *Chránová hudba v Jihlavě a její vývoj se zřetelem ke kůru kostela sv. Jakuba*, 2006, PF UK, s. 30 – 34.

¹¹ HOLZKNECHT, V. *Bedřich Smetana – život a dílo*. Paton, Praha 1984, s. 22

okolí. Musikverein se skládal z dvanácti členů předsednictva a předsedy Antona Kellera. Zvolené předsednictvo zprostředkovávalo hudební akademie, které se konaly jednou za měsíc. Výuka zpěvu a správný chod houslové školy byl další úkol pro předsednictvo spolku.

Realizace prvního hudebního večera se konala 26. června 1819 v sále „U divého muže“ v současné době dům funguje jako restaurace „Tři knížata“. V témže roce spolek zorganizoval šest akademií, kde se vyskytly na programu díla jako Overture z Mozartovy opery „Don Juan“, Andante z „Koncertu pro violoncello“ od Ramberga, „Koncertino pro violu, flétnu a klarinet“ od Krammera, Overture z opery „Lodviska“ od Cherubiniho, „Polonéza pro violu“, Arie z opery „Josef a jeho bratr“ od Méhula. Hudební akademie a večery se konaly v sále „U divého muže“ a v měšťanské střelnici do roku 1825. Později spolek přestěhoval hudební akademie do sálu starého gymnázia, který se nově na přání krajského hejtmana Františka Nádherného upravoval, právě pro tyto účely. V renovovaném sále pak byla uváděna nejnovější díla od mnohých skladatelů, kteří byli známí nejen ve své současnosti ale i dnes. Sále se nesly skladby, které napsali Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Spohr, Hummel, Mendelssohn, Carl-Maria Weber, Lindpaitner, i od jiných autorů. Své místo zde měly i árie z oper, vokální kvarteta a sbory, které byly doprovázeny hrou na piano, housle, violoncello, violu d'amour, flétnu, hoboje, lesní roh, klarinet, kontrabas a physharmoniku (předchůdce harmonia).

Materiální stránka a náklady hudebního spolku se financovaly z darů a příspěvků. Tradičním výdělkem se každoročně stávaly plesy, nejznámějším plesem spolku se stal velký masopustní karneval.

Musikverein patřil mezi jedny z úspěšných spolků v našich zemích, svědčí o tom skutečnost sté, dvousté, třísté a dokonce i čtyřsté akademie, která se konala v roce 1857. Poslední uskutečněná akademie nesla číslo 412 a odehrála se 12. 11. 1861.

Největšího rozmachu dosáhl spolek pod vedením ředitele Jana Ferdinanda Pokorného, který přijal pozvání od Antona Kellera a přijel z Prahy do Jihlavy roku 1820. Jan Ferdinand Pokorný působil ve městě jako učitel hudby a zpěvu, později se stal ředitelem hudebního spolku. Pod jeho vedením se uskutečňovaly mnohé hudební akademie a školy, přesněji spolek provedl 409 řádných a 25 mimořádných akademií. V té době byly publikem považovány za přitažlivé především opery, které se v Jihlavě nekonaly pravidelně, ale díky vedení Jana Ferdinanda Pokorného zazněly v sále hostince U divého muže. Na dochovaných plakátcích jsou uvedena díla: Straka zlodějka, Lazebník sevillský, Sníh, Jan Pařížský, Tankred, Nápoj

lásky, Kouzelná flétna, Čarostřelec a jiné. V dubnu roku 1848 Jan Pokorný dirigoval Mozartovo dílo Don Juan. Pokorný v Jihlavě působil nejen jako učitel hudby, zpěvu a dirigent, ale stal se také kapelníkem městského střeleckého sboru. V tomto sboru pracoval osmnáct let a současně také vedl divadelní kapelu. Od roku 1836 byl Jan Ferdinand Pokorný jmenován hlavním mužem všech tří jihlavských kůrů. Brněnské noviny Moravia psaly v roce 1841 o Jihlavě jako o „městě, které přivyklo hudebním prožitkům všeho druhu, jež není snadno uspokojit a má pravé znalce hudby“. Město Jihlava si ovědomovalo významu, který Pokorný jeho občanům přinesl a v roce 1830 přijal tento hudebník čestné občanství města.

Muzikant P. Evermod Bařka byl také jedním z členů hudebního spolku, ačkoliv sloužil jako kaplan v Jihlavě u sv. Jakuba. Za svého působení dirigoval Bařka oslavné skladby, které sám složil a které byly v jeho době známé především na Jihlavsku. Úspěch slavil se svojí „Kantátou“, kterou provedl na počest hostů: biskupa A. R. Gindla, strahovského opata H. J. Zeidlera a gymnaziálního inspektora Cyrila Nappa. Bařka se podobně jako jeho předchůdci ve svém díle inspiroval také historií města, dokladem je skladba „Obležení Jihlavy Švédy“, libreto k této skladbě vytvořil gymnaziální profesor Anton Theodor Wolf. Další Bařkovy skladby jsou „Hymnus“ pro pět mužských hlasů a „Divertimento“ pro violu d’amour, na kterou kromě jiných nástrojů také sám Bařka hrál.¹²

2. 2. 3 „Männergesangverein“

Amatérští hudebníci a milovníci se začali v Jihlavě formovat v polovině 19. století, vznikly dva neoficiální kroužky kolem Josefa Steigera a Heinricha Fischera. Výsledkem jejich snažení bylo spojení obou skupin v mužský pěvecký spolek.

Moravské místodržitelství schválilo novému spolku dne 20. září 1852 stanovy, které byly evidovány pod číslem 5654. První pěvecký koncert byl uspořádan už 15. října v sále starého gymnázia. Mužský pěvecký spolek měl tehdy třicet aktivních a osm čestných členů a 150 příznivců. Prvním spolkovým ředitelem se stal doktor Cziharz, uměleckým vedoucím byl Franz Steiger, pokladníkem Ignaz Allé mladší a archivářem doktor Rambousek. V roce 1858 došlo ke změně v uměleckém vedení spolku, do čela byl postaven Heinrich Fischer, který žil v Jihlavě v letech 1828 – 1909. Fischer se stal jednou s vůdčích osobností pěveckého sdružení a jihlavského hudebního života té doby. V 2. polovině 19. století tento muž zaujal v Jihlavě podobné místo v hudbě jako v 1. polovině 19. století Jan Ferdinand Pokorný. Heinrich Fischer byl jihlavský rodák a absolvent pražské konzervatoře a od roku 1868 se stal kapelníkem Městské hudby. Od roku 1870 nabyl postavení ředitele obou jihlavských

---

¹² RIEGEROVÁ, O. *Sborový zpěv v Jihlavě*, PF UK, Praha 2004, s. 41–45.

chrámových sborů, kde dal pěveckému spolku pevný řád a nejen tím jej pozvedl na vyšší úroveň.

V prvním desetiletí existence spolek realizoval 65 koncertů a hudebních produkcí. Mezi data slavnostních jihlavských koncertů, které uspořádal spolek při německé pěvecké slavnosti, se řadí 18. a 19. květen 1862. Na jednom ze slavnostních koncertů došlo ke svěcení vlastního praporu, na této slavnosti se tehdy podílelo řada souborů, sólistů a jiných hostů. Této slavnosti se zúčastnili muži jako profesor pražské konzervatoře Franz Arnold Vogel, hudební skladatel Ferdinand Debois, vedoucí brněnského Mužského pěveckého spolku Eduard Wutschek, ředitel chrámového orchestru a Hudebního spolku z Českých Budějovic Adalbert Novotný, umělecký vedoucí Hudebního spolku ve Znojmě Heinrich Fiby a další.

Jednou z akcí spolku, která je připomínána je velký Schubertovský koncert. Koncert byl pořádán v roce 1864 ve prospěch výstavby pomníku velkého skladatele ve Vídni a přímo v roce 1867 byl pořádán na počest samotného vídeňského skladatele A. M. Storcha. V Jihlavě také proběhlo představení Flotovovoy opery „Stradella“ a Verdiho „Il Trovatore“, tyto díla zazněla v šedesátých letech. Na vzniku stálého ženského pěveckého sboru se v roce 1872 zasloužil již výše zmíněný H. Fischer, sbor byl založen dvěma ženami Marií Warhánkovou a Annou Schwarzovou.

Fischer patřil mezi jihlavské učitele mladého Gustava Mahlera, který se pod jeho vedením jako choralista zúčastňoval pátečních koncertů v chrámu sv. Jakuba. Vedoucí obou jihlavských chrámových sborů Fischer patřil mezi jednu z významných osobností kulturního života a především hudby v Jihlavě.¹³

2. 2. 4 Gustav Mahler

Jeden ze světových hudebních skladatelů a dirigentů, Gustav Mahler, nebyl rodák z Jihlavy, ale narodil se 7. července 1860 v Kališti na Českomoravské vrchovině. Jeho rodiče byli židovského původu Bernard a Marie Mahlerovi. Bernard Mahler znal Jihlavu ze svých obchodních cest, ale jeho rodina se do města přistěhovala až 22. října 1860, kde budoucí umělec Gustav prožil své dětství.

Mahlerovi se zabydleli v prvním poschodí domu číslo 265 tehdy v Brtnické ulici, dnes je to Znojemská 4. Skladatelův podnikavý otec pracoval jako hokynář a jeho cílem bylo proniknout mezi měšťskou honoraci. Díky „Prosincové ústavě“ v roce 1867 došlo k zrovnoprávnění Židů a k pozvednutí jejich celkové životní úrovně. Židovská komunita měla

---

¹³ VÝBORNÁ, T. Chrámová hudba v Jihlavě a její vývoj se zřetelem ke kůru kostela sv. Jakuba, 2006, PF UK₂₄ s. 30 – 34.

v Jihlavě svoji synagogu, školu a dokonce i ulici. Nově nabytou rovnost mezi občany tak získali i Mahlerovi, čímž se zlepšila jejich dosavadní finanční situace. Otec malého Gustava koupil sousední dům vedle svého bydliště, kde si zařídil vlastní výčep a ve dvoře vyráběl likéry.

Malý Gustav se setkával v Jihlavě s hudbou v nejrůznějších podobách. Ve městě hrály dyndácké kapely, potulní šumaři, nescházel zde ani židovský mužský sbor a dokonce i řízená hudba jihlavské vojenské posádky polních myslivců. Otec pro malého Gustava koupil klavír a poté obstaral učitele hudby. Budoucí skladatel se učil u Čechů z jihlavské městské kapely, tito muzikanti navštěvovali také výčep Bernarda Mahlera a v pozdějších letech se Gustav učil od renomovaných jihlavských hudebníků. Prvním učitelem hudby čtyřletého Mahlera se stal kontrabasista městské kapely Jakub Sladký. Dalším učitelem ve hře na klavír byl Jan Brož a v deseti letech dělal chlapec už takové pokroky, že mohl poprvé veřejně vystupovat na hudební besídce Brožových žáků. Besídka se konala v roce 1870 v jihlavském městském divadle, kde měl malý muzikant velký úspěch a psalo se o něm i v novinách. Základy harmonie poznával Mahler u ředitele kůru sv. Jakuba a také zároveň sbormistra jihlavského Mužského pěveckého spolku Jindřicha Fischera. Malý Gustav se spřátelil s Fischerovým synem Teodorem, který byl jeho vrstevníkem. Mezi Mahlerovy učitele hudby v Jihlavě také patřili Václav Pressburg a František Sturn.

Mahlerovy vzpomínky na rodinné zázemí byly smutné, chování otce Bernarda bylo velmi prudké a přísné. Svědectvím jsou četné záznamy o pokutách a různých přestupcích u soudu v Jihlavě (hádky, rvačky, urážka okresního hejtmána, nedovolený prodej). Gustavova matka byla celkem 14 těhotná z toho jim osm dětí zemřelo. Mahlerův nejstarší bratr Izidor, který se narodil v Kališti, zemřel už před Gustavovým narozením a tak byl Gustav nejstarším synem. Další sourozenci se narodili v Jihlavě: Arnošt, Leopoldina, Karel, Rudolf, Alois, Justina, Arnold, Bedřich, Alfréd, Otto, Emma, Konrád.

Gustav navštěvoval Základní školu v Křížově ulici, později roku 1869 začal Mahler studovat jihlavské gymnázium, které sídlilo v Hluboké ulici. Z této doby existuje záznam o Gustavově poctivosti, kdy jako nálezce odevzdal peněženku s větším obnosem. Ale jinak se malý Mahler projevoval jako průměrný student. Od roku 1871 po zvážení Bernarda Mahlera začíná Gustav studovat v Praze, kde studoval hudbu u profesora Grünfelda u nějž byl také ubytován. Gustavovi se však dařilo pouze na hudebním poli, a proto se po čase vrátil zase zpět na jihlavské gymnázium, které zdárně ukončil až roku 1877. Mahlerův rodinný přítel

Schwarz po promluvě s Gustavovým otcem sjednal ve Vídni pro mladého muzikanta studium na tamní konzervatoři, kde je 20. září 1875 Gustav Mahler zapsán. V té době už ovládal široký repertoár klavírních výtahů z oper Mozarta, Verdiho a sám po smrti svých bratrů začal komponovat. Mahler díky svému nadání přeskočil přípravnou třídu konzervatoře a hned se začal učit v 1. ročníku. Studoval obor klavír a kompozice, kde jej vyučovali muži jako Josef Hellmesberger, Franz Krenn, Robert Fuchs a na klavír Julius Epstein. Mahler tedy studoval ve Vídni, ale na svátky a prázdniny jezdil domů k rodičům do Jihlavy, kde dokončoval externí studium na gymnáziu.

Jihlavané rádi využívali přítomnosti mladého umělce ke koncertování, Mahler tak se svým kolegou Josefem Schramlem vystupoval na koncertě v Městském divadle nebo v jihlavském hotelu Czap, kde byl výtěžek z koncertu věnován na nákup učebních pomůcek do jihlavského gymnázia.

Další Mahlerova studia byla opět ve Vídni na filozofické fakultě, kde se věnoval filozofii, historii a dějinám hudby. Na studiích se zpočátku živil dáváním hodin, ale později jako 20letý podepsal svoji první profesionální smlouvu v lázních Hall, kde začal působit jako dirigent hudebního souboru letního divadla. V této době nejezdil Mahler do Jihlavy tak často, ale od roku 1878 až 1883 tráví v Jihlavě prázdniny.

Mladý muzikant se ve městě zamiloval do své žačky Josefíny Poiselové, která byla dcerou přednosta jihlavského telegrafního úřadu. Mahler vyučoval Josefínu hře na klavír a věnoval jí tři písně ze svého díla, které složil pro tenor a klavír. Dívka však jeho lásku neopětovala a provdala se za profesora jihlavského gymnázia.

Mahler se i později objevuje v Jihlavě, především při veřejných vystoupeních, které pořádá Městské divadlo a dokonce koncertuje na charitativní akademii pro Červený kříž. Dále Gustav Mahler v Jihlavě studuje a diriguje díla jako například Supého operetu „Boccacio“ a Kunzeho operetu „Kafeekränzchen“.

Dne 18. února 1889 zemřel otec Bernard Mahler, kterého rodina pohřbila na jihlavském židovském hřbitově. Pouta Gustava Mahlera s Jihlavou byla tak přetrhána roku 1889 a po smrti matky se uznávaný hudebník stává poručníkem svých čtyř sourozenců. Gustav Mahler po pohřbu svých rodičů a vlastních zdravotních obtížích tedy definitivně odchází z Jihlavy spolu se svými sourozenci, kterým zajistil další existenci ve Vídni a v Budapešti.¹⁴

---

¹⁴ JAROŠ, Z. *Mladý GUSTAV MAHLER a Jihlava*. JIPRINT, Jihlava 1994, s. 7 – 19.

2. 2. 5 Bohumil Bouda

Bohumil Bouda se narodil 27. dubna 1896 v Želivě jako nejmladší z dětí v rodině učitele a varhaníka Jana Boudy. Hudbě se Bohumil učil od svého otce, který také vedl sbor svých žáků zpívající při kostele.

Při studiu na gymnáziu v Pelhřimově se Bouda učil hře na housle a na klavír. Svého učitele na klavír Emila Vedrala také zastupoval pět let jako varhaník. Sbormistrovská činnost Bohumila Boudy se projevila při vedení studentského pěveckého sboru, dále se věnoval dirigování v pelhřimovském studentském orchestru. Na škole působil jako sólový hráč a doprovázel i na školních akademiích.

Po gymnaziálním studiu narukoval do armády, po 1. světové válce se začal připravovat na studia ve Státní konzervatoři v Praze, ale na otcovu žádost studoval práva na UK v Praze. Touha věnovat se hudbě však byla silnější. „V roce 1919 byl přijat do klavírní třídy profesora Romana Veselého (1879 – 1933), studoval kontrapunkt u J. B. Foersteru (1859 – 1951) a Karla B. Jiráka (1891 - 1972). Své hudební vzdělání doplnil studiem na mistrovské škole u Vítězslava Nováka (1870 – 1949).“¹⁵ Za Vítězslavem Novákem už Bohumil Bouda dojížděl ze svého jihlavského působiště. Na konzervatorních studiích si také vydělával dáváním soukromých hodin klavíru a doučoval i další teoretické předměty. Zastupoval dokonce svého učitele Jaroslava Křičku a to v Husově škole osvětového sboru. Později pracoval už jako docent na této škole, kde učil intonaci, harmonii, hudební nauku, formy a jiné.

Budoucnost skladatele a hudebního virtuosa v Praze, Bohumila Boudu nezlákala, vydal se proto zpět na Vysočinu, kde získal místo v nově založené jihlavské škole. V této Městské hudební škole v Jihlavě obsadil místo ředitele od roku 1924 až do roku 1940. Během okupace byla škola uzavřena a Bouda odešel do Jaroměře, kde vykonával stejnou funkci jako v jihlavské škole. O dva roky později však postihl školu v Jaroměři stejný osud a bývalý ředitel se opět začal živit soukromým vyučováním. V roce 1945 se Bohumil Bouda vrátil zpět do Jihlavy, kde zaujal místo ředitele v znovu otevřené hudební škole a nově působil v Pedagogickém hudebním oddělení, kde vyučoval kandidáty učitelství hudby.

Činnost Bohumila Boudy v Jihlavě a okolí byla rozmanitá, působil jako pedagog, klavírista na veřejných koncertech, sbormistr Foersteru, dirigent Filharmonie Jihlava. Dále skládal a psal písně, sbory, klavírní skladby i scénickou hudbu pro Horácké divadlo v Jihlavě. Jeho skladatelská činnost zahrnuje celkem 56 číslovaných opusů a další nečíslované. Podílel

---

¹⁵ SEVEROVÁ, J. *Život a dílo Bohumila Boudy*. Diplomová práce, PedF UJEP v Brně, Brno 1984, s. 7.

se také na úpravách děl jiných autorů. Přihlásil se i do Svazu československých skladatelů, však dříve než se stačila jeho žádost vyřídit, zemřel Bohumil Bouda v Dolní Cerekvi nedaleko Jihlavy. Zde se připravoval dne 15. ledna 1960 na svůj večerní koncert Krajského symfonického orchestru.^{16, 17}

2. 2. 6 Bohumil Bouda jako sbormistr

Sbormistrovská a dirigentská činnost Boudy vzniká už za dob jeho studií v Pelhřimově viz. výše, profesionálně však začal tuto činnost provozovat až v Jihlavě. Bohumil Bouda byl jedním ze sběratelů horáckých lidových písní, které upravoval pro sbor i pro sólový zpěv, ale přispěl i do rozvoje hudebního života na Jihlavsku svojí sbormistrovskou činností a to vedením pěveckého sboru Foerster. Tento sbor se řadí mezi jedny z nejstarších sborů v Jihlavě. Byl založen v roce 1927, v té době se jmenoval Pěvecký sbor Svazu národního osvobození, kdy jej vedl učitel Jansík. Později na slavnostním večeru k počtě Josefa Bohuslava Foerstera roku 1934 dostal skladatelovo jméno, které se nezměnilo až do roku 1952. Další změna se stala právě roku 1952, kdy se sbor dostal pod ZV ROH železničářů v Jihlavě.

Bohumil Bouda vedl sbor od roku 1929 a roku 1937 začal mužský sbor Foerster spolupracovat i s ženským sborem v Jihlavě a vznikl tak spojený smíšený sbor. Kálíkův ženský sbor tehdy dirigoval Dobroslav Vaněk, ale iniciátorem jeho založení byl právě Bohumil Bouda. V německé Jihlavě usiloval Bouda o národní cítění, které posiloval uváděním sborů od českých autorů jako Bedřich Smetana, J. B. Foerster, Vítězslav Novák a tehdy málo známých sborů od skladatelů: Viléma Petrželky, Aloise Háby, Josefa Bartoše, a hlavně Václava Kálíka, se kterým se Bohumil Bouda přátelil.

Dokladem přátelství Boudy a Kálíka jsou dopisy, které adresovala M. Kálíková sboru Foerster v Jihlavě: „Vzpomínám si, že právě před týdnem jsme byli shromážděni na zámeckém nádvoří v Telči, abychom byli účastni těch čarovných „hodů“ zpěvu ze skladeb Václava Kálíka, které jste nám spolu s pěvci měst Telče a Třebíče připravili ve dnech 13. a 14. 6. 1953.“¹⁸

---

¹⁶ Ševčíková, K. *Osud umělce*. Seminární práce z Prosemináře II. Filozofická fakulta MU v Brně, Brno 2003, s. 4 -5.

¹⁷ SEVEROVÁ, J. *Život a dílo Bohumila Boudy*. Diplomová práce, PedF UJEP v Brně, 1984, s. 6 - 9.

¹⁸ V Praze dne 21. června 1953 – úryvek z dopisu M. Kálíkové smíšenému sboru Foerster, uloženo v archivu Muzea Vysočiny v Jihlavě

Bohumil Bouda se zapojil také do sbormistrovské činnosti v dětském sboru, který vznikl při jihlavské hudební škole. Společně s dětmi nastudoval dílo Marie Kučerové-Herbstové operu Broučci, která byla devětkrát provedena v roce 1936 – 1938.

Ve válečných letech 1940 – 1945, žil Bohumil Bouda v Jaroměři, kde vedl pěveckou a hudební jednotu Jaromír, které patří mezi jedno z nejstarších hudebních těles v u nás. (vznik 1856) Ve válečném období nastudoval a uvedl Bouda díla jako Novákovy sbory Stíznosti I a II, které dostala jednota Jaromír věnováním. Dále Foersterovy sbory Světelná nit a Jsou ty naše břízy, které byly přímo napsány pro Jaromír. Premiéru měly dvě balady Kátinka a Neznámý vojín od J. Bartoše, určené pro smíšený sbor a orchestr.

V roce 1956 se Bohumil Bouda stal sbormistrem nově vzniklého smíšeného sboru MY 48 při závodech G. Klimenta v Třebíči. Kdy se pod jeho vedením sbor probjoval do ústředního kola Celostátní soutěže pěveckých sborů v Bratislavě 1957. Repertoár tohoto sboru byl převážně budovatelsky zaměřený, ale díky Boudovi se věnoval i místním skladbám jako např. pásma horáckých písní a tanců Horácko tančí a zpívá, op. 32.

Sbor Mladá píseň Městského domu osvěty v Jihlavě také spolupracovala s Bohumilem Boudou, kde ve svém pokročilém stáří působil jako jeden z vychovatelů mládeže.

O jihlavských pěveckých sborech se Bouda vyjádřil: *„Cílem všech těchto sborů jest přiblížit hudbu a zvláště všechna závažná díla našich skladatelů nejširším lidovým vrstvám, aby hudba nebyla výsadou jednotlivců neb některé vrstvy národa, nýbrž majetkem všech. K tomu cíli chceme dospěti: především výchovou mládeže od prvých počátků jejich možného chápání hudby, dále zainteresováním mladých hudebníků a zpěváků pro aktivní spolupráci v orchestru i pěveckém sboru...“*¹⁹

Jihlavská filharmonie vznikla také z iniciativy Bohumila Boudy v roce 1929, těleso vzniklo doplněním žákovského orchestru jihlavské hudební školy a ještě v témže roce uvedlo vlastní koncert. Bouda filharmonii sám dirigoval a stál v jejím čele kromě válečné přestávky až do roku 1957, kdy se Jihlavská filharmonie stala Krajským symfonickým orchestrem. Ten poté vedl Antonín Horák a Ladislav Fučík, kde Bohumil Bouda působil jako houslista.

Bohumil Bouda byl také jeden z iniciátorů a propagátorů myšlenky založení mezinárodního hudebního festivalu sborové tvorby. Jihlava jako krajské město pořádala soutěže a přehlídky Lidové umělecké tvořivosti (LUT). V měsíci březnu až květnu 1958 probíhalo Jihlavské hudební jaro, kde se konala přehlídka pod názvem „Celostátní festival

---

¹⁹ Bouda B: Hudba v Jihlavě (strojopisná kopie článku dokládající vývoj hudby a hudební školy v Jihlavě), Jihlava 1932 29

nové československé vokální tvorby“. Tato událost proběhla ve dnech 19. – 20. dubna a to byl jeden z impulsů tradice sborového zpěvu v Jihlavě.²⁰

2. 2. 7 Pěvecký spolek „Hlahol“

Po roce 1918 se v kulturním životě Jihlavy začíná formovat nový pěvecký spolek. U zrodu tohoto spolku stál dirigent, organizátor a učitel Rudolf Pavlata (1873 – 1939). Spolek „Hlahol“ byl založen v září roku 1919 a za krátký čas měl spolek na osmdesát členů. Témže roce 28. října vystoupil „Hlahol“ na slavnostním koncertě k 1. výročí naší samostatnosti, kde uvedl skladbu Za českým praporem pro smíšený sbor s doprovodem orchestru od Bohuslava Jeremiáše.

Ve spolku se prosazovalo národní cítění, které se projevovalo ve výběru hudebního repertoáru. Spolek uváděl díla jako Česká píseň od Bedřicha Smetany, Svatá Ludmila, Svatební košile, Slavnostní píseň, Dědicové Bílé hory od Antonína Dvořáka, Jarní romance od Zdeňka Fibicha, Čtyři balady od Vítězslava Nováka, Švanda dudák od K. Bendla, Stvoření od J. Haydna, Májová noc od J. Nešvery a další. Spolek provedl také opery od Bedřicha Smetany Prodanou nevěstu a Dalibora. Operu Viléma Blodka V studni. Tato operní představení se mohla realizovat pouze za předpokladu, že měl spolek dostatečně početnou společnost, která zahrnovala orchestr, sbor, balet a sólisty. Poslední složka však v Jihlavě nebyla, proto byli pozváni sólisté z Prahy a Brna. Orchester zajistil Rudolf Pavlata, který v Jihlavě působil také jako kapelník vojenské posádkové hudby. Zažádal tedy o propůjčení posádkové hudby ke spoluúčinkování vojenskou správou, která mu žádost kladně vyřídila.

Sbormistr vzpomínal na svoji práci: *„Další činnost jihlavského Hlaholu je mezi ostatními pěveckými spolky v republice prostě jedinečná. Byla ovšem umožněna tou výhodou, že jsem byl kapelníkem tehdejší posádkové hudby, která později byla přeměněna v plukovní hudbu p. pl. 31 „Arco“. Posádková hudba tehdyž byla na značné výkonné úrovni sestávající ze šedesáti dobrých, namnoze výborných hudebníků, z nich asi 36 rotmistrů. S tímto velmi dobrým orchestrem jsem pořádal abonentní symfonické koncerty za režie Hlaholu. Hlahol provedl spolu s vojenskou hudbou během patnácti roků řadu stěžejních skladeb české vokální literatury s průvodem orchestru. V pozdější době zapsal se do dějin jihlavského Hlaholu i Hynek Bureš (1890 – 1963), nynější dirigent plukovní hudby (od r. 1934), který svojí zdatností dirigentskou, svědomitostí a pílí vzdor obtížím, jež zkrácená služební doba hudební výchově*

---

²⁰ SEVEROVÁ, J. *Život a dílo Bohumila Boudy*. Diplomová práce, PedF UJEP v Brně, 1984, s. 22 - 24.

*mužstva působí, udržuje plukovní hudbu na chvályhodné výkonné výši, a tak svému nikterak záviděnímohodnému postavení zaslouženého uznání plně získává.*²¹

V době nacistického diktátu a nepříznivým podmínkám pro české vlastenectví, které působily na kulturní organizace, ukončil pěvecký spolek Hlahol svoji činnost. Po válce se již spolek znovu neobnovil.

2. 2. 8 Horácký smíšený pěvecký sbor (HSPS)

Horácký smíšený pěvecký sbor byl založen v roce 1962 a jeho budoucím cílem se stala interpretace současné i klasické sborové tvorby. Jedním z úkolů sboru byla spolupráce s Horáckým symfonickým orchestrem, provádění velkých děl kantátových, zvláště se současnou tematikou. Sbormistrem HSPS se stal Jan Kostečka a sbor čítal více než 60 členů.

Prvním provedeným dílem sboru byla Hubička od Bedřicha Smetany, která byla v Jihlavě premiérově uvedena společně s Horáckým symfonickým orchestrem Jihlava pod taktovkou dirigentů Karla Noska a Ladislava Fučíka. Premiéra Hubičky měla takový úspěch, že v roce 1962 byla celkem 9krát reprízovaná. V témže roce zpíval HSPS na V. celostátním festivalu vokální tvorby v Jihlavě opět za doprovodu Horáckého symfonického orchestru.

V dalším roce účinkoval sbor na koncertě, který nesl název Z díla Bohuslava Martinů. Zde HSPS s Janem Kostečkou provedl Otvírání studánek a komorní kantátu Mikeš z hor. Roku 1963 Horácký smíšený pěvecký sbor nastudoval a provedl Dvořákovu Rusalku, která měla 14 repríz. (Jihlava, Pelhřimov, Telč, Znojmo, Náměšť nad Oslavou) Další koncerty, na kterých sbor zpíval, byly určené například pro posluchače hudební výchovy na Pedagogickém institutu v Jihlavě.

Mezi další Smetanova díla, která HSPS provedl se řadí například Prodaná nevěsta, Dalibor. V roce 1956 se sbor zúčastnil soutěže smíšených pěveckých sborů, která byla uspořádána k 20. výročí založení pěveckého sboru ČKD Praha – laureáta státní ceny. Další operou, kterou zpíval Horácký smíšený pěvecký sbor, bylo dílo Viléma Blodka na text Karla Sabiny – V Studni, nebo také například i Verdiho Rigoletto. Podruhé tento jihlavský sbor reprezentoval město na 10. jubilejním festivalu vokální tvorby v roce 1967.

HSPS koncertoval převážně v Jihlavě, ale i v okolních obcích jako je Polná, Telč, Třešť, Luka nad Jihlavou. Sbor uspořádal i zahraniční koncertní cestu do Polska, kde vystoupil na „III. FESTIWALU PIEŚNI CHÓRALNEJ W MIĘDZYDZROJACH“, zde zazpíval skladby od A. Dvořáka, G. Palestriny, B. M. Černohoského atd. Další z aktivit sboru

---

²¹ PAVLATA, R. Několik vzpomínek k 15. výročí „Hlaholu“, Jihlavské listy, r. 1934, roč. XXXVII., č. 14, s. 312.

byla také pravidelná soustředění, která se konala například v Telči, Bystřici nad Pernštejnem, Kamenici nad Lipou nebo ve Sněžném.

Repertoár sboru se skládal z oper (Hubička, Prodaná nevěsta, Rusalka, Dalibor, V studni), ale také z úprav lidových písní (Eben, Mrkos), skladeb českých skladatelů (Sommer, Raichl, Podešva, Dvořák, Smetana, Foerster), skladeb zahraničních skladatelů (Lasso, Donato, Gluck, Campra).

Jedním z posledních koncertů Horáckého smíšeného pěveckého sboru se stalo provedení Stabat Mater od Antonína Dvořáka v Lukách nad Jihlavou. Druhá repríza tohoto díla se měla konat v Domě kultury ROH Jihlava (dnes DKO Jihlava), avšak sboru přišel dopis od tehdejšího ředitele Václava Balouna: *„Vážení soudruzi, vedení Domu kultury ocenilo velmi dobrou uměleckou úroveň vámi nastudovaného oratoria „Stabat mater“, které jste uvedli dne 5. 4. v Lukách a dne 12. 4. v Jihlavě. Bohužel provedení tohoto díla v chrámových prostorách nebylo většinou účastníků chápáno jako koncert, který je uskutečněn v chrámu hlavně z důvodů varhanního doprovodu. Mnohý z účastníků chápal koncert v náboženské souvislosti. Považujeme proto za nemožné, abyste tento koncert kdekoliv v chrámových prostorách opakovali, poněvadž jste uměleckým tělesem, které reprezentuje pokrokové kulturní zařízení odborů. Doufáme, že pochopíte, že nám nejde o omezení počtu repríz významného díla Antonína Dvořáka, nýbrž o jeho provádění v církevních prostorách.“*²² Po této události neměl sbor dlouhého trvání. Sbormistr Jan Kostečka se přestěhoval z Jihlavy do Brna a tím pádem i v roce 1971 Horácký smíšený pěvecký sbor definitivně zanikl.²³

2. 2. 9 Jihlavský dětský sbor ODPM (po roce 1989 Jihlavský dětský pěvecký sbor DDM)

Tento sbor vznikl v roce 1963 pod vedením sbormistryně Jaroslavy Pištělákové. Tento sbor pracoval při Okresním domě pionýrů a mládeže v Jihlavě. Členové sboru byli žáci ze sedmi jihlavských základních škol ve věku 9 – 14let. V září 1966 byl založen přípravný dětský sbor, který měl 40 členů ve věku od 7 do 9 let. Zkoušky sboru probíhaly v Křížové ulici – „Špicerova vila“. V rámci Jihlavského dětského sboru probíhala také týdenní soustředění, která se konala ve Smrčné nad Sázavou.

Na klavír sbor doprovázela Dagmar Kamberská, Helena Štočková, Anna Baueršimová. Jihlavský dětský sbor ODPM také úzce spolupracoval s Miloslavem Richetským.

---

²² dopis Horáckému smíšenému sboru od Václava Balouna, 30. dubna 1970, Jihlava

²³ Kronika Horáckého smíšeného pěveckého sboru – Muzeum Vysočiny v Jihlavě

Jedna z koncepcí práce sboru byla interpretace moderní tvorby pro děti od skladatelů tehdejší doby. Jihlavský dětský sbor ODPM se také pravidelně zúčastňoval soutěží. V roce 1966 se v krajské soutěži umístil na 4. místě, později 3. místo. V soutěži Písně přátelství druhé místo (1975), z okresních pěveckých soutěží dvanáct prvních cen.²⁴

K významnějším vystoupením patří účast na Celostátním festivalu vokální tvorby v Jihlavě (1964, 1965, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1982, 1984, 1986). Dále koncertoval na krajské přehlídce dětských a mládežnických sborů v Brně (1965), vystupoval také společně s brněnským dětským sborem „Pramínek“ a „Mladost“ a tehdy jugoslávským dětským sborem.

Kronika „Jihlavského dětského sboru“ nebyla dochována, použila jsem proto informace z rozhovorů s bývalými členy tohoto sboru a repertoár Jihlavského dětského sboru ODPM, který je částečně dochovaný v programech koncertů. Sbor se účastnil koncertu, který byl uspořádán k 20. výročí osvobození ČSSR (4. března 1965), dále je dochovaný program z Koncertu družby, který se konal v Divadelním sále Komu kultury a ROH Jihlava (dnes DKO) 6. dubna 1967, zde vystupoval i Horácký smíšený pěvecký sbor. Jihlavský dětský sbor s Jaroslavou Pištělákovou provedl díla: Z. Jonák, P. Šoltéz – Cesta do školy, Horáckou lidovou – Zadělala buchy, E. Stašek – Pět písní pro děti, K. Hába – Děti zpívají, L. Bárta – Písničky zpívají, Z. Kodály – Hluchý kmotr, B. Bouda – Směs národních písní, M. Kobeláč – Přírodě, J. Verberger, R. Kubernát – Kosí písnička, Kejklovačka, Dudácká, Kolíbačka. Dále Jihočeské lidové písně: Ten suchdolský rybník, Když jsem já šel od své milé, Na tom bošileckém mostku (úprava I. Hurník); Vážka, Spi mladěnc, Říkadla, Mamince.

Výše zmíněného Koncertu družby se zúčastnil i Přípravný sbor Jihlavského dětského sboru ODPM, který pod vedením Jaroslavy Pištělákové a za doprovodu Heleny Štočkové zazpíval cyklus Dětské písničky od Irena J. Urkse.²⁵

„Jihlavský dětský sbor“ se rozpadl v roce 1992. Ve své době byl však jediným fungujícím dětským sborem v Jihlavě a mezi jeho členy patřily mnozí členové současných jihlavských sborů, dokonce i současní sbormistři jako např. sbormistr Pěveckého sboru Foerster Jihlava Pavel Brada, sbormistryně DPS Zvoneček Jana Jiráková, sbormistryně Pěveckého sboru OA Jihlava Eva Siglerová.

---

²⁴ Fučík, L., program XVIII. Festivalu vokální tvorby v Jihlavě 1975

²⁵ program z Koncertu pěvecký sborů k 20. výročí osvobození ČSSR, (kronika Horáckého smíšeného sboru), 33
program Koncertu Družby z 6. dubna 1967

II. Současnost

1. Oslavy a výročí spojená s Gustavem Mahlerem

Na počest Mahlerova života a jeho kulturního přínosu se v Jihlavě konají jubilejní oslavy. Například při 70. výročí jeho narození v roce 1930, vystoupila Česká filharmonie pod vedením Václava Talicha. Další oslavy jsou spojené s 20. výročím úmrtí a 100., 130. výročím narození Gustava Mahlera. Při 140. výročí narození připravilo město spolu se spolkem „Dům Gustava Mahlera“ oslavy, které trvaly 13. – 15. října 2000.

Slavnostní program zahrnoval odhalení uměleckého objektu v Horáckém divadle, otevření výstavy archiválií „Na počátku cesty“ ze státního okresního archivu, týkající se pobytu Gustava Mahlera v Jihlavě. Horácké divadlo uvedlo koncert sólisty Národního divadla, na kterém pěvec Ivan Kusnjer přednesl výběr z „Písní potulného tovaryše“. Program dále pokračoval mezinárodní vědeckou konferencí na téma „140. výročí narození Gustava Mahlera“, tato konference proběhla v sálu hotelu Gustav Mahler. Večer v chrámu sv. Ignáce se uskutečnil slavnostní koncert Slovenské filharmonie, která uvedla Mahlerovu symfonii č. 7 e moll.

2. Mezinárodní hudební festival MAHLER JIHLAVA

Díky hudebnímu skladateli Gustavu Mahlerovi a oslavám na jeho počest, vzniká nový festival, který zahajuje svoji činnost v Jihlavě od září 2002. Tento festival je pokračováním a vyvrcholením všech aktivit, které Společnost Gustava Mahlera zahájila v polovině devadesátých let minulého století. Podařilo se dokončit rekonstrukci rodného domu skladatele a světové osobnosti také pomáhaly nejen při vystupování na pořádaných koncertech.

Osobnost Gustava Mahlera byla tak postavena jako duchovní štít festivalu. Hudební skladatel patří mezi jedny z trvale aktuálních a moderních skladatelů a je zároveň jeden z prvních světoobčanů v současném slova smyslu.

Festival MAHLER JIHLAVA se poprvé konal ve dnech 6. – 12. září 2002 v Jihlavě a v Kališti u Humpolce. Tento nově se formující festival neměl být ve své koncepci přehlídkou hudby Gustava Mahlera. Z jeho tvorby na prvním uskutečněném ročníku zaznělo jedno velké symfonické dílo a to Symfonie č. 1 D dur „Titan“ v podání Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK pod taktovkou Leoše Svárovského.

Dalším účinkujícím bylo Wihanovo kvarteto, zazněl promenádní koncert Ústřední hudby Armády České republiky. Na Mahlerově festivalu vystupoval i Jaroslav Svěcený, Lubomír Brabec s Lucií Bílou. A v neposlední řadě zazněla díla Zdeňka Lukáše, Otmara Máchy a Zdeňka Fibicha v provedení jednoho z jihlavských pěveckých sborů. Pěvecké sdružení Campanula koncertovalo na festivalu společně s Malým komorním orchestrem Jihlava. Smíšený pěvecký sbor Campanula přednesl skladbu Otmara Máchy „Pocta Gustavu Mahlerovi“, ke které byl napsán text od Václava Fischera. *„Na festivalu Campanula se svým dirigentem představovala hlavní umělecký vklad domácího původu a tuto svoji úlohu splnila znamenitě.“*²⁶

Závěrečný koncert festivalu patřil výběru scén z opery Bedřicha Smetany „Prodaná nevěsta“ v provedení Virtuosi di Praga a dirigenta Oldřicha Vlčka. Jako sólisté účinkovali: Marianna Pillárová (Mařenka), Aleš Briscein (Jeník), Jiří Sulženko (Kecal), Petr Murcek (Vašek), Jiří Kubík (Krušina), Eva Forejtová (Ludmila).

Festival Gustava Mahlera s podtitulem „Hudba tisíců“ chce upozornit na otevřenost Mahlerova hudebního a filozofického odkazu. Zvýraznit schopnost zachytit a hudebně povznést i ty nejjednodušší popěvky a intonace, citlivě je zakomponovat do „vznešené“ symfonické struktury.

Podle slov tvůrců mezi dlouhodobý cíl festivalu patří návaznost na všechny předchozí úspěšné aktivity a vytvořit tak pravidelnou podzimní událost, která bude příležitostí vzájemné evropské spolupráce pro posluchače v regionu Vysočiny, hudebníky, ale i další umělce a návštěvníky, kteří přijíždějí nejen z naší republiky ale i z celé Evropy i ze zámoří.

Od roku 2002 se každý rok koná v Jihlavě festival, na kterém zaznívají také Mahlerovy symfonie či alespoň jejich část. Na druhém ročníku v roce 2003 se v programu objevila Pražská komorní filharmonie pod taktovkou Tomáše Hanuse, dále smyčcové kvarteto Epoque, promenádní koncert dechové hudby. Dílo Dvořákovy, Janáčkovy a Mahlerovy bylo provedeno v Horáckém divadle, kde sopránové sólo zpívala Gabriela Beňačková a na klavír doprovázel Marian Lapšanský. Z pěveckých sborů zde účinkovalo opět Pěvecké sdružení Campanula Jihlava, které v kostele Povýšení sv. Kříže zazpívalo pod vedením Pavla Jiráka díla od Tučapského, Brucknera a Tůmy.

Mezinárodní hudební festival MAHLER JIHLAVA 2004 se konal ve dnech 10. – 14. září. Z Mahlerova díla byla provedena Symfonie č. 4 G dur pod taktovkou Vladimíra Válka, který řídil Symfonický orchestr Českého rozhlasu. Jihlava tradičně hostila posádkovou hudbu,

---

²⁶ ŠMOLÍK, J. Mahler Jihlava 2002, J. HUDEBNÍ ROZHLEDY 10/2002, s. 15.

v tomto roce byl proveden na Mahlerově festivalu promenádní koncert Posádkové hudby Olomouc. Jihlavští hudebníci pak byli zastoupeni Smyčcovým orchestrem ZUŠ Jihlava, který vystoupil na samém slavnostním zahájení festivalu. Dále vystoupila Musica bohemica vedená Jaroslavem Krčkem společně s Jitkou Molavcovou a Alfrédem Strejčkem.

V roce 2005 vystoupila Janáčkova filharmonie Ostrava, Vojenská dechová hudba Olomouc, vokální kvarteto Q VOX a slavnostní zahájení bylo provedeno Jihlavany a to dechovým orchestrem ZUŠ Jihlava – TUTTI.

Mezinárodní festival MAHLER JIHLAVA 2006 se konal poprvé v nových prostorách Dělnického domu, v době Gustava Mahlera hotelu Czap. Z díla Gustava Mahlera zazněla Symfonie č. 5 v podání Slovenské filharmonie a pod taktovkou Petra Ferance. V pátek ročníku opět vystoupil dechový orchestr ZUŠ Jihlava. V rámci festivalu také vystoupil smíšený pěvecký sbor Campanula, kterou vedl dirigent Pavel Jiráček. Pěvecké sdružení Campanula provedlo Mši D dur od Antonína Dvořáka a Vivaldiho Magnificat společně se sborem BOSCH choir a orchestrem z Německa. Pěvecké sdružení Campanula také samostatně vystoupilo na závěrečném koncertu, kde v chrámu sv. Ignáce zaznělo Mozartovo Requiem. Mozartovo dílo bylo doprovázeno orchestrem Musica bohemica a to vše pod taktovkou Jaroslava Krčka. „*Provedení vážného Requiem pojal dirigent Jaroslav Krček takřka jako brilantní instrumentální koncert – jeho tempa udržovala posluchačskou obec v neustálém napětí.*“²⁷

Šestý ročník mezinárodního hudebního festivalu se konal v době 14. září – 14. listopadu 2007. Na slavnostní zahájení hrál Velký smyčcový orchestr ZUŠ Jihlava a kromě jiných doprovodných programů vystoupil v kostele Povýšení sv. Kříže také český chlapecký sbor Boni pueri.

---

²⁷ BROM, R. MAHLER – JIHLAVA 2006. In: HUDEBNÍ ROZHLEDY 12/2006, s. 12.

3. Festival sborového umění (FSU)

Festival sborového umění v Jihlavě patří mezi jedny z nejstarších festivalů na našem území. Proč byl tento festival situován zrovna do Jihlavy? Prvopočátky tohoto festivalu jsou spojovány s regionálním festivalem, který nesl název „Jihlavské hudební jaro“ a probíhal ve dnech 19. – 20. dubna roku 1958. Místem konání tohoto festivalu byl Městský dům osvěty v Jihlavě. Tento CELOSTÁTNÍ FESTIVAL NOVÉ ČESKOSLOVENSKÉ VOKÁLNÍ TVORBY měl na programu koncert sborů z Jihlavského kraje, kde se zúčastnily sbory: Smetana Telč (J. Mátl), Foerster Jihlava (J. Mátl), Učitelský pěvecký sbor Pelhřimov (J. Sejk), Sázavan Zruč nad Sázavou (V. Němec), Janáček Třebíč (K. Padrta), MY 48 Třebíč-Borovina (B. Bouda) a Hlahol Třebíč (J. Vácová). V rámci Jihlavského hudebního jara proběhlo celkem pět koncertů, z nichž byl jeden obsazen komorním ansámblem, který účinkoval na Pražském jaru. Třetí ročník Festivalu v roce 1958 zařadil koncert vítězů z Jihlavského kraje v rámci Celostátní soutěže lidové umělecké tvořivosti ve zpěvu sólovém a sborovém všech věkových kategorií (sbory dětské, mužské, ženské, smíšené). Tato soutěž byla vyhlášena Ústředním domem lidové umělecké tvořivosti v Praze, kde koncert nesl první název festivalový. Zazněl zde i první návrh na společnou závěrečnou skladbu, kterou se měla stát kantáta od Bedřicha Smetany Česká píseň. Společný zpěv měl doprovodit Krajský symfonický orchestr Jihlava (později Horácký symfonický orchestr). Sbory však nestačily kantátu nastudovat, a tak musela být přesunuta do příštího roku, kdy nebylo opět provedena. Tehdejší Okresní ideová komise KSČ ji neschválila po ideové stránce jako vhodnou. O rok později však byla Česká píseň nastudována a provedena hostujícím Miešaným zbořem Slovenskej filharmónie pod vedením dirigenta J. M. Dobrodinského, ale v pozdějších letech už nezazněla.

Na festivalu se v té době podíleli členové přípravného výboru, který se skládal z předsedy Roberta Konopáska (pracovník Krajského domu osvěty), Bohumil Bouda (hudební skladatel a vedoucí pedagogického oddělení), Jiří Vondráček (vedoucí odboru kultury), Ladislav Fučík (dirigent Krajského symfonického orchestru), Štěpán Charvát (hudební redaktor). Po tomto festivalu vznikl návrh pojmenovat další ročník jako Festival vokální tvorby (FVT) s novou znělkou, která by pocházela z úvodní části IV. věty České písně. Termín konání tohoto festivalu byl stanoven na konec listopadu. Podle návrhu doktora Reineru byla následující ročník vypsána skladatelská soutěž, která byla určená pro všechny

typy vokální tvorby.

Desátý ročník byl zlomovým pro dětské sbory, zanikla tak skladatelská soutěž dětských sborů. Novým centrem těchto sborů se stal festival v Jirkově. Dále pak na jihlavském festivalu skončila kategorie skladeb pro sólový zpěv. Festival v Jihlavě se mohl pochlubit jednou zvláštností, a to v té době ojedinělou, kdy vítězné skladby byly vždy provedeny v nadcházejícím festivalovém ročníku.

Festivalová znělka prošla dalšími změnami. První změna nastala v roce 1982 při příležitosti 25. ročníku, od té doby se zpívala znělka pro smíšený sbor a capella *Viva la musica* od hudebního skladatele Petra Řezníčka. Tato znělka byla aktuální až do roku 1989. Od té doby až po současnost reprezentuje Jihlavský festival část ze zpívaného baletu Bohuslava Martinů *Špalíček*, konkrétně část „Smrt plave po vodě, nový léto k nám jede“. Dílo je upraveno pro tympány a žesťové nástroje. Roku 1982 se festival s dosavadní platností přejmenoval na Festival sborového umění.

Festival sborového umění prošel od svého počátku různými vývojovými zvraty. První ročník v roce 1958 se spojoval s Jihlavským hudebním jarem. Později byl festival považován jako setkávání sborů špičkové úrovně, kdy se na jeho koncertech účastnila i profesionální tělesa. Na festivalu zpívaly sbory jako například sbor Československého rozhlasu Praha, Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého, Lúčnice Bratislava, Miešany a Madrigalový zbor Slovenskej fiharmónie Bratislava a počínaje 12. ročníkem také sbory ze zahraničí, a to v té době ze socialistických zemí (do roku 1989) jako například Polsko, Bulharsko, Maďarsko, Jugoslávie a NDR. O jihlavském festivalu byly psány články v odborných hudebních časopisech a pořizovaly se rozhlasové nahrávky.

Po roce 1989 nastaly na Festivalu sborového umění další změny, která reagovaly na politickou situaci u nás. „*Transformace v 90. letech přinesla hledání nového výrazu festivalu, který již nebyl spojen s výhodami pro účinkující z totalitních let, byť se vždy muselo jednat o zřetelný interpretační nadprůměr, když už ne o jasnou špičku.*“²⁸ Festival se otevřel nejen pro sbory z celé Evropy a země jako Dánsko, Velká Británie, Švédsko, Itálie, Finsko, Švýcarsko, Izrael, ale i pro jiné kontinenty a jejich země jako USA, Kanada, Japonsko, Jihoafrická republika, Singapur, Čína, Filipíny, Brazílie. V roce 1992 byla tedy vyhlášena Mezinárodní skladatelská soutěž, která se také těšila z ohlasů zahraničních hudebních skladatelů.²⁹ Se vznikem skladatelské soutěže vyústila i potřeba šířit nově vzniklá díla mezi sborovou

²⁸ FUCHS, J. *Letos již 49. ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2006, s.32

²⁹ LÁZŇOVSKÁ, L.: Ohlédnutí za historií, program 50. ročníku Festivalu sborového umění 2007

veřejnost, proto u příležitosti konání FSU vznikl „Nabídkový KATALOG sborových partitur“. Uvnitř tohoto katalogu jsou rozděleny jednotlivé partitury podle sborů (ženský, mužský, smíšený). Dále podle roku zařazení (např. FSU 2003, FSU 2004) a ceny jednotlivých partitur. Tento katalog obsahuje kolem 5 000 skladeb. Na ediční činnosti tohoto katalogu se podílel DKO s. r. o. Jihlava, NIPOS ARTAMA Praha a SSD AHUV Praha.³⁰

V roce 1994 zaznamenal Festival sborového umění jistou krizi, kdy se o něm psalo jako o sborovém neumění v Jihlavě: „*Již dříve se v Jihlavě občas přihodilo, že z festivalového pódia zazněl sborový vícehlas, jehož nejvyšší hodnotou byla pouze společenská, kulturně sdružovací funkce uvnitř souboru, do sborového umění však měl daleko. Tato výběrová tolerance – letos zcela vědomá – se pořadatelům v soutěži i v nesoutěžních koncertech vymstila tak důkladně, že na to posluchači dlouho nezapomenou – mj. proto, že byli současně svědky i výkonů vynikajících.*“³¹ 36. ročník neunikl kritice, která se týkala sborového provedení skladeb v českém jazyce: „*Nebyla zde typická bezelstnost dětského témburu, ani mladistvý výraz v náročném leč výrazově jednotvárném programu, snad i proto, že děti nezazpívaly jediného slova v mateřském jazyce, což by je snad povědomě mohlo vést k pěveckému prožitku.*“³² Jako další problém se zde vyskytla pestrost programu a to konkrétně značná převaha duchovní hudby nad hudbou světskou. Jaroslav Dostalík se o tomto ročníku vyjádřil takto: „*Kdysi diskriminovaná duchovní hudba však nyní už neobohacuje, nýbrž pouze zahlcuje sborové programy stejně jako dříve zpěvy o boji za mír, partyzánech a družbě národů.*“³³

Další součástí festivalu se stala interpretační soutěž, která je pořádána jednou za čtyři roky. Tato soutěž dosáhla celostátního významu, avšak již v jejím druhém ročníku se projevil generační problém, a proto bylo třeba tuto soutěž omladit v podobě vysokoškolských a středoškolských sborů. Dosavadní termín konání festivalu byl v listopadu, což sborům často nevyhovovalo. Festivalu sborového umění však neprospěl ani zářijový termín, tak se termín konání přesunul na přelom července a června.

V rámci jihlavského festivalu jsou od poloviny 90. let pořádány doprovodné koncerty, kde vystupují zahraniční tělesa. Tyto doprovodné koncerty jsou konány v okolních městech jako je Humpolec, Telč nebo Kaliště, rodné místo Gustava Mahlera.³⁴

³⁰ Nabídkový KATALOG sborových partitur, DKO s. r. o. Jihlava, červen 2006

³¹ DOSTALÍK, J. *Sborové umění a neumění v Jihlavě*, In: Hudební rozhledy 1/94, s. 12 – 13.

³² DOSTALÍK, J. *Sborové umění a neumění v Jihlavě*, In: Hudební rozhledy 1/94, s. 13.

³³ DOSTALÍK, J. *Sborové umění a neumění v Jihlavě*, In: Hudební rozhledy 1/94, s. 14.

³⁴ LÁZŇOVSKÁ L. Ohlédnutí za historií, program 50. ročníku Festivalu sborového umění 2007

Unie českých pěveckých sborů předává při příležitosti Festivalu sborového umění své nejvýznamnější ocenění, kterými jsou „Cena Bedřicha Smetany“, „Cena Františka Lyska“ nebo „Cena Ferdinanda Vacha“. Další ceny, které byly v rámci FSU předány jsou například: „Zlatý odznak s granáty“ nebo „Sbormistr-junior“. Tato prestižní ocenění na Festivalu sborového umění získali: sbormistr Jiří Štrunc, Václav Štývar, Alena a Václav Brádlovi, Lukáš Vasilek, Mirek Vorlíček, Tomáš Fiala, Eva Šeinerová, Ivana Štíbrová, Roman Michálek, Radek Blecha a další.³⁵

Nedílnou součástí jihlavského festivalu se také staly odborné semináře a besedy na dané téma. Jedním z hlavních cílů je seznámit nejen sbormistry, ale i širokou hudební veřejnost s různými problémy a náměty, týkajícími se sborové činnosti. Pravidelní návštěvníci se tak mohli setkat například na besedě s americkým skladatelem Danem Locklairem, jeho tvorbou a americkým hudebním školstvím, nebo na besedě o sborovém zpěvu vedenou Sdružením sborových dirigentů. Na seminářích pak zaznívala témata jako Interpretace moderních skladatelských technik, Francouzská sborová tvorba 20. století vedená lektorem Michele Moureau (Francie). Další témata, se kterými mohli pravidelní návštěvníci odborných seminářů v posledních letech seznámit byla Kanadská sborová tvorba (vedená - Jon Washbourn), Hlasová a pěvecká práce s ženským sborem (Jiří Fuchs), Práce se smíšeným sborem se zaměřením na interpretaci ukrajinské pravoslavné hudby (Alexandr Vacek), Současné směry v interpretaci gregoriánského chorálu (Milan Kolena), Práce se sborem při nácviu skladeb maďarských autorů (Éva Kollár) atd. Odborné semináře jsou tradičně pořádány v sálu jihlavského hotelu Gustav Mahler.

Jaký je tedy cíl Festivalu sborového umění v posledním desetiletí? Podle slov J. M. Dobrodinského jsou cíle festivalu: „*Dokázat že a) nejde o záležitost amatérů a b) o záležitost regionální. On totiž dnes už vůbec není ani amatérský, ani lokální, má ovšem základní nedostatek, není v Praze ani v Brně, není napojen na žádnou extravagantní partu, „neví“ o něm televize.*“³⁶

---

³⁵ FUCHS, J. *Jubilejní ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2007, s. 29

³⁶ DOBRODINSKÝ, J. M. *Jihlavský festival sborového umění*. In: HUDEBNÍ ROZHLEDY 8/1999, s. 8

3. 1. 50. ročník FSU v Jihlavě

Dne 29. 6. – 1. 7. 2007 proběhl jubilejní 50. ročník Festivalu sborového umění v Jihlavě. V průběhu tohoto festivalu proběhly během tří dnů čtyři hlavní festivalové koncerty v Jihlavě a další čtyři doprovodné koncerty v okolních městech. (Humpolec, Třebíč, Kaliště, hrad Roštejn u Třeště)

Tento ročník se konal pod záštitou hejtmána kraje Vysočina. Z pověření a za přispění Ministerstva kultury jej pořádalo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS ARTAMA Praha) Dům kultury a odborů (DKO s.r.o. Jihlava). Spoluvyhlašovatelé tohoto jubilejního ročníku se stalo Statutární město Jihlava, Kraj Vysočina, Společnost pro pořádání festivalu sborového umění v Jihlavě „Jihlavský festival“, Sdružení sborových dirigentů, Asociace hudebních umělců a vědců, Unie českých pěveckých sborů.

V pátek 29. června 2007 se konal v barokním chrámu sv. Ignáce z Loyoly v Jihlavě 1. festivalový koncert. Začátek koncertu byl v 19.00 hodin a vystoupil zde Vox iuvenalis (smíšený sbor VUT, sbormistr Jan Ocetek), Pražský smíšený sbor (sbormistr Miroslav Košler), Jihlavský pěvecký smíšený sbor Melodie (sbormistr Jiří Jakeš), tyto sbory provedly JUBILATE – LAUDATE (Jubilate Deo, Caeli enarrant, Laudate Dominum) od Antonína Tučapského. Premiérové provedení skladby věnované 50. ročníku Festivalu sborového umění proběhlo za doprovodu Komorní filharmonie Vysočiny (dirigent Jiří Jakeš) pod taktovkou samotného autora Antonína Tučapského.

Samostatný sbor Vox iuvenalis pod vedením sbormistra Jana Ocetka provedl Te Deum, které napsal Arvo Pärt pro dva sbory a smyčcový orchestr, ten byl zastoupen Komorní filharmonií Vysočina. Pärtova skladba je duchovní, inspirovaná gregoriánským chorálem. Jan Maria Dobrodinský se domnívá, že v provedení Vox Iuvenalis nebyly v dostatečné rovnováze vokální a instrumentální složky.

Dále na zahajovacím koncertě vystoupil Monteverdi choir z Maďarska, který si pod vedením sbormistryně Évy Kollár připravil skladby, jejichž autory byli Monteverdi, Brahms, Holst, Kodaly, Bardos a Orbán. Kladně hodnocení zaznamenal sbor nejen výběrem maďarských skladeb, ale i svým celkovým výkonem. „*Maďarský Monteverdi choir s Evou Kollár není u nás neznámým. Přinesl výtečné ladění zejména konců zjemnělých frází a především zajímavou soudobou maďarskou tvorbu (Kodaly, Bárdos, Orbán).*“³⁷ „*Kromě toho, že nás sbor seznámil s řadou skladeb maďarských skladatelů, upoutal mne rozdílným stylem*

---

³⁷ Fuchs, J. *Jubilejní ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2007, s. 28

*interpretace mezi díly renesančními a současnými. Což, bohužel nebývá u našich sborů pravidlem.*³⁸

Druhý festivalový koncert probíhal už ráno v jihlavské hotelu Gustav Mahler, kde se představil Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice a Pressburger Singers ze Slovenska. Pardubický umělecký soubor vystoupil pod vedením Jiřího Kožnara s bohatým programem, kde nechyběli autoři jako Joseph Haydn, Francis Poulenc, Otto Ceral, Tomáš Krejča a na závěr zazněla i skladba od Robbieho Williamse. Janka Rychlá, sbormistryně Pressburger Singers zvolila repertoár od jiných autorů: Strategier, Nees, Kedroff, Nydstedt a jako poslední zazpíval sbor Žart (Ilja Zelenka).

Dopolední program v hotelu Gustav Mahler patřil odbornému semináři, který vedla Éva Kollár (Monteverdi Choir, Maďarsko). Hlavním tématem tohoto semináře byla práce se sborem a nácvik maďarských autorů.

Odpoledne v 15:30 vystoupil v divadelním sále DKO Kühnův dětský sbor z Prahy. Pod vedením sbormistra Jiřího Chvály zazpívaly děti dvě opery, od Otmara Máchy Zvířátka a loupežníky a od Jiřího Temla Císařovy nové šaty. Kühnův dětský sbor slavil také jako FSU v roce 2007 své jubilejní výročí založení, avšak *„nešťastně načasované vystoupení Kühnova dětského sboru s dětskými operami Otmara Máchy a Jiřího Temla mělo jen málo posluchačů.*³⁹

Třetí festivalový koncert probíhal opět sále DKO, na večerním koncertu vystoupil Studentský univerzitní sbor z Mexika, dále Foerstrovo komorní pěvecké sdružení z Prahy a Pražský smíšený sbor.

Studentský univerzitní sbor z Mexika byl přínosem spíše po stránce reprezentace své vlasti. *„Na koncertě jako první vystoupil Studentský univerzitní sbor z Mexika řízený Markem Antoniem Ugaldem. Po čistě technické stránce výkon sboru nebyl na špičce festivalu, ale nahradila to autentičnost provedení skladeb, více či méně ovlivněných mexickou hudbou a folkorem.*⁴⁰

Sbormistr Foerstrova komorního pěveckého sdružení Lukáš Vasilek provedl díla jako je Vlčí stopa od Leoše Janáčka a od Bohuslava Martinů Tři legendy a Petrklíč. Sopranového sóla se ujala Dana Burešová. Výkon tohoto sboru byl také náležitě kladně ohodnocen:

---

³⁸ DOBRODINSKÝ, J. M. *Padesát let festivalu sborového umění v Jihlavě*. In: HUDEBNÍ ROZHLEDY, 2007, s.14

³⁹ FUCHS, J. *Jubilejní ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2007, s. 28

⁴⁰ DOBRODINSKÝ, J. M. *Padesát let festivalu sborového umění v Jihlavě*. In: HUDEBNÍ ROZHLEDY, 2007, s. 15

„Druhým vrcholem pro mne bylo večerní vystoupení Foerstrova komorního pěveckého sdružení Praha ve skladbách Leoše Janáčka Vlčí stopa a Bohuslava Martinů Tři legendy a dvojzpěvů Petrklíč. V těchto skladbách hraje význačnou roli intonační a rytmická jistota sboru a jejich souhra s doprovodným nástrojem.“⁴¹ „Málokdy slýchaný Janáčkův sbor Vlčí stopa na verše Jaroslava Vrchlického umocněný nosným sopránovým sólem Dany Burešové, následné Tři legendy a cyklus Petrklíč z osobité hudební tvorby Bohuslava Martinů byly vpravdě kulinářským hudebním prožitkem.“⁴²

Pražský smíšený sbor vystoupil na závěr sobotního koncertu. Sbormistr Miroslav Košler zvolil pro tento večer žánr duchovní hudby, konkrétně Liturgickou mši od Zdeňka Pololánika a od Petra Ebena Proprium festivi. Přestože podmínky v sále Domu kultury nejsou zcela nakloněné pro zvuk duchovní hudby, zpěv Pražského smíšeného sboru vyvolal vřelý potlesk.⁴³

V neděli 1. července zahájil 4. festivalový koncert dětský pěvecký sbor Permoník z Karviné. Tento sbor zazpíval pod vedením dirigentky Evy Šeinerové cyklus písní Červnová noc (Ilja Hurník) a Hassidick songs (Ofar Ben-Amots).

Dopoledního koncertu se také zúčastnil Zdeněk Vimr a jeho plzeňský sbor Nová Česká píseň. Sbor na nedělním koncertu předvedl díla od Claudia Monteverdiho, Zdeňka Lukáše (premiéra – Tavadava...) a Francise Poulence.

Na závěr koncertu vystoupil Estonia seltsi segakoor (smíšený sbor Estonského společenství) se sbormistryní Heli Jurgensonovou. Repertoár sboru se týkal vesměs estonského folkloru. (např. duchovní lidová píseň – Probuď se, mé srdce) Výkon estonského sboru byl kladně hodnocen: *„V samém závěru festivalu jsem se dočkal třetího vrcholu. To na jihlavské podium nastoupil jeden z nejznámějších estonských sborů Estonia seltsi segachor, ženy ve žlutobílých rýzách a muži v červenobílých a černých krojích a zahájily za doprovodu dvou drnkacích nástrojů duchovní lidovou písní Probuď se, mé srdce, písní, která vyzněla jako modlitba nejen pěvců tohoto sboru, ale celého estonského národa. V jednotlivých skladbách bylo tolik půvabu, něhy a lyriky, přestože jsme slovům nemohli rozumět. Kultivovaný zpěv k nám ale promlouval po celé jejich vystoupení.“⁴⁴*

⁴¹ ZUMR, F.: Jihlavské střípky, http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=1077

⁴² FUCHS, J. Jubilejní ročník FSU Jihlava, CANTUS 3/2007, s. 28

⁴³ FUCHS, J. Jubilejní ročník FSU Jihlava, CANTUS 3/2007, s. 28.

DOBRODINSKÝ, J. M.: Padesát let festivalu sborového umění v Jihlavě, Hudební rozhledy 2007, s. 15.

⁴⁴ ZUMR, F.: Jihlavské střípky, http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=1077

Jubilejního 50. ročníku Festivalu sborového umění v Jihlavě se také zúčastnil ministr kultury Mgr. Václav Jehlička, který popřál zpěvákům i pořadatelům a hlavně Festivalu sborového umění Jihlava další úspěšné ročníky plné kvalitních sborů z České republiky i ze zahraničí.

3. 2. Pěvecké sbory města Jihlavy během 50 festivalových ročníků

Jihlavské pěvecké sbory zpívaly na festivalu už od jeho samotného počátku v roce 1958. V rámci Jihlavského hudebního jara vystoupily v tomto roce spojené sbory Smetana Telč, Foerster Jihlava a Janáček Třebíč na společném koncertě, kdy předvedly publiku díla od B. Smetany, A. Rubinsteina, B. Pokorného, J. Jindřicha, D. Šostakoviče, J. B. Foerstera, J. Křičky.⁴⁵ Jejich společné vystupování se opakovalo tentokrát už na II. celostátním festivalu nové čs. vokální tvorby v roce 1959. Po dvou letech se pěvecké sbory Smetana Telč, Foerster Jihlava a Janáček Třebíč ukázaly opět pod vedením sbormistra Josefa Mátl.

Druhým sborem, který zastupoval Jihlavu na Celostátním festivalu vokální tvorby, byl Horácký smíšený pěvecký sbor vedený Janem Kostečkou v roce 1962. S Horáckým smíšeným sborem se FVT setkal ještě jednou, v roce 1967 účinkoval společně s polským pěveckým sborem ze Štětína. Po výkonu obdržel HSPS děkovný dopis Z Domu kultury ROH v Jihlavě (dnes DKO Jihlava): *„Úspěch Vašeho vystoupení u festivalového obecnstva byl nejlepším oceněním výkonu Vašeho sboru. Prosíme, abyste vyslovili naše upřímné blahopřání a poděkování všem Vaším účinkujícím“*⁴⁶

Jihlavský dětský pěvecký sbor zpíval na festivalu celkem desetkrát a to na Festivalu vokální tvorby v letech 1964, 1965, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978 včetně roku 1982, kdy byl festival znovu přejmenován na FSU a ještě dvakrát poté 1984, 1986. Jihlavský dětský pěvecký sbor však nebyl jediným sborem z Jihlavy, který se v těchto letech zúčastnil festivalu. V roce 1974 se například potkal se spojenými sbory Smetana Telč, Foerster Jihlava a Janáček Třebíč, které dirigoval sbormistr Josef Mátl. Na XVIII. Festivalu vokální tvorby zpíval Jihlavský dětský pěvecký sbor skladby M. Zedníka (Písničko, pojď si s námi hrát; Písnička pro kukačku) a skladbu Z. Mrkose Moje země.⁴⁷

Dalším sborem, který festivalu zastupoval jihlavské pěvecké sbory v roce 1978, je Pěvecký sbor Gymnázia Jihlava pod vedením Marie Kubové.

V porevoluční době začalo na Festivalu sborového umění vystupovat Pěvecké sdružení Campanula Jihlava. Tento smíšený sbor se zúčastnil festivalu celkem třikrát. Na 35. ročníku v roce 1992 zpívala „Campanula“ na nedělním dopoledním koncertě například dílo, které napsal Attila Reményi – Le Christ est monté (doporučila k uvedení Mezinárodní skladatelská soutěž 1992), nebo skladbu od F. I. Tůmy – Plangere quasi virgo, Zdeňka Blažka

⁴⁵ Pořady Jihlavského hudebního jara 1958, program

⁴⁶ dopis od R. Konopáska předsedy výboru X. FVT v Jihlavě a V. Balouna ředitele DK ROH Jihlava Horáckému smíšenému pěveckému sboru 30. listopadu 1967

⁴⁷ program Festivalu vokální tvorby 1975

- Ubi caritas et amor, A. Tučapského – Živ buď národe milovaný. Další díla zazněla od místních autorů jako Jan Novák – Gloria, Bohdan Sroka – Martínek je hezkej.⁴⁸Vystoupení sboru na festivalu bylo kladně ohodnoceno: „*Jihlavský sbor Campanula se sbormistrem Dr. Pavlem Jirákem byl asi největším překvapením festivalu – pro veřejnost i pro odborníky.*“⁴⁹ Pod vedením sbormistra Pavla Jiráka vystoupilo Pěvecké sdružení Camapnula Jihlava na Festivalu sborového umění i v roce 1993 a 1997. Na 40. ročníku FSU zpívala „Campanula“ společně se smíšeným sborem Ave z Kroměříže na pátečním podvečerním koncertu. Tyto sbory provedly 7. MŠI HLAHOLSKOU od Jana Hanuše za doprovodu zvonu a varhan. Basové sólo zpíval Tomáš Bartůněk.⁵⁰

V roce 1994 reprezentoval jihlavské sbory Dívčí sbor Rodinné školy Matky Boží vedený Bohdanem Srokou. Tento sbor zpíval skladbu od Petra Ebena – Ó, milé dívky a od Bohuslava Martinů – Vynášení smrti. Z lidovým písní Horácka zazněly Když jsem já šel k Jihlavě a Svět, měsíčku, svět.⁵¹ Doc. dr. Ladislav Fučík napsal o výkonu sboru toto: „*Na závěrečném koncertu v neděli dopoledne zpíval v úvodním krátkém bloku Dívčí sbor Rodinné školy v Jihlavě (sbormistr B. Sroka). Po nervózním začátku se sbor rozezpíval ke vcelku dobrému výkonu; ocenili jsme uvedení skladby Jana Nováka Ave Maria. Sedmdesát dívek má však ještě dost hlasových rezerv k ovládnutí festivalového sálu zvukově.*“⁵²

Dětský pěvecký sbor Gaudium se zúčastnil 42. ročníku FSU pod vedením Jiřího Jakeše. Na tomto festivalu zazněly písně z Horácka – A já přenešťastná, Svěc, Měsíčko, zvesoka a skladby od J. B. Foerster – Lesní studánka, Ten náš pes. Dále od zahraničních autorů Beasley Smith - That lucky old sun, A. L. Webber – Memory.⁵³

Dalším jihlavským dětským sborem, který se představil v rámci Festivalu sborového umění v roce 2001, je Dětský pěvecký sbor Zvoneček. Tento sbor vedený Janou Jirákovou scénicky předvedl skladbu Podvedený Turek od Václava Trojana. Na scénickém provedení spolupracoval sbor s Hanou Červinkovou a Markétou Matějčíkovou.⁵⁴

Počínaje rokem 2005 začal na FSU vystupovat Jihlavský pěvecký smíšený sbor Melodie. Na 48. ročníku zazpívala Melodie od Josepha Haydna Missu brevis in B společně se smíšeným sborem Cordia z Telče a sborem Musica Capriciosa (Rakousko). Roku 2006 se tento sbor představil společně s Cordií a Komorním smíšeným sborem Nona PF UJEP na

⁴⁸ program Festivalu sborového umění 1992

⁴⁹ FUCÍK, L. XXV. ročník FSU v Jihlavě, čl. Jihlavské listy, 20. listopadu 1992

⁵⁰ program Festivalu sborového umění 1997

⁵¹ program Festivalu sborového umění 1994

⁵² FUCÍK, L. Úspěch české sborové školy, čl. Jihlavské listy, 16. září 1994, s. 5

⁵³ program Festivalu sborového umění 1999

⁵⁴ program Festivalu sborového umění 2001

festivalu pod vedením svého sbormistra Jiřího Jakeše. Tyto spojené sbory zazpívaly v chrámu sv. Ignáce dílo W. A. Mozarta Korunovační mši C dur. Na jubilejním 50. ročníku Festivalu sborového umění v Jihlavě zazněla pod taktovkou samotného Antonína Tučapského jeho kantáta pro smíšený sbor a orchestr *Jubilate-laudate*, kterou zpívaly spojené sbory: Pražský smíšený sbor, Jihlavský pěvecký smíšený sbor *Melodie* a *Vox iuvenalis* z Brna, které doprovázela Komorní filharmonie Vysočina.⁵⁵

---

⁵⁵ program Festivalu sborového umění 2005, 2006, 2007

3. 3. Mezinárodní skladatelská soutěž

Poprvé byla skladatelská soutěž vyhlášena Svazem československých skladatelů v rámci druhého ročníku Festivalu vokální tvorby tj. původní název dnešního FSU (změna v roce 1982). Tato soutěž byla určena pro všechny typy sborů a to pro sbory dětské, ženské, mužské, mládežnické, smíšené s doprovodem klavíru a nebo zpívající a capella. Svaz skladatelů byl tehdy zaměřen na vznikající svazácké soubory, avšak tento žánr skladatele zcela neupoutal. Od devátého ročníku zanikla na festivalu autorská soutěž vypsána pro dětské sbory, v té době vznikl festival dětských sborů v Jirkově (později Olomouc).

V rámci skladatelské soutěže odborná porota průměrně posuzovala 50 – 60 děl. O finanční i jinou podporu se staral Svaz čl. skladatelů, Český hudební fond a Ústav pro kulturně výchovnou činnost (ARTAMA), v dalších letech se k podpoře připojila Ministerstvo kultury ČR a Sdružení sborových dirigentů AHUV v Praze. Na tradici jihlavské skladatelské soutěže navázala nově vzniklá Mezinárodní skladatelská soutěž.

První ročník Mezinárodní skladatelské soutěže byl proveden na třicátém pátém ročníku jihlavského Festivalu sborového umění v roce 1992. Soutěž byla vyhlášena za odborné spolupráce IPOS ARTAMA a ministerstva kultury ČSFR. Cílem této Mezinárodní skladatelské soutěže byla především snaha o atraktivnost tradičního jihlavského sborového festivalu, do kterého se zapojila i mezinárodní tvorba. Myšlenka uspořádat Mezinárodní skladatelskou soutěž byla založena na oživení do té doby stagnující domácí sborové tvorby a tak dosáhnout i většího spektra repertoárových možností československých sborů nejen v domácí tvorbě, ale především také v tvorbě zahraničních skladeb. V době před rokem 1989 byly mnohé skladby z ideových důvodů zakázány a tudíž se nemohly ani objevit v programu našich pěveckých sborů, to byl další z důvodů vzniku Mezinárodní skladatelské soutěže.

Prvního ročníku soutěže se zúčastnilo 27 československých hudebních skladatelů a 60 autorů ze zahraničí. Zahraniční autoři pocházeli z 12 evropských zemí v zastoupení 39 tvůrců. Evropa byla nejpočetněji zastoupena hudebními skladateli z Francie, Velké Británie a Švýcarska. Dále se soutěže zúčastnilo 21 tvůrců ze zámořských států, kteří předvedli především sborovou tvorbu z Ameriky.

Soutěž měla samozřejmě jistý řád, který od autora vyžadoval minimálně jednu skladbu vytvořenou až po roce 1987. Tyto předložené skladby nesměly být v předchozích letech oceněny žádnou jinou skladatelskou soutěží. Autorská díla vystupovala před porotci v anonymitě. Další podmínky se týkaly interpretů, pro které bylo nově vzniklé dílo

komponováno. Skladby musely být napsány pro smíšené sbory, ženské nebo mužské sbory, které budou dílo zpívat a capella. Doprovod mohly zastupovat maximálně tři nástroje po dobu dvou až čtyř minut.

Nově vzniklé skladby, které zaslali autoři do Mezinárodní skladatelské soutěže, byly hodnoceny ve dvou proběhlých kolech. Díla, které úspěšně prošla prvním výběrovým kolem, se dostala do druhého kola a to celkem 17 nových děl od 14 hudebních skladatelů. To vše hodnotila odborná porota, které v čela předsedal náš hudební skladatel Otmar Mácha. Dalšími členy poroty byly sbormistři a skladatelé jako Jan Kasal, Jiří Kolář, Miroslav Košler, Věroslav Neumann a Alois Piňos.⁵⁶

Dne 6. února roku 1992 na zasedání odborné poroty byly uděleny ceny:

I. cena	Zdeněk Lukáš:	Magna est vis veritatis
	Petr Eben:	De circuitu aeterno
II. cena	nebyla udělena	
III. cena	Ivo Jirásek: Žalm č. 23 z cyklu „4 žalmy“	

Čestným uznáním byly oceněny skladby:

Jan Málek: Motetus 91

Lukáš Hurník: Tři ženské sbory

Porota dále doporučila k uvedení na Festivalu sborového umění v roce 1992 ještě další skladby:

„Le Christ est monté“ maďarského skladatele A. Reményiho

„Angelus ad Pastores“ amerického skladatele R. Toensinga

„Alleluia Dialogues“ amerického skladatele D. Locklaira

Jiné ze soutěžních skladeb byly navrženy porotou k publikaci. Všechny tyto skladby, které se zúčastnily Mezinárodní skladatelské soutěže se zařadily do archivu IPOS ARTAMA v Praze, kde byly zpřístupněny pro zájemce k případnému nahlédnutí. Před vznikem ediční činnosti v rámci FSU si samotné sbory opisovaly jednotlivé soutěžní partitury. Od roku 1992 vzniká ediční činnost, díky které tak začaly vydávat sborové partitury tiskem.

---

⁵⁶ KOLÁŘ, J. MEZINÁRODNÍ SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ FSU JIHLAVA '92, program XXXV. FESTIVAL SBOROVÉHO UMĚNÍ 1992

Podle výsledků 1. Mezinárodní skladatelské soutěže se naši českoslovenští skladatelé v konkurenci se skladateli mezinárodními neztratili. Po ukončení tohoto ročníku doporučila porota novou změnu, která by zakotvila v dosavadním soutěžním řádu a to podmínku „určení skladeb k provedení neprofesionálními sbory“.⁵⁷

Druhý ročník Mezinárodní skladatelské soutěže proběhl v roce 1994, který byl uspořádán při příležitosti 37. ročníku FSU v Jihlavě. Do soutěže se přihlásilo 114 hudebních skladatelů, z toho reprezentovalo 24 autorů Českou republiku. Ze zahraničních zemí se zúčastnilo 90 hudebních skladatelů a to 26 z USA, 11 z Německa, 8 z Velké Británie, 6 z Itálie, 6 z Francie, 3 z Maďarska a další z Ruska, Austrálie, Izraele, Japonska, Malty, Irska, Norska, Polska, Švédska, Rumunska a Španělska.

Anonymita autorů byla zajištěna heslem a číslem, kterým se označily skladby poslané do Domu kultury a odborů v Jihlavě. Mezinárodní skladatelská soutěž probíhala opět ve dvou kolech. Porota v prvním kole se skládala vždy z dvojic porotců: doc. Mgr. J. M. Dobrodinský – doc. dr. Jiří Kolář, doc. Lumír Pivovarský – Milan Báchorek, doc. ing. Vl. Novák – prof. Miroslav Raichl, prof. Petr Fiala – hudební skladatel Evžen Zámečník. Na postup do druhého kola bylo navrženo 30 skladeb a v závěrečném hodnocení pod dohledem předsedy poroty Otmara Máchy a nově přizvaných členů poroty (prof. Jana Kasala a Luboše Krtičky) se umístily skladby číslo: 45 a 105 na prvním místě, druhé místo získala díla č. 82 a 114. Třetí cenu získala skladba s číslem 45b a čestným uznáním se mohly pochlubit novinky pod čísly 25, 56 a 83b. Po odtajnění těchto čísel se zveřejnila jména autorů a děl:

I. cena	Ctirad Kohoutek:	BROSKVIČKA (smíšený sbor s doprovodem klavíru a bicích nástrojů, slova Josef Kainar)
	Barnabás Horváth:	FIMIFISZI (ženský sbor)
II. cena	Jiří Matys:	VYSOČINĚ (ženský sbor, slova Ludmila Klukanová)
	Jiří Laburda:	DOLCISSIMA MIA VITA (smíšený sbor)
III. cena	Dobos Kalmán	TRES ANTIPHONE (mužský sbor)

---

⁵⁷ KOLÁŘ, J. MEZINÁRODNÍ SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ FSU JIHLAVA '92, program XXXV. FESTIVAL SBOROVÉHO UMĚNÍ 1992

Čestná uznání:

Jiří Holubec: Dva tříhlasé sbory

Sezban Nikofor: TATÁL NOSTRU

Sesan Lloyd Jones: Coed

Tyto skladby byly také vydány tiskem a interpretovány na festivalu sbory:

BROSKVIČKA – Vysokoškolský pěvecký sbor, Ostrava

RIMIFISZI – Foerstrovo komorní sdružení, Praha

VYSOČINĚ – Severáček Liberec

DOLCISSIMA MIA VITA – Smíšený sbor RENATUS, Lotyšsko

TRES ANTIPHONE - Pěvecké sdružení severočeských učitelů, Most

COED – Ženský sbor VOX AMABILIS, Švédsko

Ostatní skladby opět evidovány na pracovišti IPOS ARTAMA, Praha⁵⁸

Další ročník Mezinárodní skladatelské soutěže proběhl v rámci jubilejního 40. ročníku FSU v roce 1997. Po tuto dobu bylo porotou vyhodnoceno přibližně 2000 sborových titulů, z toho finanční nebo čestné ohodnocení získalo 253 děl. Cenu získalo celkem 248 českých skladeb (do r. 1993 i slovenských) a 5 skladeb zahraničních. Na festivalu byla provedena oceněná díla za účasti poroty, o nastudování se zasloužili naši i zahraniční sbormistři.⁵⁹

Čtvrtého ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže se zúčastnilo 181 sborových titulů a soutěže se zúčastnili skladatelé z 28 států (USA, Francie, Itálie, Izrael, Velká Británie, Austrálie, Polsko, Česká republika, SRN, Maďarsko, Nizozemí, Rusko, Finsko, Nový Zéland, Španělsko, Rumunsko, Kolumbie, Řecko, Azerbajdžán, Lotyšsko, Dánsko, Švýcarsko). Předsedou poroty se opět stal hudební skladatel Otmar Mácha. V tomto roce 1998 byly skladby rozděleny do dvou kategorií a to ženských a smíšených sborů.⁶⁰

V roce 2000 se konal 5. ročník Mezinárodní skladatelské soutěže, tento ročník byla vypsána soutěž se zaměřením na sbory středních škol a smíšená tělesa. Do soutěže bylo doručeno 176 skladeb, které hodnotila porota ve třech kolech. V pátém ročníku se stal předsedou poroty Jan Maria Dobrodinský, další místo mezi členy poroty zaujali: Ladislav Fučík, Peter Hradil, Otmar Mácha a Jaroslava Modrochová. Díla, která byla sbormistrům

---

⁵⁸ MAJEROVÁ, D. VÝSLEDKY, program XXXVII. FESTIVAL SBOROVÉHO UMĚNÍ 1994

⁵⁹ MAJEROVÁ, D. SKLADATELSKÉ SOUTĚŽE PRO PĚVECKÉ SBORY, program FESTIVALU SBOROVÉHO UMĚNÍ 1997

⁶⁰ MAJEROVÁ, D. PROTOKOL o výsledcích IV. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže JIHLAVA 98

doporučena, by se žánrově dala rozdělit na skladby experimentální a jednoduché (použitelné v liturgii).⁶¹

Šestý ročník Mezinárodní skladatelské soutěže se nesl v duchu ženských a dívčích sborů. Podle soutěžního řádu mohli skladatelé zasílat díla a capella nebo s doprovodem maximálně pěti nástrojů. Podmínkách soutěže vyhovělo 83 skladeb z různých koutů světa. Mezinárodní porota, která měla v čele J. M. Dobrodinského, vybírala skladby byly opět ve třech kolech.⁶²

Další ročník Mezinárodní skladatelské soutěže se dělil na různé kategorie. Základní kategorií se staly skladby pro neprofesionální smíšené sbory s latinskými texty (duchovní skladby). Doprovázet tuto kategorii mohl jeden nástroj. Druhou kategorií byla celostátní tvorba (světské skladby). Skladatelé komponovali na téma pro smíšené sbory mládeže na folklórní text, nebo latinská studentská poezie, kde doprovázel pouze jeden hudební nástroj. V sedmém ročníku bylo doručeno celkem 155 skladeb, které pocházely z různých koutů světa jako například: Norsko, Rumunsko, Belgie, Nový Zéland, Austrálie, Holandsko, USA, Korea, Finsko atd. Mezinárodní porota se skládala ze sedmi členů.⁶³

FSU v roce 2006 byl zároveň spojen s Mezinárodní skladatelskou soutěží, která byla vypsána pouze jedinou kategorií. Skladatelé zde mohli uplatnit svá díla pro neprofesionální ženské nebo dívčí sbory a capella nebo nejvýše s jedním nástrojem, které byly komponovány na libovolný text (čeština, slovenština, latina). V osmém ročníku vzniklo nové pravidlo, které se týkalo množství skladeb. Autor v této soutěži mohl uplatnit pouze svoji jedinou skladbu. Do soutěže se tedy přihlásilo 31 skladatelů, což je pětkrát méně než v předešlém ročníku. Podmínky splnilo 16 autorů z České republiky, 3 z Polska, 2 z Itálie, dále z Argentiny, Bulharska, Jižní Koreje, Kanady, Lotyšska, Makedonie, Nového Zélandu, Ruska a USA. Mezinárodní porota v tomto ročníku neudělila I. cenu, II. cena putovala k autorovi z USA a III. cena byla udělena autorovi z České republiky.⁶⁴

---

⁶¹ DOBRODINSKÝ, J. M. MEZINÁRODNÍ SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ JIHLAVA 2000, program FSU 2000

⁶² MAJEROVÁ, D. PROTOKOL o výsledcích VI. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2002 pro ženské a dívčí sbory

⁶³ MÁLEK, J. PROTOKOL o výsledcích VII. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2004 pro komorní smíšené sbory

⁶⁴ MÁLEK, J. PROTOKOL o výsledcích VIII. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2006 pro neprofesionální ženské nebo dívčí sbory

4. Dětský pěvecký sbor ZŠ Nad Plovárnou Jihlava

Sbor založila Mgr. Vladimíra Živná v roce 1996, kdy nastoupila jako učitelka 1. stupně do ZŠ nad Plovárnou v Jihlavě.

Mgr. Vladimíra Živná vystudovala 1. stupeň ZŠ a Hudební výchovu v Brně na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně. Hudební výchovu studovala u docenta Ladislava Fučíka. Absolvovala tříletý Certifikát Metodik hudební výchovy v Brně. Byla členkou Pěveckého sboru Gymnázia Jihlava (sbormistryně Marie Kubová), dále zpívala ve Vokálně instrumentálním soboru UJEP Brno. Zpívala v Pěveckém sdružení Campanula Jihlava už při jeho založení v roce 1985. Sbormistrovské činnosti se věnuje na jihlavských základních školách od roku 1980, kdy ukončila vysokoškolské studium.

V současné době vede sbor na 1. stupni ZŠ, který má 15 členů ve věku 6 – 11let a zkouší jednou týdně jednohlasé i vícehlasé písně. Školní sbor vystupuje na jihlavské radnici u příležitosti Vítání občánků (pětkrát za rok), dále na Vánočních školních koncertech a každoročně pořádá koncert na svátek matek. Podle slov sbormistryně se sbor obměňuje každé 4 roky s příchodem nových žáků.

Repertoár:

Daňhela K. – Písničková vymyslivna

Dostálík J. – Louka Široká, A šlo děvče pro vodu

Jurkovič P. – Pět minut v Africe, Měsíce

Keru W. – Mám já kytky

Kňourek F. – Poštorecká kapela

Lukáš Z. – Za našim huménkem

Nohavica J. – Grónská

Schubert F.– Ukolébavka

Šesták Z. – Písnička pro maminku

Teml J. – Mamince

Uhlíř J., Svěrák Z. – Káča našla ptáče, Mravenčí ukolébavka

Švédská lidová – Popěvek

kánony: Hřej sluníčko, hřej
Viva, vivala musica
Voláme sluníčko

Horácké lidové písně: Balzamína
Horácké písně (úprava: Bohumil Bouda)
Když jsem já byl malej zajíc
Když jsem já šel k Jihlavě
Šla děvečka se džbánem

a další

5. DPS Gaudium

Pěvecký sbor ZUŠ Jihlava byl založen v září 1994, jeho dirigentem se stal Jiří Jakeš. Od 22. listopadu 1995 získal sbor jméno DPS Gaudium (tj. radost), do té doby nikdy oficiálně na ZUŠ v Jihlavě dětský sbor nebyl. Téhož roku vznikl na ZUŠ přípravný sbor s názvem „Radost“ pro děti od 5 do 10 let, který se v současné době dělí na „Radost I“ a „Radost II“. Starší děti plynule přechází do DPS Gaudium (10-18 let), zpěváci mohou pak dále pokračovat v Jihlavském smíšeném pěveckém sboru Melodie.

Sbormistr „Gaudia“ Mgr. Jiří Jakeš absolvoval Konzervatoř v Brně, obor trombon a klavír. Poté vystudoval na Masarykově univerzitě v Brně obor vedení sboru a dirigování. V současné době působí Jiří Jakeš také jako sbormistr Jihlavského smíšeného pěveckého sboru Melodie a dirigent Komorní filharmonie Vysočina.

Uměleckou vedoucí DPS Gaudium je Mgr. Dana Fučíková, absolventka brněnské konzervatoře a Janáčkovy akademie muzických umění v Brně, kde studovala sólový zpěv. V současné době je ředitelkou Základní umělecké školy Jihlava.

Na klavír a varhany doprovází sbor Lubomír Šrubař, současný dirigent Horáckého Divadla v Jihlavě. L. Šrubař vystudoval brněnskou konzervatoř (obor varhany, dirigování a skladba).

V současné době má DPS Gaudium 50 členů ve věku 10-18 let.

S dětským sborem spolupracovali například J. Fučíková, J. Dymáčková, E. Prchalová-Vyhnálková, Z. Dryšl, R. Píbilová a další.

První koncert dětského sboru se konal v jihlavském Divadle Na Kopečku v roce 1994. V následujícím roce se zúčastnil tehdejší Pěvecký sbor ZUŠ Jihlava Okresního kola soutěže DPS Jihlava a poté i Oblastního kola soutěže DPS, kde získal zlaté pásmo.

V Oblastním kole soutěže DPS v roce 1996 získal DPS Gaudium opět zlaté pásmo a postup do celostátního kola. V červnu vystoupil sbor na 6. Celostátní přehlídce dětských pěveckých sborů Uničov 1996, později na X. Celostátní přehlídce dětských pěveckých sborů Uničov. 2000. V Jihlavě se Dětský pěvecký sbor Gaudium představil v chrámu sv. Ignáce na Slavnostech varhan (1996) a ještě téhož roku se vydal na svoji první zahraniční cestu do Švýcarska (Luzern). Další koncertní cesty sboru se konaly do Německa, Velké Británie a Holandska.

V roce 1997 se DPS Gaudium zúčastnil Festivalu základních uměleckých škol

v Praze, kde vystoupil jako jediný mimopražský sbor ZUŠ. K pravidelně pořádaným koncertům DPS Gaudium patří vánoční a jarní koncerty. V roce 1999 vystoupil na koncertě v rámci XXXXII. Festivalu sborového umění v Jihlavě. Po festivalovém vystoupení sboru napsal Doc. Dr. Ladislav Fučík o Dětském pěveckém sboru Gaudium: „Na závěrečném 4. festivalovém koncertu v neděli dopoledne se poprvé na FSU představil jihlavský dětský sbor Gaudium při ZUŠ v Jihlavě s vhodně dramaturgicky zvoleným programem. Po horáckých lidových písních ve zdařilé úpravě Antonína Noska přednesl sbor dva sbory Jos. Bohuslava Foerstera – Lesní studánka a Skákal pes. Zvláště u druhé Foersterovy skladby prokázal sbormistr Mgr. Jiří Jakeš schopnost ztvárnit na první pohled nevýraznou kompozici do života-schopné zvukové podoby. Sbor také jako jediný na FSU uvedl ukázkou z pera klasika české sborové tvorby J. B. Foerstera, jeho 150. výročí narození si letos připomínáme. Novákovo Gloria přednesl sbor takřka na výbornou. Výkon jihlavského sboru vyvrcholil provedením skladby A. L. Webbera Memory s procítěným sólovým sopránem Renaty Píbilové. Upřímný potlesk publika patřičně ocenil výkon jihlavského sboru, k němuž přispěl i klavírní doprovod Lubomíra Šrubaře.“⁶⁵

Sbor se také zúčastnil 6. mezinárodního festivalu sborového zpěvu s názvem Jaro se otvírá, který se konal ve Žďáru nad Sázavou v roce 2001. Zlaté pásmo obdržel Dětský pěvecký sbor Gaudium na regionální přehlídce dětských pěveckých sborů v Třebíči 2002 a v červnu se sbor zúčastnil XII. Celostátní přehlídky dětských školních sborů (Rychnov nad Kněžnou).

Dětský pěvecký sbor Gaudium vystoupil s Jihlavským smíšeným pěveckým sborem Melodie na společném koncertu, jehož výtěžek byl věnován ve prospěch Pomocné školy pro žáky s více vadami v Jihlavě. DPS Gaudium koncertovalo i s jinými jihlavskými sbory (např. Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží, Jihlavský chrámový sbor, PS Foerster).

Repertoár sboru se skládá z úprav lidových písní např. Maršovská silnice, Čížmičky, U Borovný, Já přenešťastná. Mezi další skladby, které zazněly v interpretaci Dětského pěveckého sboru Gaudium patří například: J. Vídeňský – Ukolébavka, B. Smetana – Má hvězda, A. L. Webber – Memory, B. Smith – That Lucky old Sun, C. Cascolini – Panic angelicus, Z. Lukáš – Hejdum, dá! A. Tučapský – Missa de angelis, A. L. Webber – Think of me, J. Dixon – Lollipop.

---

⁶⁵ FUČÍK, L. Nad 42. ročníkem Festivalu sborového umění v Jihlavě: Gaudium na výbornou, Jihlavské listy, 256 července 1999, s. 9 (kronika sboru)

6. DPS Zvoneček

Dětský pěvecký sbor Zvoneček byl založen v roce 1992. Později v roce 1993 vznikl z mladších dětí (7 – 11 let) přípravný sbor Zvoneček II, který začal vést Petr Baueršíma. Původní tzv. koncertní sbor vedla jeho zakladatelka Jana Jiráková. Od roku 1995 vznikl přípravný sbor pro děti ve věku 5 – 7 let Zvoneček I, který až do roku 2000 vedla Anna Baueršímová. Od roku 2000 až po současnost vede Zvoneček I Jana Jiráková. Cíle ve výchovné činnosti sboru jsou zaměřeny na postupné získávání základních pěvecko-technických dovedností, které jsou úměrně věku dále rozvíjeny. Děti se v DPS setkávají s nejrůznějšími hudebními žánry, při studiu konkrétních skladeb se seznamují s fakty z dějin hudby, učí se stylově interpretovat hudbu jednotlivých slohových období evropské hudby a paralelně s těmito dovednostmi se rozvíjí jejich estetické i citové vnímání skutečnosti.

Sbormistryně DPS Zvoneček vystudovala Pedagogickou fakultu, Palackého univerzity v Olomouci (obor Č – Hv), kde spolupracovala se dvěma dětskými sbory. Dále absolvovala odborné kurzy Klubu sbormistrů (lektoři: Milan Uherek, Lubomír Mátl, Lumír Pivovarský ad.), semináře o hlasové výchově Jarmily Vrchotové-Pátové, stáže v brněnských sborech (v Kantiléně Ivana Sedláčka, v Brněnském akad. sboru, který řídil Roman Válek a Jan Kyzlink). V dětství zpívala u Jaroslavy Pištělákové v Jihlavském dětském sboru od 4-17 let.

V současné době sdružuje Zvoneček asi 110 dětí z Jihlavy a okolí ve věku 5 – 17 let. Z toho „koncertní sbor“ Zvoneček má kolem 30 členů ve věku od 11 do 17 let.

DPS Zvoneček spolupracuje s řadou instrumentalistů. Například na klavír sbor doprovází Anna Baueršímová, Eliška Vyhnálková, Petr Sobotka. Dále Květa Zažímalová, Roman Patočka, Pavel Jiráček, Marie Rodová, Eva Sedláková, Kamil Kubín, Dana Slavíková, Petr Baueršíma, Martin Mikeš, Zdena Vodičková a další. DPS Zvoneček také úzce spolupracuje s PS Campanula, kam plynule přechází starší členové dětského sboru.

Na počátku začala zkoušet skupinka dětí v budově Rodinné školy u Matky Boží (dnes SOŠ sociální), kdy toto seskupení neslo název Přípravný sbor PS Campanula. Později vznikl název DPS Zvoneček, což je v překladu zdobnělina Campanuly. První oficiální vystoupení sboru se konalo v jihlavském Divadle Na Kopečku společně s PS Campanula 14. prosince 1992. Na tomto koncertě dětský pěvecký sbor premiérově uvedl cyklus koled Bohdana Sroky, který nesl název „Koledy pro zvonečky“. V roce 1993 již nově pojmenovaný DPS Zvoneček získal první zlaté pásmo v okresní soutěži dětských pěveckých sborů.

Dětský pěvecký sbor každoročně pořádá Vánoční a Jarní koncert v sálu hotelu Gustav Mahler, kde vystupuje „koncertní“ Zvoneček i oba sbory přípravné. DPS se také účastní různých festivalů, v roce 2001 na FSU provedl scénicky hru Podvedeného Turka od Václava Trojana. Dalšími hudebními festivaly, na kterých Zvoneček zpíval, jsou Slavnosti varhan (1997, 1999, 2001) a česko-rakouský festival „Masica sacra über die Grenzen“, který se konal ve Vídni 2002, Gerasu 2003, Moravských Budějovicích 2004, Moravském Krumlově 2005, Horn 2006, Weitra 2007.

DPS Zvoneček také účinkuje na vlastním festivalu „Laudes liberorum“ (Chvály dětí), který byl založen roku 1998. Tohoto květnového festivalu se každoročně účastní dětské sbory a orchestry z celého regionu Vysočina (např. Voxtet, Pěvecký sbor Cantilena, schola Iuventus, Unisono Třešť, Labyrint Třešť, Žešťový soubor ZUŠ Dačice, DPS Resonance Třebíč, DPS Slunko Třebíč atd.) Festivalový koncert probíhá v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Jihlavě.

V roce 2000 sbor spoluúčinkoval s orchestrem Virtuosi di Praga pod taktovkou Oldřicha Vlčka. DPS Zvoneček také příležitostně vystupuje s PS Campanula, mimo jiné se společně podílel na provedení komorní kantáty Bohuslava Martinů Otvírání studánek v hotelu Gustav Mahler 2002. Dětský pěvecký sbor také příležitostně zpívá na vernisážích výstav, v domově důchodců nebo na oddělení LDN jihlavské nemocnice.

Na jaře 2003 uskutečnil DPS Zvoneček zahraniční zájezd do Klajpėdy v Litevské republice, kde provedl koncert na litevské konzervatoři. V květnu 2008 se sbor chystá na další koncertní cestu do této republiky.

DPS Zvoneček získal na krajské přehlídce pěveckých sborů pětikrát zlaté pásmo v kategorii výběrových sborů a v roce 2005 postoupil na celostátní nesoutěžní přehlídku v Českém Krumlově.

Sbor pořádá jednou za rok dvoudenní pěvecké soustředění v nedalekém okolí města Jihlavy (Rančívov, Čeřínek, Chaloupky).

V roce 2008 DPS Zvoneček pokřtil svoji první nahrávku CD s názvem „Písničky pro malé upíry“. Nahrávka obsahuje 14 písní, ke kterým napsal hudbu a text Tomáš Marek. Repertoár dětského pěveckého sboru tvoří skladby z různých slohových období, od našich i zahraničních autorů. Sbor nastudoval i díla většího rozsahu jakými jsou například B. Britten – Missa brevis in D, Ceremony of Carols, P. Eben – Truverská mše, Liturgické zpěvy, výběr z Michnovy České mariánské muziky, A. Tučapský – Missa de angelis, V. Trojan – Vánoce,

Podvedený Turek (scénické provedení), J. Alain – Messe modale, Ž. Malinauskaitė – Missa brevis in Es. Dále lidové písně z Horácka v úpravě Bohdana Sroky, Antonína Noska, ale i drobné skladby od Mozarta, Raichla, Lukáše, Hurníka, Hanuše, Nováka a jiných autorů.

7. Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží (do roku 1997 Dívčí pěvecký sbor Rodinné školy u Matky Boží)

Pěvecký sbor byl založen v roce 1991 sbormistrem a tehdejším ředitelem školy Mgr. Bohdanem Srokou. Sborový zpěv je na Sociální škole u Matky Boží povinně volitelným předmětem. Třídy se tedy dělí na „sborovou“ a „nesborovou“ část podle schopností studentů.

Mgr. Bohdan Sroka studoval v letech 1950-1954 Pedagogickou fakultu J. E. Purkyně v Brně obor učitelství pro SŠ v kombinaci matematika-fyzika-hudební výchova. Dále vystudoval na Filozofické fakultě v Brně obor hudební věda. Bohdan Sroka byl hudebně vzděláván v Městské hudební škole, kde se učil hrát na housle a na klavír. Hře na klavír se Bohdan Sroka učil u výše zmíněného Bohumila Boudy a sborovému zpěvu se začal věnovat v Jihlavském chrámovém sboru, který v později sám převzal a je jeho nynějším sbormistrem. Bohdan Sroka se také věnuje úpravám lidových písní z Horácka i tvorbě vlastní.

V současné době má sbor kolem 80 zpěvaček ve věku od 15 do 19 let. Sbor se každý novým školním rokem částečně mění s příchodem a odchodem studentek.

Dívčí pěvecký sbor příležitostně spolupracuje i s jinými jihlavskými sbory jako je PS Campanula, Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie, DPS Zvoneček, DPS ZUŠ Gaudium a Jihlavský chrámový sbor. Dívčí sbor také často spolupracuje s klavíristkou Annou Baueršimovou a varhaníkem Petrem Sobotkou.

Sbor pravidelně pořádá Jarní koncert, Májový koncert, Podzimní koncert, Vánoční koncert a Tříkrálový koncert, tyto koncerty jsou pořádány v sále Hotelu Gustav Mahler, v Muzeu Vysočiny a v jihlavských chrámech. Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží se zúčastnil Soutěže dětských pěveckých sborů (okresní kolo) dne 24. března 1994 a 7. června téhož roku zazněl první Jarní koncert. *„Za půlrok, který uplynul od posledního vánočního vystoupení tohoto souboru, připravil jeho sbormistr a zároveň ředitel školy prof. Bohdan Sroka nový program, v kterém lze zaznamenat značný pokrok tohoto kolektivu. Zazněly v něm písně Petra Ebena s doprovodem flétny žákyně školy Lucie Suché, dvě skladby renesanční, které jsou velice náročné na polyfonické vedení hlasů, skladby rodáka z Vysočiny Jana Nováka z Nové Říše a Bohuslava Martinů, jehož blok doplnila svým sopránem Mgr. Dana Fučíková, zatímco sytý alt Jarmily Dymáčkové vynikl ve výběru z cyklu Písně o mrtvých dětech od Gustava Mahlera.“*⁶⁶ Dále také například na Festivalu sborového umění v roce 1994, kde sbor zazpíval díla z cyklu Cantica Comeniana od Petra Ebena, Ave Maria od Jana

---

⁶⁶ FUČÍK, L. Zpívala nám „Rodinka“, Jihlavské listy 7. červen 1994, s. 4.

Nováka, lidové písně z Horácka upravené B. Srokou a Vynášení smrti od Bohuslava Martinů. V kronice sbor je vřelý dopis Ladislava Fučíka: „Dostal jsem milou povinnost poděkovat vám jménem řídicího výboru Festivalu sborového umění za velmi zdařilé vystoupení na závěrečném festivalovém koncertu. Řídicímu výboru jste daly podnět k navázání kontaktu i s jinými středoškolskými pěveckými sbory, které by pravidelně na FSU vystupovaly.“⁶⁷ V květnu roku 1996 se dívčí sbor zúčastnil II. Festivalu duchovní hudby v Kroměříži. Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží pořádá koncerty, jejichž výtěžek je určen pro nadaci křesťanského školství Jihlavska. V roce 2001 uspořádal sbor při slavnostní příležitosti Koncert k 10. výročí jeho založení. Tento koncert se konal 31. května 2001 a na programu zazněl Palestrina, Lotti, Lukáš, Mozart, Smetana, Foerster, Martinů. V květnu roku 2004 zpíval sbor v Praze na Strahově (klášter) a repríza tohoto koncertu zazněla 31. května 2004 v Telči. Dále dívčí sbor koncertoval dvakrát v Rakousku (Weidhofen 1995, 2004) V roce 2007 uspořádala Střední odborná škola u Matky Boží X. Podzimní koncert, jehož výtěžek byl určen na vybavení odborné učebny.

V roce 2005 nazpíval Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží CD, na němž jsou Moravské dvojzpěvy od Antonína Dvořáka.

V repertoáru sboru je hudba duchovní např. Adoramus te (Palestrina), Modlitby (J. Hanuš), Ave verum corpus (W. A. Mozart)... dále úpravy lidových písní z Horácka (Odbila hodina, A v Jihlavě je pěkný dům) nebo např. Bohuslav Martinů – Otvírání studánek.

---

⁶⁷ dopis, který psal po FSU 1994 Doc. PhDr. Ladislav Fučík Dívčímu pěveckému sboru Rodinné školy v Jihlavě (kronika sboru)

8. Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava

Pěvecký sbor vznikl na Obchodní akademii v roce 1988 (střední Ekonomická škola – Marie Kubová) a od roku 1993 jej vede současná sbormistryně Mgr. Eva Siglerová.

Mgr. Eva Siglerová studovala Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích, obor Hudební výchova a Ruský jazyk v letech 1980 – 1985, dva roky vedla Dětský pěvecký sbor na ZŠ v Kamenici u Jihlavy. Sborovému zpěvu se věnuje už od dětství, kdy zpívala v Jihlavském dětském sboru (J. Pištěláková), v letech 1976 - 1980 Pěvecký sbor Gymnázia Jihlava (M. Kubová), 1980 – 1985 Komorní ženský sbor (L. Tyllner), 1985 – 1997 PS Campanula Jihlava (H. Zadinová – Čermáková, P. Jiráček), 1998 – současnost Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie (J. Jakeš).

V současné době má Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava 25 členek ve věku od 15 do 19 let. Sbor se každým novým školním rokem obnovuje s odchodem a příchodem nových studentek.

Sbor pořádá pravidelná vystoupení ve škole, Vánoční koncert (2krát), koncert pro Senior klub Jihlava. Na přelomu května a června zpívá sbor na Slavnostním koncertě při předávání maturitních vysvědčení. Každoročně pořádá Koncert pro hendikepované.

Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava s Evou Siglerovou jezdí na soustředění, která se konají na Vranovské přehradě (Chmelnice – 3krát, jednou osada Slunečnice).

Repertoár sboru se skládá z lidových i umělých písní, dále z písní s vánoční tematikou a koled. Například: J. Nedvěd – Josef, J. Nohavica – Hlídač krav, Zvonečku hlas milý – W. A. Mozart, Vyletěla holubička, Široký hluboký, Rock my soul – spirituál, Si mama ka – spirituál, Pátá – úpr. Ladislav Steidel, Per cruceem – kánon, Dom dom – kánon, Adiemus, Babaren, Vinc of change, koledy – Tichá noc, Chtíc aby spal, Narodil se Kristus Pán...

9. Hudební sdružení Gymnázia Jihlava (HSGJ)

Smíšený pěvecký sbor Hudební sdružení Gymnázia Jihlava vznikl v září 1997 a založila jej Mgr. Marie Němová. Původní záměr vytvořit kroužek sdružující hudbymilovné studenty přerostl do podoby pěveckého sboru, který navazuje na tradici gymnaziálního sboru, který vedla Mgr. Němová před rokem 1989 (Pěvecký sbor gymnázia ak. J. Kožešníka) i na sbory z let předcházejících (Pěvecký sbor Gymnázia Jihlava – Marie Kubová).

V současné době má sbor 30 členů ve věku od 16 do 20 let. Od doby založení Hudebního sdružení gymnázia Jihlava prošlo jeho řadami 160 studentů. Podstatným rysem sboru je, že každým rokem v září víceméně začíná. Na konci každého školního roku totiž nejstarší žáci odcházejí studovat na vysoké školy a novými členy HSGJ se stávají žáci základních škol.

Hudební sdružení Gymnázia Jihlava doprovází na klavír přímo členové sboru jako např. Přemysl Hrubý, Barbora Havlová, Kamil Okáč, Kateřina Široká, Alžběta Tichá a další. Sbor také často spolupracuje s vyučujícími např. s Mgr. Eliškou Vyhnálkovou (klavír). HSGJ zpíval i s Jihlavským smíšeným pěveckým sborem Melodie a s jeho sbormistrem Mgr. Jiřím Jakešem.

Sbor pravidelně vystupuje v Jihlavě na tradičních vánočních, jarních koncertech, které se konají v presbytárii hotelu GM, sále hotelu GM, v DKO. V Jihlavě dále vystupoval na koncertech Muzea Vysočiny, několikrát vystoupil i na vernisážích malířů malujících ústy a nohama v Jihlavě a Třebíči. Pod taktovkou Marie Němové nejen v Jihlavě a v regionu Vysočina (Telč, Žďár nad Sázavou...), ale reprezentoval město také ve Finsku, Francii, Portugalsku, Rakousku, Řecku a Velké Británii. HSGJ se také podílí na umělecko-hudebních projektech s názvy „Hudba jako prostředek porozumění mezi národy“ a „Renesanci dveře otevřené“, na základě nichž sbor vykonal koncertní cestu do Řecka a Portugalska. HSGJ také navázalo partnerství s anglickou školou a jejím pěveckým sborem Blundell's scholl z Tivertonu. Smíšený pěvecký sbor pořádá již několik let výměnné pobyty s touto partnerskou školou, které se uskutečňují vždy jednou za tři roky.

Po pěti letech existence sboru vzniklo v listopadu 2002 první CD s názvem Hudební sdružení Gymnázia Jihlava. Nahrávka obsahuje 12 skladeb z dosavadního repertoáru sboru. Druhé CD s názvem Adventní a vánoční zpěvy vzniklo k příležitosti 10 výročí založení sboru v roce 2007.

Hudební sdružení Gymnázia Jihlava 2002

1. El Haderech	Nurit Hirsch
2. Fie, Nay, Prithee John	John Hilton, Henry Purcell
3. Mám já v Hodslavicích	Antonín Tučapský
4. Okolo Třeboně	Antonín Tučapský
5. Au joli boy	Anonym
6. Alta trinita beata	Anonym, Itálie (15. století)
7. Ave Maria	Jacques Arcadelt
8. Pavane	Toinot Arbeau
9. Tourdion	Pierre Attaignant
10. Kalliolle kukkulalle	Kaj Chydenius
11. California Dreaming	J. Phillips, M. Gillian
12. To Love You More	Junior Miles

10. Iuventus

Pěvecký sbor Iuventus vznikl pod vedení Františka Gorazda Krušiny, O.Pream v roce 1999. Pojmenování sboru souvisí se stářím jeho zakládajících členů, kdy jejich průměrný věk odpovídal 14 letem, proto tedy Iuventus (mládí, mládež).

První sbormistr František Krušina studoval od roku 1985 brněnskou konzervatoř, kterou úspěšně ukončil v roce 1991, kdy pravidelně docházel na konzultace do JAMU. Po té se stal učitelem na ZUŠ obor housle. Později vystudoval KTF, kde aktivně pracoval ve schole Cantus amici, která je zaměřena na interpretaci gregoriánského chorálu a renesanční polyfonie. Počátkem roku 2002 až do 2003 byl jedním z členů PS Campanula v Jihlavě. Pro Iuventus vytvořil František Krušina své vlastní skladby, které má sbor ve svém současném repertoáru.

V létě 2003 převzal Iuventus nový sbormistr Ondřej Levák, který je jedním ze zakládajících členů sboru. Ondřej Levák studoval na ZUŠ v Jihlavě obor klavír a později přešel na varhany. Počátkem roku 2003 až do současnosti studuje v Brně obor varhany na ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu a obor Hudební výchova na Pedagogické fakultě MU. Současný sbormistr je také jedním z členů PS Campanula od roku 2002 a zároveň také bývalým členem Hudebního sdružení gymnázia Jihlava a studentem Mgr. Marie Němové (1999 – 2003).

Sbor Iuventus tvoří v současné době 15 členů ve věku 14 – 24 let. Většina těchto zpěváků jsou studenti a absolventi jihlavského gymnázia a především jeho sboru HSGJ sbormistryně Marie Němové.

Mládežnický sbor Iuventus spolupracuje s Janem Noskem, který je umělecký vedoucí dechového orchestru ZUŠ Jihlava – TUTTI, Petrem Sobotkou (varhaník), Petrem Bambulou, Josefem Dvořákem (zpěv) a Terezií Výbornou (sbormistryně, varhanice) atd.

V roce 1999 se sbor účastnil hudebního festivalu CANTATE v Polné u Jihlavy, kde poprvé užil svůj název Iuventus. Od roku 2001 se účastní Tříkrálového koncertu v Jihlavě, výtěžek z tohoto koncertu je určen na charitní účely. Mládežnický sbor také často zpívá na slavnostních událostech jako svatby, křtiny. Dále zpívá při liturgii v Jihlavě a okolí. Roku 2002 se zúčastnil podruhé festivalu CANTATE Polná a na jihlavském festivalu Laudes liberorum zpíval celkem šestkrát (2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007). Sbor dále vystoupil v Hustopečích u Brna, v Kurdějově, na Svatém Kopečku u Olomouce a při příležitosti

absolventského koncertu dirigentky Terezie Výborné (2006). Mezi pravidelné koncerty sboru patří Adventní a Vánoční koncert.

Iuventus každoročně pořádá týdenní soustředění v Hustopečích u Brna (rodiště F. Krušiny).

Mládežnický sbor Iuventus má v repertoáru například skladby:

Alleluia psallat – motet ze 14. století

Eli! Eli! – G. Bardos

Vinea mea – M. A. Infifnerius

Thomas Luis de Victoria - Jesu Dulcis memoria, Benedicam Dominum

Jacob Obrecht – Parce Domine

František Krušina – „Danielis profecia“

„Puer nobis nascitur“

„Cesta k nebi nová, živá“

„Pane Jezu Kriste“

žalm 43 „Sud' mne, ó Bože“

Petr Eben – Nedejte se k spánku svěsti

Z rozsáhlejších děl 20. století Requiem od Petra Kudeláska.

11. Jihlavský chrámový sbor

Jihlavský chrámový sbor vznikl v roce 1920, kdy jej vedl Filip Koza až do roku 1964. Po smrti Filipa Kozy převzal Jihlavský chrámový sbor Bohdan Sroka, který jej vede až po současnost.

Sbormistr Bohdan Sroka vystudoval v roce 1954 Pedagogickou fakultu J. E. Purkyně v Brně obor učitelství pro SŠ v kombinaci matematika-fyzika-hudební výchova. Dále studoval na Filozofické fakultě v Brně obor hudební věda. Bohdan Sroka byl hudebně vzděláván v Městské hudební škole, kde se učil hrát na housle a na klavír. Hře na klavír se Bohdan Sroka učil u výše zmíněného Bohumila Boudy a sám se začal věnovat sborovému zpěvu v Jihlavském chrámovém sboru.

V současné době má smíšený sbor asi 25 členů v průměrném věku 60 let. Jihlavský chrámový sbor spolupracoval s mnoha zpěváky a muzikanty nejen z Jihlavy, ale i z celého okolí. Například s varhaníkem Josefem Dvořákem, Pavlem Jirákem, Petrem Sobotkou, dále s Jarmilou Dymáčkovou (alt), Danou Fučíkovou (soprán), Petrem Baueršimou (bas), Zbyňkem Brabcem, Janem Novákem, Martinem Mikešem, Jiřím Kulhánkem, Tomášem Krejčím, Magdou Kodetovou, Pavlem Sedlákem a dalšími.

Jihlavský chrámový sbor zpívá především na mších a při příležitosti církevních svátků a oslav, ale vystupoval i na koncertech společně s ostatními jihlavskými sbory. např. Schody VŠZe (1993), kde vystoupil DPS Zvoneček, DPS ZŠ Jungmannova, tehdy Dívčí sbor Rodinné školy u Matky Boží a Jihlavský chrámový sbor, dále Adventní koncert (1998), kde účinkovaly sbory DPS Gaudium ZUŠ, Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie, Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží a Jihlavský chrámový sbor.

V repertoáru sboru převládá především duchovní hudba, od hudebních skladatelů renesance až po skladatele současné. Od svého založení roku 1920 Jihlavský chrámový sbor nastudoval a provedl díla jako je např. Mozartovo Requiem, Dvořákova D dur, Beethovenovy mše, Schubertovy mše, Mozartova Korunovační mše, dále mše od Máchy, Blažka, Blatného, Horáka, Picky, Říhovského, Brucknera, Jeremiáše atd. Další nastudovaná díla jsou např. Stabat Mater (F. Tůma), Radujme se všichni v Pánu! (Z. Lukáš), Janovy pašije (J. Hanuš), Hory tří světél (B. Martinů), Missa adventus (P. Eben).

12. PS Foerster

PS Foerster byl založen v roce 1927 a v současné době patří mezi nejstarší fungující pěvecké sbory v Jihlavě. Tento sbor vedli postupně sbormistři: Jansík, B. Bouda, D. Vaněk, F. Melichar, J. Houska, L. Peterka, J. Mátl, Zdeněk Hromádka.

V současné době řídí sbor Ing. Pavel Brada, který absolvoval na ZUŠ v Jihlavě obor klavír. Dále je bývalým členem PS Campanula a Jihlavského dětského pěveckého sboru Jaroslavy Pištlákové.

Sbor má v současné době 35 členů, jejichž průměrný věk se pohybuje kolem 60 let.

PS Foerster spolupracuje na dělených zkouškách s klavíristkou Hanou Paštykovou nebo dříve Liběnou Robkovou.

Historie pěveckého sboru je velmi bohatá, ale zachovány jsou pouze dvě kroniky. První je od roku 1984, kdy začal vést PS Foerster Zdeněk Hromádka. Druhá vznikla v roce 1997 s příchodem nového sbormistra Pavla Brady. Z první dochované kroniky jsou předcházející let zaznamenáno pouze: „*Pěvecký sbor Foerster vznikl v roce 1927 z pěveckého kroužku železničních zaměstnanců. V jeho vedení se vystřídala řada významných sbormistrů. Třicet let – od roku 1953 až do své smrti v roce 1983 – vedl sbor Doc. Dr. Jos. Mátl. V této době Foerster úspěšně absolvoval soutěže LUT, vystupoval nejen v řadě měst v Československu, ale reprezentoval naše město i v Maďarsku a Rakousku.*“⁶⁸ Sbor od roku 1984 vystupoval v Polné u Jihlavy, Telči, Blansku, Světlé nad Sázavou, Prostějově, Břeclavi a samozřejmě také v Jihlavě (tehdejší sál DK ROH), ale nejvýznamnějším vystoupením dle slov současného sbormistra byla účast sboru na vokálním koncertu Pražského jara 1988, kde jihlavský Foerster zazpíval Smetanovu Českou píseň.

Od roku 1997 sbor pravidelně pořádá Vánoční koncert, dále jezdí na každoroční setkání pěveckých sborů v Krahulčí, nebo zpívá při příležitosti Dne seniorů (sál DKO Jihlava, Velký Beranov). Sbor každoročně zpívá na Koncertě sokolských pěveckých sborů a sokolských přehlídkách. PS Foerster také pořádá společná vystoupení se sborem Smetana Telč, sbory vystupovaly na nádvoří zámku v Telči nebo v Jihlavě - sál kina Sokol, chrám sv. Ignáce. V Jihlavě se také konala Celostátní přehlídka sokolských sborů: „*Vedle hostitelského jihlavského sboru Foerster se sbormistrem Pavlem Bradou byla dále v programu další sokolská tělesa. Dívčí sbor Akcent z Tasova, Ženský PS z Brna Židenic, Smíšený sbor Zvukobor z Chocně, Ženský sbor Píseň Sokola Jedovnice, Věrná garda z Cítova, Smíšený sbor Sokola Huntířov nad Jizerou, Dětský PS Mládí při ZŠ a TJ Sokol Litovel a Smíšený sbor Háj*

⁶⁸ Boháček Bohumír - Kronika Foersteru z roku 1984

ve Slezsku. *Transparent nad pódiem v kině Sokol připomínal, že se akce koná v rámci probíhajícího Roku české hudby. Pro finále sbory připravily společné provedení písně Jdou sokolské šiky jdou.*⁶⁹ PS Foerster se naopak v roce 2006 zúčastnil XIV. Všesokolského sletu, který se konal v pražské SAZKA areně, kde 100 členné těleso řídil jihlavský sbormistr Pavel Brada.

Pěvecký sbor pořádá každoroční soustředění, které se konalo ve Znojmě, Sádku u Třebíče, Čížově a v Nových Domkách u Jihlavy.

Z pěveckých vystoupení sboru jsou také pořízeny VHS záznamy. První záznam je z koncertu v roce 1999, nahrávka obsahuje Českou mši vánoční „Hej mistře“ od J. J. Ryby a vystoupení jednotlivých jihlavských sborů (Jihlavský chrámový sbor, DPS Gaudium ZUŠ Jihlava, Pěvecký sbor Foerster, Jihlavský smíšený sbor Melodie) a nese název Zpěvy adventní a vánoční. Druhá nahrávka je pořízena v roce 2002, kdy se PS Foerster zúčastnil Přehlídky moravských sokolských pěveckých sborů. Nahrávka z října 2004 obsahuje Celostátní přehlídku sokolských pěveckých sborů, které se konalo v Jihlavě.

Repertoár sboru činí 200 skladeb, které se skládají především z úprav lidových písní, dále obsahují duchovní skladby, ale i díla psaná zahraničními autory. Např. I'm walking – Bernhard Hofmann, Who am I – Teena Chinn, Má duše svého Pána chval – J. B. Foerster, Večerní zvon – V. S. Volkov, Jdou sokolské šiky, jdou – Fr. Kmoch, J. Kříčka, K. Legr, Cestičko blódivá – J. Padrta, Hvězdičky, hvězdičky – B. Bouda, Čtyři koně ve dvoře – M. Brtník, Haj, haj, haj, husičky – J. Mátl, Za našim huménkem – Z. Lukáš, Bolavá hlavěnka – B. Martinů, Dyby byla kosa nabrůšená – A. Dvořák atd.

---

⁶⁹ VARHANÍK, J. Vlčnovští tančili i před kinem, Jihlavské listy, 12. 10. 2004 (kronika sboru)

13. Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie založen v roce 1998 pod záštitou Základní umělecké školy v Jihlavě. Sbor byl založen jako amatérské těleso s cílem rozvíjet sborový zpěv a obohatit tak kulturní život nejen svých členů, ale také města Jihlavy a kraje Vysočina.

Sbormistr Mgr. Jiří Jakeš absolvoval Konzervatoř v Brně, obor trombon a klavír. Poté vystudoval na Masarykově univerzitě v Brně obor vedení sboru a dirigování. V současné době působí jako šéfdirigent Jihlavského smíšeného pěveckého sboru Melodie a v dětském pěveckém sboru Gaudium. Mgr. Jiří Jakeš diriguje i těleso Komorní filharmonie Vysočina, které tvoří profesionální hudebníci regionu.

V současné době má sbor kolem 40 členů ve věku od 16 do 60 let a spolupracuje s Mgr. Danou Fučíkovou, která se stará o hlasovou výchovu. Mgr. Dana Fučíková vystudovala konzervatoř v Brně, poté Janáčkovu akademii múzických umění. V současné době je ředitelkou Základní umělecké školy v Jihlavě. Jihlavský pěvecký sbor Melodie také spolupracuje s panem Lubomírem Šrubařem, který sbor pravidelně doprovází na klavír a varhany. Lubomír Šrubař je absolventem brněnské Konzervatoře, obor varhany, dirigování a skladba. V současné době působí jako dirigent Horáckého Divadla v Jihlavě a pracuje jako pedagog Základní umělecké školy v Jihlavě. Dále sbor pravidelně spolupracuje s Dětským pěveckým sborem Gaudium a počínaje rokem 2004 i s Komorní filharmonií Vysočina.

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie v Jihlavě každoročně pořádá Jarní koncert, dále koncert Zpěvy adventní a vánoční, Půlnoční koncert, Melodie v zahradě (HD Jihlava, chrám sv. Ignáce, hotel GM). Pěvecký sbor se také zúčastnil pěvecké soutěže Mundi Cantat (2000, 2001, 2002, 2004) v rámci festivalu Svátky písní v Olomouci. Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie vystupuje i na jihlavských charitativních koncertech pořádaných ve prospěch: Sdružení pro pomoc mentálně postiženým Kraje Vysočina (chrám sv. Ignáce), Základní školy speciální v Jihlavě (Vzpomínky na Provence-HD Jihlava, Půlnoční koncert- chrám sv. Ignáce). Pěvecký sbor vystupuje na zářijových koncertech pořádaných v rámci Svatováclavských dnů (Telč 2002, chrám sv. Ignáce Jihlava), koncertuje také s Komorní filharmonií Vysočina a po celé České republice (Zábřeh, Herálec u Havlíčkova Brodu, Krahulčí, Luka nad Jihlavou, Dušejov, Golčův Jeníkov, Olomouc...). Jihlavský smíšený pěvecký sbor vystupoval na zahajovacích koncertech FSU (2005, 2006, 2007), kde na jubilejním 50. ročníku provedl premiérové dílo Prof. Antonína Tučapského Jubilate-laudate.

V rámci koncertů Jihlavského smíšeného pěveckého sboru Melodie vystoupily jako hostující sbory pocházející z portugalské Coimbrы, anglického Devonu a nebo holandského Purmerendu a 28. listopadu roku 2004 také sbor RAU Chorale z JAR.

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie koncertoval ve Francii na 8. ročníku sborového zpěvu v Provence, 22.července – 3.srpna 2003 (absolvoval celkem 8 koncertů), v holandském Purmerendu 12. – 16.května 2004. Vystupoval také na Slavnosti písní (Itálie – Cervie) 14. – 18.září 2005 a v roce 2007 zpíval na pěti koncertech ve Francii (21.červenec – 1.srpen).

Mezi spřátelená tělesa pěveckého sboru se řadí Komorní filharmonie Vysočina, která je řízena Jiřím Jakešem a vznikla v roce 2003. Jedním z cílů Komorní filharmonie Vysočina je navázat nejen na kulturní tradici Horácka, ale i celého kraje Vysočina. Filharmonický orchestr tvoří profesionální hudebníci regionu, kteří se variabilně rozdělují na komorní smyčcový orchestr až po velký symfonický orchestr. Dalším spřáteleným tělesem je Pěvecký sbor FONS ze Žďáru nad Sázavou.

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie získal tři stříbrná ocenění a dvě bronzová v pěvecké soutěži Mundi Cantat na festivalu Svátky písní v Olomouci.

Sbor také každoročně pořádá pěvecké soustředění, které se většinou koná začátkem měsíce listopadu.

Pěvecký sbor „Melodie“ nahrál v květnu roku 2003 CD, které se skládá z repertoáru sboru v letech 1998 – 2003. Soprán zpívá Mgr. Dana Fučíková, tenor – Jiří Kulháněk, doprovod Komorní orchestr města Jihlavy, klavír/varhany – Lubomír Šrubař.

Diriguje: Mgr. Jiří Jakeš

Výběr z let 1998 – 2003 obsahuje:

1. L. Janáček – Na tých Fojtových lukách	10. A. Bruckner – Locus iste
2. lidová - Ty pavlovský páni	11. - 16. J. Haydn – MISSA BREVIS IN B
3. lidová - Když má sedlák po žních	17. spirituál – Deep river
4. lidová - Pod dubem, za dubem	18. spirituál – Stealaway
5. E. L. Měchura – Ave Maria	19. E. Heyman – When I fall in Love

6. J. Arcadelt – Ave Maria	20. J. Ježek – Ezop a brabenec
7. D. S. Bortňansky – Cheruvimskaja	21. J. Lennon, P. McCartney – Yesterday
8. W. A. Mozart – Laudate Domino	22. F. Löwe – Lowerly
9. A. Tučapský – Svatý Václave	23. F. X. Richter – Presto ze smyčcového kvartetu C dur, op. 5, č. 1

Repertoár Jihlavského smíšeného pěveckého sboru Melodie je různorodý, jak tomu napovídá obsah CD. Zahrnuje kolem 105 děl známých i méně známých autorů, kteří skládali a upravovali sborovou hudbu. V repertoáru sboru jsem našla skladby nejrůznějšího žánru: lidové písně, evergreeny, klasickou hudbu i hudbu duchovní.

14. Pěvecké sdružení Campanula

Smíšený pěvecký sbor byl založen v roce 1985 pod názvem Komorní pěvecký sbor Campanula, kdy u jeho zrodu stála sbormistryně ing. Helena Zadinová. K přejmenování na Pěvecké sdružení Campanula došlo v březnu roku 1991. Autorkou názvu sboru Campanula (tj. latinsky zvonek) je Irena Hroudová. Od září 1990 se stal hlavním sbormistrem Komorního pěveckého sboru Campanula, poté PS Campanula PhDr. Pavel Jiráček.

Současný sbormistr Pavel Jiráček studoval Filozofickou fakultu UJEP v Brně (1973 – 1978), obor Historie a hudební věda. Dále se učil hrát na klavír a housle v ZUŠ v Jihlavě, působil také v komorním orchestru HSO a orchestru Horáckého divadla. V letech 1975 – 1995 spolupracoval s Jihlavským chrámovým sborem jako varhaník. Pavel Jiráček absolvoval také odborné stáže a semináře Klubu sbormistrů (Lubomír Mátl, Milan Uherek, Lumír Pivovarský, Roman Válek, Ivan Sedláček), je zakladatelem a současně vede Malý komorní orchestr Jihlava. Pracuje jako jeden z členů organizačního výboru hudebního festivalu Mahler Jihlava. Za rok 2000 obdržel PhDr. Pavel Jiráček Cenu města Jihlavy za rok 2000.

PS Campanula má 57 členů, jejichž věk je v rozpětí od 14 až do 55 let.

Se sborem spolupracovali sbormistři jako Vratislav Bělský, Jaroslav Krček, Bohuslav Mimra, Jan Nosek, Vlastimil Novák, Petr Píša, Bohdan Sroka, Marek Štrýncl, Michel Moureau, Sergio Chiarlo, hudební skladatelé: Petr Eben, Jan Hanuš, Jiří Laburda, Radek Rejšek, Zdeněk Lukáš, Pavel Smutný, Bohdan Sroka. PS Campanulu doprovázeli instrumentální seskupení jako Bohemian Brass Ensemble, Chine blue Jihlava, Filharmonie Hradec Králové, Komorní filharmonie Pardubice, Malý komorní orchestr Jihlava, Orchestr Konzervatoře Brno, Orchestr Tutti ZUŠ Jihlava, Sukův komorní orchestr Praha, Zatrestand Třešť. Sólisté, kteří vystupovali společně s PS Campanula: Petr Baueršima, Eva Brabcová, Dana Fučíková, Dana Dubová, Jarmila Dymáčková, Kateřina Helbelková, Petr Julíček, Hana Štolfova-Bandová, Lea Vítková, Zoltán Korda, Richard Novák, Martina Kolářová, Hana Škvařilová, Marcel Kučera a další.

První veřejné vystoupení se konalo 1986, kdy řídila sbor jeho zakladatelka Helena Zadinová. Tento koncert proběhl v kinosále v Lukách nad Jihlavou. Druhý koncert proběhl také v Lukách nad Jihlavou, ale v prostorách zámku. Roku 1987 se uskutečnil Novoroční koncert Komorního pěveckého sboru Campanula na schodišti tehdejšího Domu kultury ROH v Jihlavě pod vedením sbormistryně Zadinové. Sbor zpíval lidové písně z Horácka, koledy a

drobné skladby L. Janáčka.

V roce 1988 vystupoval sbor společně se sborem Academiachor Klubu Hudební mládeže Hlavního města Prahy v jihlavském divadelním sále Domu kultury ROH. (dnes DKO). Komorní smíšený sbor Campanula vystoupil v tomto roce celkem 4krát v Jihlavě a jednou v Polné u Jihlavy, reprízoval svůj vánoční program opět v zámku Luka nad Jihlavou.

Od roku 1989 začala spolupráce Heleny Zadinové a Pavla Jiráka. V květnu téhož roku vystoupil sbor v sále Základní umělecké školy v Polné, na programu mimo jiné zaznělo Otvírání studánek od Bohuslava Martinů. Poté následoval Jarní koncert v Domě kultury ROH na Malé scéně, zde sbor řídila již Helena Čermáková (rozená Zadinová) a Pavel Jirák. V září 1989 začíná sbor zkoušet dvakrát týdně a vznikl také náborový leták Komorního sdružení Campanula. Dále následovaly koncerty v Lukách nad Jihlavou, Společný koncert s Dívčím sborem SZŠ (B. Sroka) v Jihlavě, koncert v sále ZUŠ v Třešti, Vánoční koncert v Oblastní galerii Vysočiny.

Počátkem roku 1990 řídí sbor Helena Čermáková a Pavel Jirák, zkoušky probíhají dvakrát týdně v DK Jihlava(dříve DK ROH). V lednu téhož roku proběhly tři Vánoční koncerty (Luka nad Jihlavou, Dolní Smrčné, Nová Říše-varhanní doprovod Pavel Brada). Další koncerty v tomto roce se konaly v přednáškové místnosti Domu zdraví v Jihlavě– „Zdraví zpívají nemocným“, Večer duchovní hudby v chrámu sv. Ignáce v Jihlavě, 1. koncert sboru v divadelním sále Státního zámku v Telči. V červnu 1990 se konala první zahraniční cesta do rakouského Gmündu, kde vystoupil Komorní pěvecký sbor Campanula v chrámu sv. Štěpána. Další vystoupení v tomto roce se konala například v Dačicích, v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě, v kostele Povýšení sv. Kříže v Jihlavě, v Nové Říši, Telči, Polné. Došlo také k oficiálnímu ukončení činnosti při Domě kultury v Jihlavě a zkoušky sboru byly přeloženy na ZŠ Havlíčkova v Jihlavě.

V roce 1991 proběhlo první víkendové soustředění sboru na Čeříнку, kde byl zvolen první předseda sboru Josef Vaněk. V dubnu téhož roku vystoupilo již PS Campanula (P. Jirák) a Jihlavský dětský pěvecký sbor pod vedením J. Pištělákové na Jarním koncertu Jihlavského dětského pěveckého sboru. PS Campanula v tomto roce začalo zpívat na výchovných koncertech pro jihlavské základní školy: ZŠ Semilucká I, ZŠ Jungmannova, ZŠ Evžena Rošického, ZŠ Havlíčkova. V červnu 1991 vystoupilo Pěvecké sdružení Campanula na slavnostním koncertě, který se konal v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě v rámci oslav 555. výročí přijetí Bazilejských kompaktát. Byla zde provedena premiéra cyklu Bohdana

Sroky „Písničky pro Zvoničku“. V červnu 1991 hostilo PS Campanula rakouský Reinhold Friedl Chor Linz, se který uspořádalo společné koncertní vystoupení v Telči a Jihlavě. 21. prosince se Pěvecké sdružení Campanula vydalo na druhou zahraniční cestu do rakouského Gmündu, kde sbor provedl Českou mši vánoční „Hej, mistře“ od Jakuba Jana Ryby. Repríza tohoto koncertu se konala při příležitosti prvního vánočního vystoupení v chrámu sv. Ignáce v Jihlavě. Koncem roku 1991 měl smíšený sbor již 52 zpěváků.

Během roku 1992 vystoupil sbor na koncertech pořádaných např. v Polné, Nové Říši, Brtnici, Třešti, Telči. Dále účinkoval v Jihlavě – Oblastní galerie, Horácké divadlo, chrám sv. Ignáce. V tomto roce se také zúčastnil prvního ročníku festivalu Slavnosti varhan a XXXV. Festivalu sborového umění v Jihlavě, kde se sbor poprvé představil před odbornou veřejností v celostátním měřítku. Dále se v roce 1992 uskutečnila 3. zahraniční cesta sboru do rakouského Linze na pozvání sboru Reinhold Friedl Chor Linz. Koncert v rámci cesty do Linze se uskutečnil při bohoslužbě v chrámu Hl. Geist, kde zazněla Missa Philadelphiae (J. Novák) a And the Glory (G. F. Händel). V září téhož roku se uskutečnil zájezd do holandského Purmerendu, kde se konal koncert v divadle „De Purmaryn“ a druhým koncertem v Purmerendu bylo vystoupení v Nicolaskerk.

Rokem 1993 nastala změna v sále zkušebny, kdy se Pěvecké sdružení Campanula přesunulo ze ZS Havlíčkova do sálu tehdejší Rodinné školy u Matky Boží v Jihlavě. V květnu 1993 se konal výchovný koncert v sále DKO na téma Bohuslav Martinů – skladatel z Vysočiny. Na programu koncertu bylo Otvírání studánek a ukázky z díla (B. Martinů). V měsíci červnu byla Campanula představena rozhlasovou stanicí Praha v pořadu „Dobré jitro z Jihlavy“. 9. – 18. července se někteří členové PS Campanula zúčastnili 4. Mezinárodního pěveckého týdne „Europa cantat“, který se konal v Táboře a v Praze. Sbor dále vystoupil na slavnostní imatrikulaci studentů (Vysoká škola zemědělská v Jihlavě). Pěvecký sbor dále vystoupil v hotelu Gustav Mahler při příležitosti slavnostního večera pořádaného k 75. výročí vzniku československého státu a druhým koncertem, který se konal v témže sálu bylo Vystoupení pro Maltézskou pomoc .Pěvecké sdružení Campanula vystoupilo na XXXVI. ročníku Festivalu sborového umění v Jihlavě, kde se zúčastnilo soutěže komorních smíšených sborů, na němž získalo stříbrné pásmo a posléze vystoupilo i na slavnostním koncertě oceněných sborů.

Rok 1994 byl pro „Campanulu“ významným v soutěžním slova smyslu. 26. února se sbor zúčastnil Pražských dnů sborového zpěvu, které se roku 1994 konaly v Obecním domě.

Soutěžní program sboru se skládal z děl: T. L. Victoria – O magnum mysterium, J. Novák – Missa Philadelphie, A. Reményi – Le Christ est monté, spirituál – Hush!, P. Eben – Ešče si já pohár vína. Pěvecké sdružení Campanula se umístilo ve zlatém pásmu v kategorii velkých smíšených sborů. V říjnu se sbor zúčastnil Mezinárodního festivalu a soutěže pěveckých sborů Bedřicha Smetany v Litomyšli. Sbor zde provedl díla duchovní hudby (G. P. Palestrina: Ave Maria, A. Reményi: Le Christ est monté, A. Bruckner: Locus iste, Z. Blažek: Ubi caritas et amor), za své provedení získalo Pěvecké sdružení stříbrné pásmo v kategorii sakrální hudby. Mimo koncerty v Jihlavě a v České republice uskutečnilo Pěvecké sdružení Campanula zahraniční cestu do rakouského města Linz, kde sbor vystoupil na dvou koncertech.

V září 1995 uskutečnil sbor první koncertní turné do Francie, kde provedl koncerty v Le Bouscat (Sainte Clotilde), v La Teste (Salle des Fêtes), v Bordeaux (Sainte-Marie de la Bastide). V prosincovém měsíci se Pěvecké sdružení Campanula zúčastnilo Festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena. Tento festival se konal v Národním domě na Vinohradech v Praze. Jihlavská „Campanula“ se zde umístila ve zlatém pásmu a získala zároveň titul laureáta festivalu.

V následujícím roce 1996 byl vysílán medailon o PS Campanula v pořadu „Světém hudby“, tento pořad přenášel Český rozhlas na stanici Vltava. V červnu 1996 se konala první koncertní cesta do Itálie (Savigliano), kde sbor vystoupil na koncertě v Teatro Milanollo v Savigliano, dále při bohoslužbě v Chiesa di S. Giovanni Battista a třetí koncert se konal v Chiesa di S. Andrea. Druhé koncertní turné do Francie se konalo v září 1996. Na tomto turné Pěvecké sdružení Campanula uskutečnilo 5 koncertů (koncert v Église Saint Amand de Caudéran (Bordeaux), koncert v La Réole (St. Pierre), koncert v La Teste (Salle de Fêtes), koncert v Castillon la Bataille, koncert v Église Notre Dame de Bordeaux – koncertní přenos Radia France).

V roce 1997 se „Campanula“ zúčastnila 3. ročníku Harantovských slavností historického zpěvu, odkud si do Jihlavy odvezla Cenu za celkový umělecký výkon. V červnu téhož roku vystoupil sbor na XXXX. ročníku Festivalu sborového umění v Jihlavě, kde v chrámu sv. Ignáce provedl VII. mši „Hlaholskou“ ke cti českých patronů, op. 106 (J. Hanuš). V listopadu se PS Campanula zúčastnilo VII. ročníku Festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena, na němž se sbor umístil ve zlatém pásmu a získal také hlavní Cenu Petra Ebena za provedení skladby Salve Regina.

Roku 1998 sbor uskutečnil koncertní cestu do Nizozemska, kde koncertoval v Purmerendu (večerní koncert v divadle „De Purmaryn“, při ekumenické bohoslužbě v Taborkirche) a v Haagu-Leidschendam (večerní koncert v Andreaskirche). Vánočním koncert, kde zaznělo premiérové provedení Pěveckým sdružením Campanula vánoční mše Z. Lukáše, kterou napsal k počtě Jakuba Jana Ryby s názvem „Radujme se všichni v Pánu“.

V červnu 1999 byla uskutečněna druhá koncertní cesta „Campanuly“ do Itálie, kde se uskutečnily tři koncerty (Saluzzo – večerní koncert, Saluzzo – vystoupení při bohoslužbě, Savigliano – koncert v městské hale).

V roce 2000 se PS Campanula zúčastnilo Česko-rakouského festivalu Musica sacra über die Grenzen, který se konal v Retzu. Další zahraniční cestu uskutečnila „Campanula“ do Itálie, kde zpívala v bazilice St. Marcello na Via Corso. V listopadu 2000 se sbor opět zúčastnil Pražských dnů sborového zpěvu, kde získal zlaté pásmo a vítězství v kategorii „C“ (velké smíšené sbory).

Roku 2001 se uskutečnila další ze zahraničních cest PS Campanula do Savigliana (I), sbor zpíval ve městech (Saluzzo, Bra, Fossano, Savigliano). Další zahraniční cestou v tomto roce byl Ellwangen v Německu.

V červnu 2002 se Pěvecké sdružení Campanula zúčastnilo festivalu Musica sacra über die Grenzen ve Vídni. V měsíci září se sbor zúčastnil zájezdu do Pardubic, kde proběhl projekt „Rolling Requiem“ Tento koncert se konal v rámci celosvětového uctění památky obětí teroristického útoku na USA 11. 9. 2001. Při této příležitosti zaznělo Requiem, KV 626 od W. A. Mozarta. Sbory a Komorní filharmonii Pardubice řídil dirigent Jaroslav Krček. Mozartovo Requiem zpívalo PS Campanula ještě jednou v témže roce na Festivalu duchovní hudby v České Lípě. V říjnu 2002 se konala zahraniční cesta do Francie, kde sbor dvakrát vystoupil v katedrále St. Julien v Le Mans.

V roce 2003 se PS Campanula zúčastnilo festivalu Musica sacra über die Grenzen (Geras, Pernegg). V červnu bylo provedeno Requiem d moll, KV 626 (W. A. Mozart) v chrámu sv. Ignáce v Jihlavě a repríza se konala na témže místě 2. listopadu 2003.

Roku 2004 byla provedena světová premiéra komorní duchovní opery s názvem Mysterium fidei (Pavel Smutný). Pěvecké sdružení Campanula toto dílo provedlo ve Stavovské divadle v Praze.

V květnu 2005 se „Campanula zúčastnila festivalu Musica sacra über die Grenzen (Moravský Krumlov, Znojmo) a v témže měsíci se konal Slavnostní koncert k 20. výročí

založení Pěveckého sdružení Campanula (chrám sv. Ignáce).

V roce 2006 se sbor vydal na koncertní cestu do Rakouska na mezinárodní festival Musica sacra über die Grenzen, který se konal v městě Horn. V říjnu PS Campanula vystoupilo ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. Na programu koncertu bylo Gloria (A. Vivaldi) a Mše D dur „Lužanská“. 5. listopadu 2006 zaznělo v chrámu sv. Ignáce Mozartovo Requiem. Koncert řídil Jaroslav Krček a sbor doprovázel orchestr Musica bohemica Praha.

Roku 2007 se opět Pěvecké sdružení Campanula zúčastnilo festivalu Musica sacra über die Grenzen (Weitra). V září 2000 uskutečnil sbor koncertní cestu do Buhlarska (Dupnica). Tato cesta byla také zároveň 20. zahraniční koncertní cestou sboru.

Pěvecké sdružení Campanula mimo jiné koncerty (Jihlava a okolí) také od roku 1991 každoročně pořádá Vánoční koncert v chrámu sv. Ignáce (26.12.).

První oficiální nahrávka PS Campanula vznikla v roce 1995 s názvem VIVALDI Gloria, PUCCINI Messa di Gloria. Nahrávka byla pořízena v jihofrancouzském městě Quinsac v rámci koncertního turné.

Další nahrávka byla pořízena v roce 1996 (Église de Notre Dame de Bordeaux). Pod vedením dirigenta Michela Moureau nazpívala „Campanula“ díla:

Camille Saint-Saëns – PSALM XVIII „Coeli enarrant“, op. 42

Camille Saint-Saëns – MESSE DE REQUIEM, op. 54

„Musica spiritualis“ je název CD Pěveckého sdružení Camanula, které bylo nahráno v dubnu 1998 v chrámu sv. Ignáce v Jihlavě. Sbor na něm nazpíval díla od autorů jako W. A. Mozart, P. I. Čajkovskij, J. Novák, C. Saint-Saëns, B. Britten, P. Eben, Z. Lukáš, F. I. Tůma.

V roce 2005 vzniklo „Mysterium“ (modern sacred choral music), které obsahuje Pět postních motet od Antonína Tučapského (1928), Tři postní motetina od Jana Hanuše (1915 – 2004), Missa heroica in honorem Franz Jägerstätter od nejmladšího z uvedených autorů Pavla Smutného (1975).

15. Dotazníky

DPS ZŠ NAD PLOVÁRNOU JIHLAVA
DPS GAUDIUM
DPS ZVONEČEK
DÍVČÍ SBOR SOŠ SOCIÁLNÍ U MATKY BOŽÍ
PS OBCHODNÍ AKADEMIE JIHLAVA
HUDEBNÍ SDRUŽENÍ GYMNÁZIA JIHLAVA
IUVENTUS
JIHLAVSKÝ CHRÁMOVÝ SBOR
PS FOERSTER
JSPS MELODIE
PĚVECKÉ SDRUŽENÍ CAMPANULA

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?
Lidové písně, kánony, písničky současných autorů.

2. Jak získáváte nové členy?
Kdo se přihlásí.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?
Nekooperuji.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?
Zpěvníky.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)
Ne.

6. Nevyhovuje Vám současný termín FSU?
_____

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?
Ne.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?
_____

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?
Ne.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?
Smíšený – od všeho něco

2. Jak získáváte nové členy?
Osobním kontaktem jednotlivých členů sboru, inzeráty v JL a v ZUŠ , výzvy na www.
Gaudium navíc při přijímání nových žáků do oborů v ZUŠ

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?
Ano

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?
a. nákupem
b. výměnou materiálů se spolupracujícími sbory
c. darem z osobních archivů členů a přátel sboru
d. věnováním od autorů

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)
FSU
Gaudium – v historii ano jako jihlavský host, v současné době ne

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?
Ano

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?
Ano – umělecké vedení obou sborů

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?
Ano

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?
ZA PS sbory Gaudium a Melodie vyplnila Marie Kulhánková
JSPS Melodie

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizovala Váš sbor?

Vždy volím pestrý repertoár, aby se líbil co nejširšímu spektru dětí ve sboru, které se liší zájmy, věkem i vzděláním. Sleduji historický vývoj zpěvu od jednohlasu k současnosti, zde vybírám z 90% duchovní skladby, nedílnou součástí jsou lidové písně v nejrůznějších úpravách, sleduji novinky z oblasti dětské sborové tvorby a zařazuji i populární písně našich i cizích autorů. Hlavním kritériem výběru je kvalita skladby, kterou děti vždy rozliší a musí inspirovat i mne, neboť ji sbor interpretuje v průběhu celé sezóny, někdy i déle.

2. Jak získáváte nové členy?

Pomocí konkurzů inzerovaných v tisku, propagačních letáků rozesílaných do mateřských škol a na základě pozitivního hodnocení rodičů, kteří doporučí činnost ve sboru dětem svých známých.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

Po celou dobu působení získává sbor granty na činnost a organizaci koncertů v Jihlavě, letos jsme poprvé obdrželi i 50% příspěvek na zahraniční cestu.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Mnoho notového materiálu vlastnila moje rodina, od střední školy jsem získávala noty z festivalů v Jihlavě (FSU), Olomouci (Svátky písní), převzala jsem část archivu bývalého Jihlavského dětského pěveckého sboru, na seminářích Klubu sbormistrů dětských sborů i výměnou not se známými sbormistry. Sleduji nabídku Artamy Praha i nejrůznějších vydavatelství na internetu. Několik skladeb věnovali sboru i současní skladatelé.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů?

(FSU, Mahler Jihlava)

Jedenkrát sbor vystoupil na FSU, čtyřikrát na Slavnostech varhan. Je organizátorem festivalu duchovní hudby s názvem Laudes liberorum (Chvály dětí), jehož se zúčastnily již desítky dětských sborů a instrumentálních těles z celého regionu. Letos proběhne již 11. ročník.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Vůbec ne. Odjíždím v tuto dobu na dovolenou a po celoroční práci nelze motivovat ani členy sboru k účasti na festivalu.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

Navštěvovala jsem pravidelně dvacet let, po změně termínu na červen zřídka.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Většina ano, poslední tři roky nesleduji.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Ano.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?
duchovní tvorba od renesance po současnost
+ úpravy lid. písní + skladby zejm.- Martinů, Eben

2. Jak získáváte nové členy?
automaticky s novými studenty

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?
Nepokoušeli jsme se o to

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?
Kde na co přijdu

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)
Jednou dávno jsme zpívali na FSU

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?
Ne. Ten konec listopadu byl nejlepší

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?
Už dlouho ne

8 Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?
Nevím.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?
Ano.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?

Během školního roku zpíváme populární písně s kytarou a klavírem. Používáme 3 zpěvníky „Já písnička“ a máme složky s asi 60 oblíbenými písněmi, ze kterých vybíráme. Na vystoupení vybírám vhodné skladby podle typu vystoupení (vánoční, lidové, umělé písně).

2. Jak získáváte nové členy?

Náborem v prvních ročnících září, zpěváky doporučují spolužačky i vyučující.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

S Magistrátem města se setkáváme jen při předávání maturitních vysvědčení, o granty nežádáme.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Notový materiál získávám ve sborech, kde sama zpívám, dále mám zásoby po otci, který byl hudebník. Pokud se mi nějaká skladba líbí, sama ji pro sbor připravím.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)

Se sborem OA se žádného z těchto festivalů nezúčastňujeme, sama vystupuji na FSU se sborem Melodie a všechny tyto akce navštěvuji jako divák a posluchač.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Na konci června je sice většinou krásné počasí, což je příjemné pro účinkující, ale spousta obyvatel Jihlavy v této době odjíždí na dovolené a pracuje na zahradách. Myslím, že se to odráží i na slabé návštěvnosti tohoto unikátního festivalu.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

V rámci možností ano.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Ano.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Ne.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?

Jsme pěvecký sbor, jehož podstatným rysem je, že neustále začíná. Každoročně totiž odcházejí ze sboru Ti nejlepší, protože jdou studovat na vysoké školy do jiných měst a přicházejí noví zpěváci z různých základních škol. Koncertujeme hlavně v Jihlavě a okolí, ale zpívali jsme také ve Vídni, v Anglii, Řecku, Finsku a Portugalsku a Francii. Repertoár zahrnuje klasické sborové písně od renesance až po současnost, ale i vokální skladby inspirované moderními žánry s možným uplatněním instrumentálních či jiných tvůrčích schopností pěvců.

2. Jak získáváte nové členy?

Noví členové se přihlásí sami na základě znalosti našeho sboru.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

Ano, většinou se spolupráce daří.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Velmi těžce, protože noty pro sbor v zajímavé úpravě nejsou vydávány. Hlavně máme nouzi o český sborový repertoár.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)

Zatím jsme se zúčastňovali v řadách publika.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Nevyhovuje.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

Ano, občas.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Ano.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Nezúčastnila jsem se všech FSU.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?

Charakterizoval bych ho od renesanční polyfonie i starší přes období baroka, klasicismu a romantismu, dále hudbou 20. století.

2. Jak získáváte nové členy?

Na získávání nových členů nějak systematicky nepracujeme (zatím). Funguje to většinou přes nějakou známost – ať už konkrétní známost někoho z členů nebo že nás třeba někdo někde slyšel a přes kratší posloupnost známých nás kontaktoval.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

Ne. Je to ale dáno tím, že jsem se o tuto kooperaci nikdy nesnažil... Náš sbor funguje zejména jako sbor, který má obohacovat liturgii. Takže tedy není třeba mnoho finančních prostředků a tady ani nevzniká potřeba zajímat se o granty.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Často to jde opět přes známosti. Poslední dobou je ale čím dál víc zajímavý archiv not.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)

Z nabídnutých festivalů žádného; mimo nich pouze Laudes liberorum.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Tento festival mě ničím neoslovil.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

Ne.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Z toho co jsem slyšel, tak některá témata zněla docela zajímavě. Ale na žádného semináře jsem se neúčastnil, takže vlastně nevím.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Nevím o tom.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?
duchovní tvorba od renesance po současnost

2. Jak získáváte nové členy?
těžko

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?
Nepokoušeli jsme se o to

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?
Kde na co přijdu

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)
ne

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?
Ne. Ten konec listopadu byl nejlepší

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?
Už dlouho ne

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?
Nevím.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?
Ne

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?

Snažíme se o co nejširší repertoár českých i cizojazyčných skladeb, jsme omezeni rozsahem hlasů (hlavně sopránů) a náročností. Rádi zpíváme národní písně a klasické skladby českých autorů, v repertoáru máme i duchovní skladby, nejen české.

2. Jak získáváte nové členy?

Získávání nových členů je obtížné, snažíme se je získávat osobním kontaktem a pomocí plakátků na vývěsce sokolovny.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

Spolupráce se většinou daří, ne vždy jsme však úspěšní.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Máme skříň s notami, členové sboru shánějí notový materiál od jiných sborů, pokud se jim skladby líbí.

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)

V současné době se výše uvedených festivalů neúčastníme.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Již poněkoličtější se účastníme ve stejnou dobu přehlídky pěveckých sborů v Humpolci.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

Pokud mám čas tak ano, byl jsem ale pouze na jednom.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Ten na kterém jsem byl se mi docela líbil.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Některé ano.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?
Smíšený – od všeho něco

2. Jak získáváte nové členy?
Osobním kontaktem jednotlivých členů sboru, inzeráty v JL a v ZUŠ , výzvy na www.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?
Ano.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?
e. nákupem
f. výměnou materiálů se spolupracujícími sbory
g. darem z osobních archivů členů a přátel sboru
h. věnováním od autorů

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)
FSU. Melodie - jako host společné skladby úvodního koncertu, samostatně ne.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?
Ano.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?
Ano – umělecké vedení obou sborů

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?
Ano.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?
Ano.

Dotazník

1. Jakým typem repertoáru byste charakterizoval Váš sbor?

Velký neprofesionální smíšený pěvecký sbor s hlavním zaměřením na interpretaci sakrální hudby od 16. století po současnou tvorbu. Příležitostná spolupráce s profesionálními sólisty, dirigenty i orchestry. Flexibilita pro žánrové změny (vystoupení scénické, s big-beatovou kapelou i big bandem).

2. Jak získáváte nové členy?

Systémově dvacetiletým vyrovnaným a přesvědčivým působením v Jihlavě a regionu, propagací, vyhlášováním náboru, osobními kontakty a přesvědčováním, náhodnými zájemci a z bývalých zpěváků Dětského pěveckého sboru Zvoneček, který pracuje při PS Campanula ve třech odděleních od roku 1992.

3. Daří se Vám kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky?

Město naši činnost dlouhodobě podporuje příspěvkem na činnost a koncertní aktivity v Jihlavě, využíváme i možnost jednorázových grantů.

4. Jakým způsobem získáváte nový notový materiál?

Archivním studiem a rešeršemi, nákupem, půjčováním, výměnou, osobními kontakty se sbory a sbormistry, spoluprací se současnými autory (Tučapský, Smutný, Laburda, dříve i Lukáš, Eben, Hanuš).

5. Účastníte se některého z jihlavských festivalů? (FSU, Mahler Jihlava)

Sbor v minulosti 3x vystoupil na jihlavském FSU (1992, 1993, 1997), dokonce získal i soutěžní ocenění. Festival Mahler Jihlava – účast v letech 2002, 2003, 2006.

6. Vyhovuje Vám současný termín FSU?

Termín je naprosto nevhodný a nevyhovuje mi. Je snad přizpůsoben koncertním cestám zahraničních sborů do ČR, v rámci kterých jsou některá tato tělesa zřejmě směřována i do Jihlavy.

Pro neprofesionální české sbory pokládám termín před prázdninami, tedy po tradičně vypjatém koncertním období, za velmi špatný. Všichni, především učitelé, kterých je ve sboru vysoké procento, jsou již unaveni a těžko sbor v tomto čase motivovat. Za ideální pokládám dávňý termín jihlavského FSU na podzim.

7. Navštěvujete odborné semináře na FSU?

Ano.

8. Jsou pro Vás témata těchto seminářů dostatečně poutavá a aktuální?

Některá ano, některá ne – vybírám si dle svého zaměření a potřeb.

9. Máte v repertoáru některé skladby, které byly uvedeny v rámci FSU?

Jistě, a ne jednu, využíváme pravidelnou notovou edici festivalu.

PhDr. Pavel Jiráček

Pěvecké sdružení Campanula Jihlava

22.04. 2008

16. Shrnutí dotazníků pro jihlavské sbormistry

Jihlavským sbormistrům jsem položila širší spektrum otázek různého typu, které se nyní pokusím shrnout a vystopovat v odpovědích převažující náhledy. V otázce č. 1 jsem chtěla charakterizovat repertoár jejich sboru. Jihlavští sbormistři by tak do jisté míry vymezili interpretační úroveň svého sboru a z jejich odpovědí by šlo pak částečně vyčíst jisté postavení, které jejich sbor zaujímá mezi ostatními jihlavskými sbory.

Sbormistryně DPS Mgr. Živná v této otázce charakterizovala svůj sbor lidovými písněmi, kánony a písničkami současných autorů. Naopak Mgr. Jana Jiráková (DPS Zvoneček) se vyjádřila: *„Vždy volím pestrý repertoár, aby se líbil co nejširšímu spektru dětí ve sboru, které se liší zájmy, věkem i vzděláním. Sleduji historický vývoj zpěvu od jednohlasu k současnosti, zde vybírám z 90% duchovní skladby, nedílnou součástí jsou lidové písně v nejrůznějších úpravách, sleduji novinky z oblasti dětské sborové tvorby a zařazují i populární písně našich i cizích autorů. Hlavním kritériem výběru je kvalita skladby, kterou děti vždy rozliší a musí inspirovat i mne, neboť ji sbor interpretuje v průběhu celé sezóny, někdy i déle.“* Z tohoto vyjádření bychom mohli vyčíst poměrně velkou vyhraněnost pro duchovní hudbu a důslednost sbormistryně při vybírání skladeb do repertoáru sboru. Z pověření Mgr. Jakeše (DPS Gaudium a JSPS Melodie) vyplňovala dotazník paní Marie Kulhánková, která na otázku č. 1 napsala: „Smíšený – od všeho něco.“ Tato odpověď se mi jeví jako poněkud nezainteresovaná a nejsem si zcela jistá, zda má pisatelka dostatečné povědomí o repertoáru DPS Gaudium.

Mgr. Bohdan Sroka popsal repertoár dívčího sboru duchovní tvorbou (renesance – současnost) a lidovými písněmi. Lidové písně patří i do repertoáru Pěveckého sboru na Obchodní akademii v Jihlavě, z dotazníku vyplývá, že výběr repertoáru je omezen pouze na zpěvníky a 60 písní.

Mgr. Němová nejprve popisuje sbor HSGJ a jeho repertoár vymezuje od renesančních písní až po současné. Ondřej Levák (Iuventus) podobně charakterizuje sbor renesanční polyfonií přes různá období až k 20. století. Mgr. Sroka popisuje repertoár Jihlavského chrámového sboru hudbou duchovní od renesance po současnost, což podle mého názoru vyplývá již z názvu sboru. Ing. Brada se vyjádřil, že jeho sbor je omezen ve výběru skladeb rozsahem zpěváků, ale i přesto PS Foerster zpívá skladby lidové, českých i cizojazyčných autorů a také skladby duchovní. PhDr. Pavel Jiráček v otázce č. 1. charakterizuje sbor interpretací sakrální hudby od 16. století až po hudbu současnou.

Nejčastěji tedy jihlavští sbormistři charakterizovali svůj repertoár od hudby renesanční po tvorbu současnou.

Otázku číslo 2 vplynulo, že někteří jihlavští sbormistři získávají nové členy sboru s příchodem nových žáků. Tato odpověď je charakteristická zejména pro sbory školního typu (HSGJ, Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava, Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží). Další sbormistři získávají nové členy pomocí inzerce, různých doporučení.

Třetí otázka, kterou jsem položila jihlavským sbormistrům, se týkala kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky. Pět sborů se vyjádřilo, že se jim v grantové politice daří, čtyři sbory se o získávání grantů nepokouší a jeden sbor se o kooperaci pokouší, ale ne vždy je úspěšný.

Na otázku s číslem 4 mi jihlavští sbormistři odpověděli, že notový materiál získávají z různých zdrojů jako například nákupem (FSU, Svátky písní), výměnou mezi spolupracujícími sbory, dále využívají archivy, nebo přímo věnováním od autorů. Sbornistryně Hudebního sdružení gymnázia Jihlava odpověděla, že je pro ni získávání notového materiálu těžké. „Hlavně máme nouzi o český sborový repertoár.“ Sbornistr B. Sroka naopak napsal: „Kde na co přijdu.“ Tato odpověď by se dala vyložit různými způsoby. Osobně se domnívám, že otázku nebral příliš vážně a odpověď mnil jako žert.

Na otázku č. 5, týkající se účinkování sboru na mezinárodních hudebních festivalech v Jihlavě mi sbormistři odpověděli, že nejvíce se účastnili Festivalu sborového umění (DPS Zvoneček, DPS Gaudium, JSPS Melodie, PS Campanula, Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží jako diváci Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava, HSGJ). Pěvecké sdružení Campanula se zúčastnilo i mezinárodního festivalu MAHLER JIHLAVA. Z odpovědí na pátou otázku tedy vyplývá, že pro většinu jihlavských sbormistrů Festival sborového umění představuje jistý pojem.

Otázka pro sbormistry č. 6 zněla, zda jim vyhovuje současný termín FSU. Na nevyhovujícím termínu se shodlo šest sbormistrů, z nichž se pět vyjádřilo pro dřívější podzimní termín. PhDr. Pavel Jiráček (PS Campanula) se vyjádřil takto: „*Termín je naprosto nevhodný a nevyhovuje mi. Je snad přizpůsoben koncertním cestám zahraničních sborů do ČR, v rámci kterých jsou některá tato tělesa zřejmě směřována i do Jihlavy. Pro neprofesionální české sbory pokládám termín před prázdninami, tedy po tradičně vypjatém koncertním období, za velmi špatný. Všichni, především učitelé, kterých je ve sboru vysoké procento, jsou již unaveni a těžko sbor v tomto čase motivovat. Za ideální pokládám dávný*

termín jihlavského FSU na podzim.“ Pouze paní Kulhánková (DPS Gaudium, JSPS Melodie) souhlasila se současným termínem. Ostatní sbormistři se k termínu nevyjádřili.

Otázka č. 7 se týkala návštěvnosti odborných seminářů, které probíhají v rámci Festivalu sborového umění. Pět sbormistrů semináře navštěvuje, dva nenavštěvují. Jeden přestal semináře navštěvovat po termínové změně festivalu a Mgr. Sroka se vyjádřil: „Už dlouho ne.“ Z této odpovědi a z předchozí odpovědi na otázku č. 6 se usuzuje, že jej navštěvoval, ale po nevyhovujícím termínu přestal.

K otázce č. 8, zda jsou témata seminářů dostatečně poutavá a aktuální, se vyjádřilo pět sbormistrů kladně, tři neví a jeden si z témat seminářů vybírá dle svého zaměření a potřeb.

Otázku č. 9 jsem vztahovala opět k repertoáru sborů. Zajímalo mne, zda mají jihlavské sbory v repertoáru skladby, které byly uvedeny v rámci FSU. Pět z dotazovaných sborů se vyjádřilo, že ano. Tři sbormistři skladby z Festivalu sborového umění v repertoáru nemají a dva neví. Mgr. Němová se vyjádřila: „Nezúčastnila jsem se všech FSU.“ Tato odpověď se mi zdá poněkud vágní, dle mého názoru není třeba se účastnit všech Festivalů sborových umění, aby sbormistr věděl, zda má v repertoáru skladby uvedené tímto mezinárodním festivalem.

Z odpovědí většiny jihlavských sbormistrů lze tedy vyčíst, že Festival sborového umění jejich činnost částečně ovlivňuje. Od roku 1996 se však přesunul termín konání Festivalu sborového umění z podzimního termínu na přelom června a července, což považuje většina jihlavských sbormistrů za jeden z hlavních důvodů nižší návštěvnosti tohoto festivalu, na rozdíl od let předcházejících.

FSU je také známý vyšší obtížností skladeb, proto se jeví jako zajímavý pouze pro pěvecké sbory řadící se mezi interpretačně průměrné a nadprůměrné. Pro sbory s jednodušším repertoárem, mezi které patří například některé školní sbory, je tento festival z dramaturgického hlediska nelákavý, protože skladby zpívané na Festivalu sborového umění jsou pro tyto sbory technicky nedostupné.

Závěr

V této práci jsem se snažila zachytit skutečnosti, které se týkají pěveckých sborů v Jihlavě, jejich dosavadní vývoj a historii. V první části práce jsem částečně nastínila tradici hudby a sborového zpěvu v Jihlavě, zvláštní kapitolu jsem věnovala historii města, mistrům pěvcům a jihlavské hudbě po 30leté válce.

V druhé části jsem popsala současné pěvecké sbory města Jihlavy (Dětský pěvecký sbor ZŠ Nad Plovárnou Jihlava, DPS Gaudium, DPS Zvoneček, Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží, Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava, Hudební sdružení Gymnázia Jihlava, Iuventus, Jihlavský chrámový sbor, PS Foerster, Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie, Pěvecké sdružení Campanula).

Jihlavské dětské sbory jsou: DPS ZŠ Nad Plovárnou Jihlava, DPS Gaudium, DPS Zvoneček, z nichž pracuje DPS ZŠ Nad Plovárnou Jihlava přímo na 1. stupni ZŠ. DPS Gaudium působí při ZUŠ Jihlava a koncertuje nejen v Jihlavě a okolí, ale i v zahraničí, stejně jako DPS Zvoneček. Oba tyto sbory získaly zlaté pásmo z okresní soutěže a vystoupily i na Celostátní přehlídce dětských pěveckých sborů nebo na FSU v Jihlavě. DPS Zvoneček účinkuje také na vlastním festivalu „Laudes liberorum“ a na krajské přehlídce pěveckých sborů získal pětkrát zlaté pásmo.

Mezi dívčí sbory se řadí Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava a Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží, jak již jejich název napovídá, tyto sbory pracují při jihlavských středních školách. Dívčí sbor SOŠ sociál u Matky Boží se zúčastnil II. Festivalu duchovní hudby v Kroměříži a Festivalu sborového umění v Jihlavě. Pěvecký sbor Obchodní akademie Jihlava vystupuje pouze v Jihlavě.

Hudební sdružení Gymnázia Jihlava, Iuventus, Jihlavský chrámový sbor, PS Foerster, Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie, Pěvecké sdružení Campanula vystupují jako smíšené sbory. Hudební sdružení Gymnázia Jihlava pracuje při jihlavském gymnáziu a koncertuje nejen v Jihlavě a okolí, ale jezdí i do zahraničí. Iuventus a Jihlavský chrámový sbor zpívají především při liturgii, v Jihlavě je můžeme také slyšet na Tříkrálových koncertech, které jsou pořádány na charitativní účely. Iuventus je sborem mladším a převážná část jeho členů prošla rukama Mgr. Němové z HSGJ. Pěvecký sbor Foerster patří mezi jeden z nejstarších jihlavských sborů s dlouholetou tradicí a i přes vysoký věk jeho členů stále koncertuje v Jihlavě a okolí. V roce 1998 vznikl JSPS Melodie, který se svým repertoárem

vystupuje nejen na Jihlavsku, ale také v zahraničí. Tento sbor se zúčastnil čtyřikrát pěvecké soutěže Mundi Cantat v Olomouci a na FSU v Jihlavě vystoupil v rámci úvodních koncertů. Pěvecké sdružení Campanula od svého založení pořádá zahraniční koncertní cesty, dále vystupuje i po celé České republice, kde se zúčastňuje nejrůznějších festivalů, na kterých sbor získal ocenění (stříbrné pásmo v celonárodní soutěži komorních smíšených sborů FSU, zlaté pásmo na Pražských dnech sborového zpěvu, stříbrné pásmo na 1. mezinárodní sborové soutěži Bedřicha Smetany, absolutní vítězství a titul laureáta na Festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena, zlaté pásmo a Cenu Petra Ebena za provedení skladby Salve Regina, cenu za stylovou interpretaci a cenu za celkový umělecký výkon na Harantovských slavnostech historického zpěvu, zlaté pásmo na Pražských dnech sborového zpěvu a Cenu města Jihlavy za rok 2000).

Dále jsem přiblížila činnost mezinárodních hudebních festivalů v Jihlavě (FSU, MAHLER JIHLAVA). Na festivalu Mahler Jihlava koncertovalo ze současných jihlavských pěveckých sborů pouze Pěvecké sdružení Campanula, ale na Festivalu sborového umění vystoupily sbory (DPS Gaudium, DPS Zvoneček, JSPS Melodie, PS Campanula, Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží), dokonce PS Campanula získalo ocenění stříbrného pásma.

Tato práce byla pro mne velmi zajímavá, neboť jsem díky ní objevila různé souvislosti mezi jednotlivými jihlavskými pěveckými sbory a sbormistry, kupříkladu Mgr. Jiří Jakeš vede v současné době dva jihlavské sbory, stejně tak jako sbormistr Mgr. Bohdan Sroka. K těmto poznatkům mi pomohli ochotní sbormistři, kteří mi zapůjčili kroniky, programy koncertů, fotografie sboru nebo případné nahrávky (CD, VHS). Jihlavští sbormistři mi zodpovídali mé otázky, které jsem směřovala k doplnění informací o jejich sboru, avšak občas některé jejich odpovědi zněly v celkovém kontextu vágně, mnozí z nich mi sdělili i své osobní názory na nejrůznější problémy sborového života.

Pomocí dotazníků jsem jihlavským sbormistrům položila otázky, v nichž jsem chtěla charakterizovat například repertoár jejich sboru. Jihlavští sbormistři by tak do jisté míry vymezili interpretační úroveň svého sboru a z jejich odpovědí bych vyčetla jisté postavení, které jejich sbor zaujímá mezi ostatními jihlavskými sbory. Mgr. Jana Jiráková (DPS Zvoneček) odpověděla: *„Vždy volím pestrý repertoár, aby se líbil co nejširšímu spektru dětí ve sboru, které se liší zájmy, věkem i vzděláním. Sleduji historický vývoj zpěvu od jednohlasu k současnosti, zde vybírám z 90% duchovní skladby, nedílnou součástí jsou lidové písně v nejrůznějších úpravách, sleduji novinky z oblasti dětské sborové tvorby a zařazuji i*

populární písně našich i cizích autorů. Hlavním kritériem výběru je kvalita skladby, kterou děti vždy rozliší a musí inspirovat i mne, neboť ji sbor interpretuje v průběhu celé sezóny, někdy i déle.“

Další otázky, na které jsem se zeptala jihlavských sbormistrů se týkaly získávání nových členů, kooperace s Magistrátem města Jihlavy v rámci grantové politiky nebo způsobu získávání nového notového materiálu. Jihlavští sbormistři se k této otázce vyjádřili, že tento problém řeší různými způsoby jako například nákupem (FSU, Svátky písní), výměnou mezi spolupracujícími sbory, dále využívají archivy, nebo přímo věnováním od autorů.

Na otázku účinkování sboru na mezinárodních hudebních festivalech v Jihlavě mi sbormistři napsali, že nejvíce se účastnili FSU (5 z 11 sborů). Podle odpovědí většiny jihlavských sbormistrů Festival sborového umění jejich činnost částečně ovlivňuje, avšak je nutno uvážit, zda je vhodný i pro sbory, které nepřekročily interpretační průměr a zabývají se skladbami jednoduššího typu, jakými jsou například běžné školní dětské sbory, pro které není FSU logicky tak instruktivní, neboť představuje špičkovou platformu danou obtížností repertoáru, který není pro tyto dětské pěvecké sbory tolik podnětný.

Od roku 1996 se z organizačních důvodů přesunul termín konání Festivalu sborového umění z podzimního termínu na přelom června a července, což považuje většina jihlavských sbormistrů za jeden z hlavních důvodů nižší návštěvnosti tohoto festivalu, na rozdíl od let předcházejících. Na nevyhovujícím termínu se shodlo šest sbormistrů, z nichž se pět vyjádřilo pro dřívější podzimní termín. PhDr. Pavel Jiráček (PS Campanula) se vyjádřil takto: *„Termín je naprosto nevhodný a nevyhovuje mi. Je snad přizpůsoben koncertním cestám zahraničních sborů do ČR, v rámci kterých jsou některá tato tělesa zřejmě směřována i do Jihlavy. Pro neprofesionální české sbory pokládám termín před prázdninami, tedy po tradičně vypjatém koncertním období, za velmi špatný. Všichni, především učitelé, kterých je ve sboru vysoké procento, jsou již unaveni a těžko sbor v tomto čase motivovat. Za ideální pokládám dávný termín jihlavského FSU na podzim.“*

V rámci Festivalu sborového umění probíhají v Jihlavě odborné semináře, které jsou určeny pro širokou hudební veřejnost. Odborné semináře navštívilo pět jihlavských sbormistrů. Někteří sbormistři se ohradili současně nevyhovujícím termínem, kvůli kterému přestali semináře navštěvovat, ač před změnou termínu jej údajně pravidelně navštěvovali.

Jednu z otázek, kterou jsem si v úvodu této práce položila je, zda pěvecké sbory

v Jihlavě mají v repertoáru skladby uvedené na FSU. Kladnou odpověď jsem dostala pouze u pěti pěveckých sborů.

Z dotazníku vplynuly také zásadní odpovědi ohledně FSU v Jihlavě, které by mohly být inspirací pro samotné tvůrce festivalu, tj. pro ARTAMU, oddělení MK ČR pro neprofesionální umění podobně jako pro Dům kultury odborů s. r. o. v Jihlavě, který se významnou měrou spolupodílí na pořádání tohoto špičkového festivalu.

Věřím, že moje diplomová práce alespoň částečně přispěla k objasnění otázek týkajících se pěveckých sborů v Jihlavě a bude sloužit jako přínosný materiál pro další zkoumání této problematiky.

Seznam použité literatury a pramenů:

- HOFFMANN, F. *Listy a obrazy z minulosti Jihlavy*. Krajské nakladatelství 1958, 160 s.
- HOLZKNECHT, V. *Bedřich Smetana – život a dílo*. Paton, Praha 1984, s. 22
- JAROŠ, Z. *Jihlava v datech*. Historický kalendář města Jihlavy, Jihlava 1999, 112 s.
- JAROŠ, Z. *Mladý GUSTAV MAHLER a Jihlava*. JIPRINT, Jihlava 1994, s. 7 – 19.
- JAROŠ, Z.: *Jihlavští mistři pěvci*. Vlastivědný sborník Vysočiny XI., oddíl věd společenských, Jihlava 1998, s. 77 – 121.
- JONÁŠOVÁ, V. *Pěvecké sbory v Jihlavě*, PdF MU, Brno 2000. Vedoucí diplomové práce J. Kostečka
- KOLÁŘOVÁ, M. *Festivaly sborového umění v Jihlavě*, PdF MU, Brno 1994. Vedoucí diplomové práce L. Fučík
- Kronika DPS Gaudium, uložena v ZUŠ Jihlava u Dany Fučíkové
(FUČÍK, L. Nad 42. ročníkem Festivalu sborového umění v Jihlavě: Gaudium na výbornou, *Jihlavské listy*, 2. července 1999, s. 9)
(FUČÍK, L. Úspěch české sborové školy, čl. *Jihlavské listy*, 16. září 1994, s. 5)
- Kronika DPS SOŠ u Matky Boží v Jihlavě, uložena v SOŠ sociální u Bohdana Sroky
(dopis, který psal po FSU 1994 Doc. PhDr. Ladislav Fučík Dívčímu pěveckému sboru Rodinné školy v Jihlavě)
(FUČÍK, L. Zpívala nám „Rodinka“, *Jihlavské listy* 7. červen 1994, s. 4.)
- Kronika DPS Zvoneček, uložena v Muzeu Vysočiny v Jihlavě
- Kronika HSGJ, uložena u Marie Némové
- Kronika HSPS, uložena v Muzeu Vysočiny v Jihlavě
(dopis od R. Konopáska předsedy výboru X. FVT v Jihlavě a V. Balouna ředitele DK ROH Jihlava Horáckému smíšenému pěveckému sboru 30. listopadu 1967)
(PAVLATA, R. Několik vzpomínek k 15. výročí „Hlaholu“, *Jihlavské listy*, r. 1934, roč. 37, s. 1 - 2.)
- Kronika Iuventus, uložena u Moniky Nikodýmové
- Kronika Jihlavského chrámového sboru, uložena v SOŠ sociální u Bohdana Sroky
- Kronika JSPS Melodie, uložena u Marie Kulhánkové
- Kronika PS Campanula, uložena v Muzeu Vysočiny v Jihlavě
- Kronika PS Foerster, uloženo u sbormistra P. Brady

(VARHANÍK, J. Vlčnovští tančili i před kinem, Jihlavské listy, 12. 10. 2004)

KŘESADLO, K. *Kapitoly z historie Jihlavy*. První stříbrná sláva, Novina Jihlava 1992, s. 19

RIEGEROVÁ, O. *Sborový zpěv v Jihlavě*, PF UK, Praha 2004, s. 41– 45, Vedoucí diplomové práce S. Pecháček.

SEVEROVÁ, J. *Život a dílo Bohumila Boudy*, PedF UJEP v Brně, Brno 1984. Vedoucí diplomové práce L. Fučík.

ŠEVČÍKOVÁ, K. *Osud umělce*. Seminární práce z Prosemináře II. Filozofická fakulta MU v Brně, Brno 2003, s. 4 -5.

VÝBORNÁ, T. *Chránová hudba v Jihlavě a její vývoj se zřetelem ke kůru kostela sv. Jakuba*, 2006, PF UK, s. 30 – 34, Vedoucí diplomové práce T. Slavický

Časopisy:

BROM, R. *MAHLER – JIHLAVA 2006*. In: Hudební rozhledy 12/2006, s. 12.

DOBRODINSKÝ, J. M. *Jihlavský festival sborového umění*. In: Hudební rozhledy 8/1999, s. 8.

DOBRODINSKÝ, J. M. *Padesát let festivalu sborového umění v Jihlavě*. In: Hudební rozhledy, 2007, s.14

DOSTALÍK, J. *Sborové umění a neumění v Jihlavě*. In: Hudební rozhledy 1/1994, s. 12.

FUCHS, J. *Jubilejní ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2007, s. 29

FUCHS, J. *Letos již 49. ročník FSU Jihlava*. In: CANTUS 3/2006, s.32

ŠMOLÍK, J. *Mahler Jihlava 2002*. In: Hudební rozhledy 10/2002, s. 15.

Internet:

ZUMR, F.: Jihlavské střípky, http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=1077

<http://www.campanulajihlava.cz/campanula.php?nadpis=Historie&&teleso=C&&jazyk=cz>

<http://www.campanulajihlava.cz/zvonecek.php?nadpis=Deset%20let%20činnosti%20DPS%20OZVONEČEK&&teleso=Z&&jazyk=cz>

Programy a protokoly FSU uložené v DKO Jihlava:

DOBRODINSKÝ, J. M. *MEZINÁRODNÍ SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ JIHLAVA 2000*, program FSU 2000

FUČÍK, L., program XVIII. Festivalu vokální tvorby v Jihlavě 1975

FUČÍK, L. XXV. ročník FSU v Jihlavě, čl. Jihlavské listy, 20. listopadu 1992

KOLÁŘ, J. MEZINÁRODNÍ SKLADATELSKÁ SOUTĚŽ FSU JIHLAVA '92, program XXXV. FESTIVAL SBOROVÉHO UMĚNÍ 1992

LÁZŇOVSKÁ, L.: Ohlédnutí za historií, program 50. ročníku Festivalu sborového umění 2007

MÁLEK, J. PROTOKOL o výsledcích VII. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2004 pro komorní smíšené sbory

MÁLEK, J. PROTOKOL o výsledcích VIII. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2006 pro neprofesionální ženské nebo dívčí sbory

Nabídkový KATALOG sborových partitur, DKO s. r. o. Jihlava, červen 2006

Pořady Jihlavského hudebního jara 1958, program

program Festivalu sborového umění 1992

program Festivalu sborového umění 1994

program Festivalu sborového umění 1997

program Festivalu sborového umění 1999

program Festivalu sborového umění 2001

program Festivalu sborového umění 2005

program Festivalu sborového umění 2006

program Festivalu sborového umění 2007

program Festivalu vokální tvorby 1975

PROTOKOL o výsledcích IV. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže JIHLAVA 98

PROTOKOL o výsledcích VI. ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Jihlava 2002 pro ženské a dívčí sbory

SKLADATELSKÉ SOUTĚŽE PRO PĚVECKÉ SBORY, program FESTIVALU SBOROVÉHO UMĚNÍ 1997

VÝSLEDKY, program XXXVII. FESTIVAL SBOROVÉHO UMĚNÍ 1994

Rozhovory se sbormistry: Evou Siglerovou, Janou Jirákovou, Marií Němovou, Vladimírou Živnou, Bohdanem Srokou, Ondřejem Levákem, Pavlem Bradou, Pavlem Jirákem.

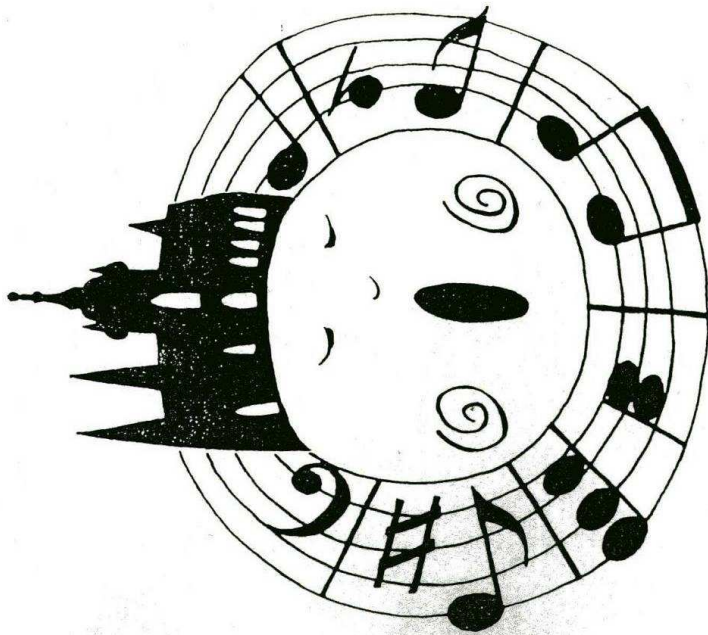
Rozhovor s Marií Kulhánkovou, Danou Fučíkovou, Drahomírou Majerovou.

Příloha 1: PS Campanula

Fotografie PS Campanula, program koncertu LAUDES LIBERORUM, ocenění ze VII. mezinárodního Festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena

1. **Žest'ové kvinteto ZUŠ Jihlava**
vedoucí Walter H o f b a u e r
 Walter Hofbauer jr. – trubka, Přemysl Hrubý – trubka, Lenka Nováková - lesní roh,
 Jan Provázek – trombon, Jan Čáp – tuba
 Joannes Pezelius (1639 – 1694): *Intrada*
 Pavel Staněk (1927): *Summermusic I.*
 Jeremiah Clarke (1673 – 1707): *Trumpet Voluntary*

2. **Schola od Matky Boží v Jihlavě**
vedoucí Vladimír H u b á l o v s k ý
 anonymus : *Díky za Tvůj kříž*
 Pavel Kalous: *Ježíš je má skála*
 Dagmar Klugarová: *Haleluja, spasení*

3. **Dětský pěvecký sbor ZVONEČEK při PS Campanula Jihlava**
sbormistr – Jana J i r á k o v á
varhany – Eliška Vyhnálková
trubka – Martin Javorský
 Michael Praetorius (1571 - 1621): *Audite, silete*
 Ivan Lukačič (1574? – 1648): *Cantate Domino*
 Johann Sebastian Bach (1685 – 1750): *Jesus bleibet meine Freude (z kantáty BWV 147)*
 Antonín Dvořák (1841 – 1904): *Ave Maria*
 Roger G. Mc Murrin: *The Lord is my Light (Psalm 27)*

4. **Flétnové duo ZUŠ Jana Štursy Nové Město na Moravě**
vedoucí – Petr S o b o t k a
 Anna Kovaříková, Pavlína Wurzelová
 Jean Baptiste Loeillet de Gant (1688 - ?): *Sonáta F dur (Largo, Allegro, Vivace, Giga)*

5. **Schola IUVENTUS od sv. Jakuba v Jihlavě**
sbormistr – Ondřej L e v á k
 Jacob Obrecht (1457? – 1505): *Parce, Domine*
 Thomas Luis de Victoria (1548? – 1611): *Benedicam Dominum*
 František Krušina: *Žalm 43 „Sud' mne, ó Bože“*

6. **Pěvecké sdružení CAMPANULA Jihlava**
sbormistr – Pavel J i r á k
varhany – Petr Sobotka
 Nikolaj Kedrov (1871 – 1940): *Otče náš*
 Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809 – 1847): *Jauchzet dem Herrn alle Welt (Psalm 100)*
 John Rutter (1945): *God be in my head*
 Joel Blahník (1938): *Easter Fanfare*

7. **Klarinetové kvarteto ZUŠ Jana Štursy Nové Město na Moravě**
vedoucí – Ladislav M i k o
 Tomaso Giovanni Albinoni (1671 – 1751): *Sonáta g moll (Largo, Allegro, Grave, Presto)*

8. **VOXTET**
vedoucí – Martin Mikeš

28.11.-30.11.

PRAHA 1997

VI.

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL
ADVENTNÍ A VÁNOČNÍ HUDBY
S CENOU PETRA EBENA
INTERNATIONAL FESTIVAL
OF ADVENT AND CHRISTMAS MUSIC
WITH PETER EBEN'S PRIZE
INTERNATIONALES FESTIVAL
DER ADVENT - UND WEIHNACHTSMUSIK
MIT DEM PETER EBEN'S PREIS

*Pěvecké sdružení Campanula Jihlava
Lena Petra Ebena za skladbu Salve Regina*

Předseda poroty *zlatě nůsno*

Praha 30.11. 1997

Příloha 2: PS Foerster
Fotografie PS Foerster, program Vánočního zpívání, program SETKÁNÍ PĚVCŮ z roku 1975

140. výročí založení Sokola

Elleté

Peleté

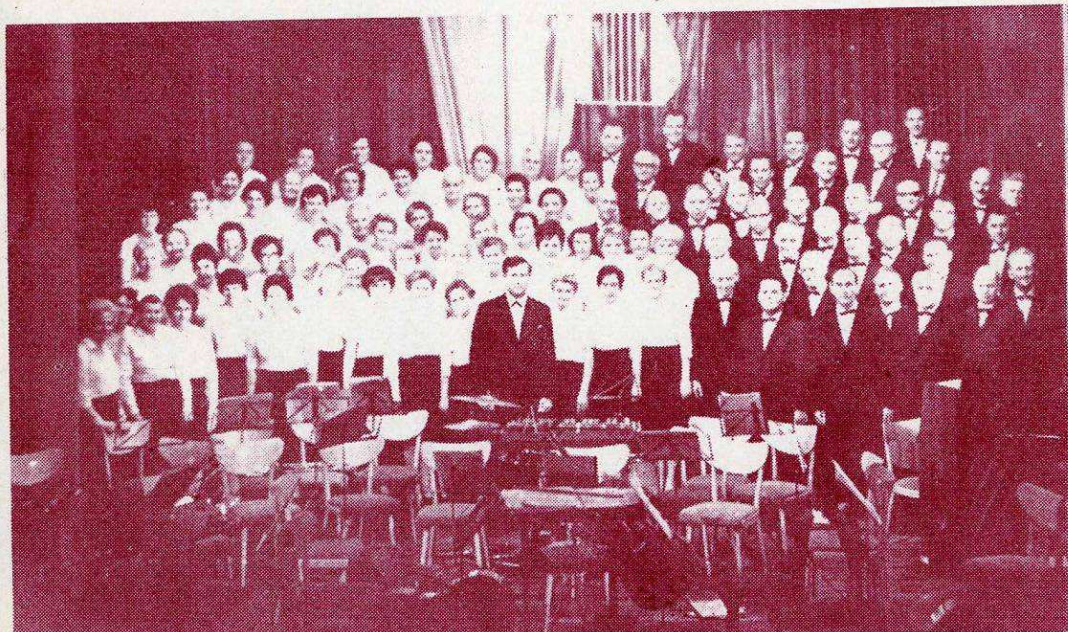

SETKÁNÍ PĚVCŮ

1975

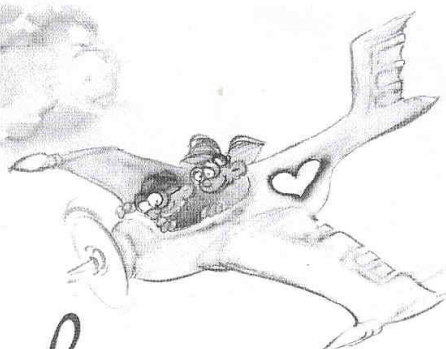
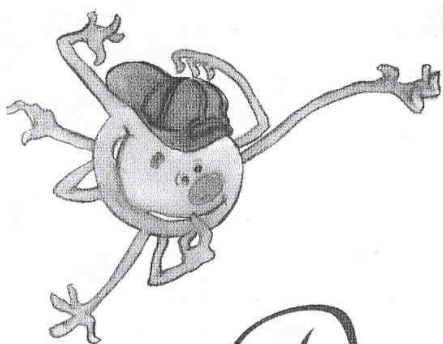

Spojené sbory Vysočiny : Foerster Jihlava, Smetana Telč, Hlahol-Janáček Třebíč
Dirigent : doc.dr.Josef Mátl, CSc

Příloha 3: DPS Gaudium

Fotografie DPS Gaudium, ZLATÉ PÁSMO z regionální soutěže pěveckých sborů, ZLATÉ PÁSMO z regionální přehlídky dětských pěveckých sborů, plakát z IX. SLAVNOSTÍ VARHAN, PAMĚTNÍ LIST

Pochvalný list

DPS GAUDIUM
JIHLAVA

REGIONÁLNÍ SOUTĚŽ PĚVECKÝCH SBORŮ
ZLATÉ PÁSMO
POSTUP

Místo a datum: TŘEBÍČ 25. 3. 2000

Podpis:

Dům dětí a mládeže Hrádek – Domek

Městské kulturní středisko v Třebíči

IPOS ARTAMA PRAHA

udělují

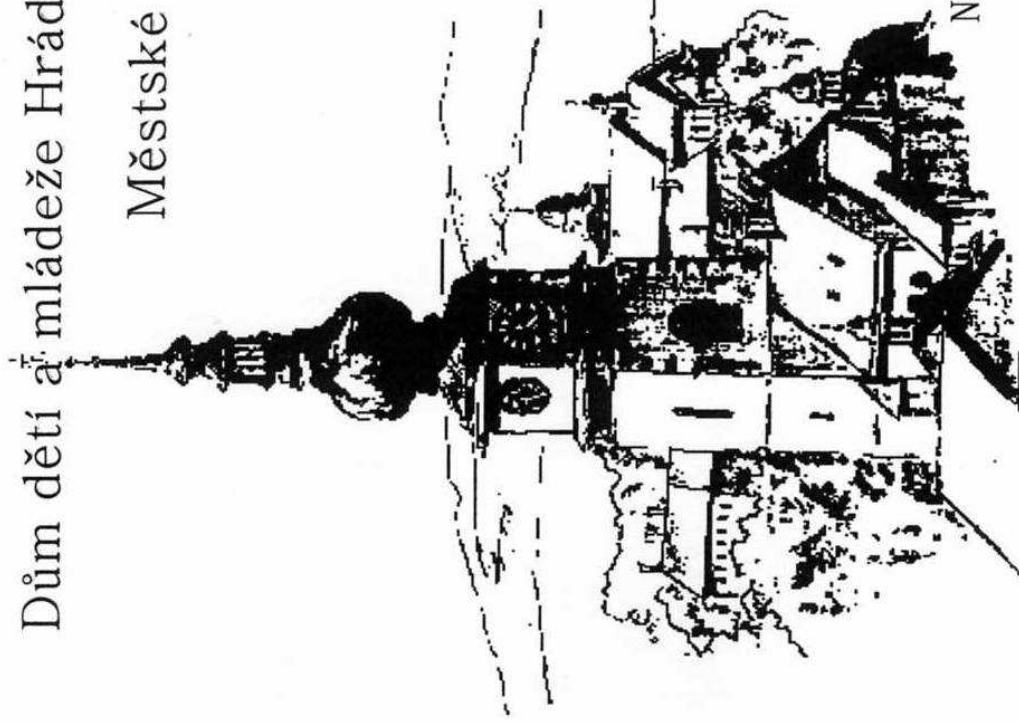
ZLATÉ PÁSMO

Souboru GAUDIUM Jihlava

Na regionální přehlídce dětských pěveckých sborů

V Třebíči dne 3. 5. 2002

Genotová Jihlava Gen. Machová

Unie rodičů při ZUŠ Jihlava
Městský úřad v Jihlavě
PS Campanula Jihlava

IX. SLAVNOSTI VARHAN

CHRÁM SV. IGNÁCE
Masarykovo náměstí v Jihlavě

Zdeněk Nováček
varhany

Jiří Bělík
hoboj

Dětský pěvecký sbor
Gaudium

Jihlavský komorní orchestr

Dana Fučíková
soprán

Jarmila Dymáčková
alt

Lubomír Šrubař
varhany

dirigent
Jiří Jakeš

1. KONCERT
úterý 6. června 2000 v 19⁰⁰ hod.

6. ročník mezinárodního festivalu
pěveckých sborů

JARO SE OTVÍRÁ

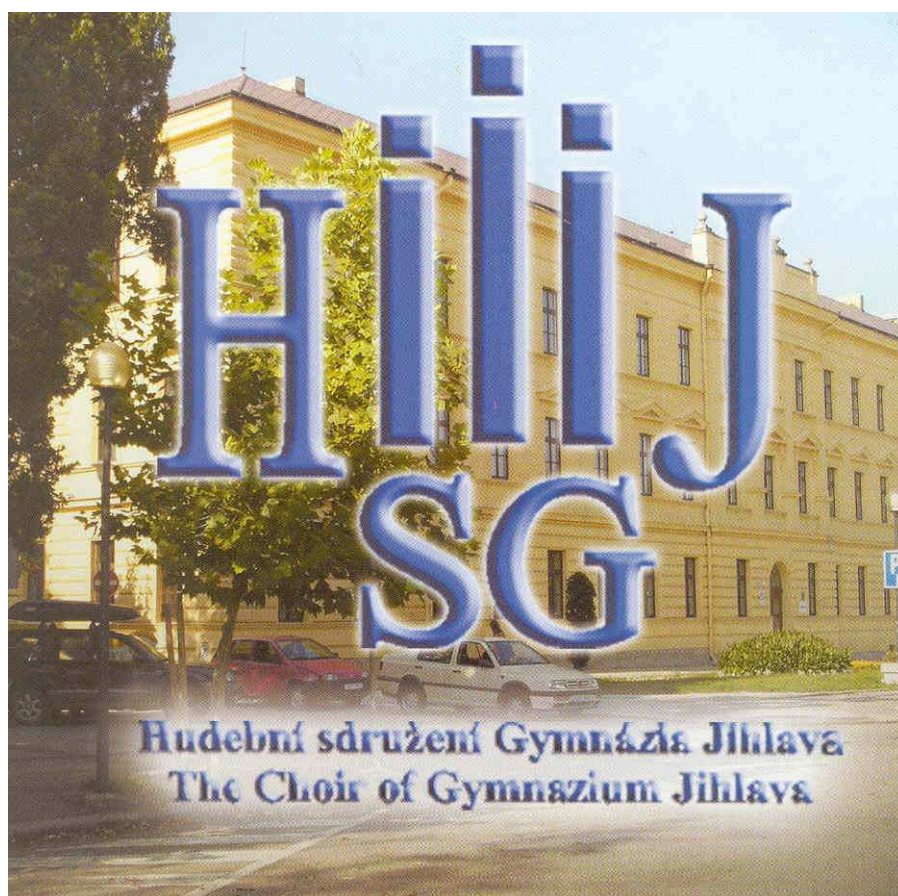
s Cenou Zdeňka Lukáše

PAMĚTNÍ LIST

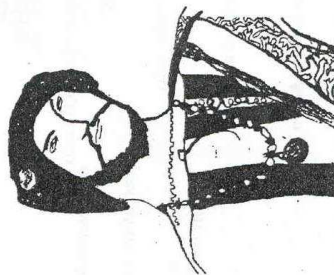
Žďár nad Sázavou 11.-13. května 2001

Příloha 4: Hudební sdružení Gymnázia Jihlava
Fotografie Hudebního sdružení Gymnázia Jihlava a jejich LOGO, program Jarního koncertu a
Vánočního koncertu

**Gymnázium Jihlava
pořádá**

Jarní koncert studentů

**úterý 7. května 2002 v 15:00 hodin
hotel Gustav Mahler**

Gymnázium Jihlava

pořádá

Vánoční koncert

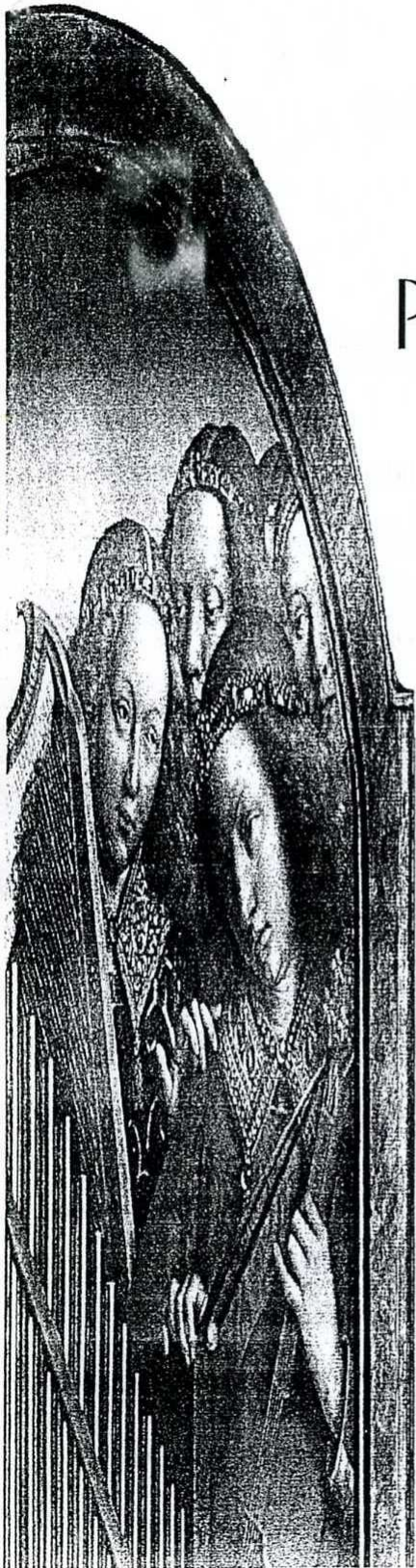

**7. 12. 2004 v 18 hodin
divadelní sál DK**

1. **Největší z nálezu a zitrát**
Vyznání
San Francisco
Klára
Šenkýřka
Ze střední speciální školy pro zrakově postiženou mládež v Brně
zpívají: Martin Baláž
Lukáš Kakara
David Pražák
2. **L. Fišer: Amoroso**
housle: Pavla Fučíková 6A8
klavír: p. Dana Fučíková
3. **P. Eben: Koleda**
zpívají: studenti 2A8, 6B8 a 1.A
klavír: p. Eliška Vyháňalová
4. **W. A. Mozart: Rondo**
housle: Lucie Menšíková 5A8
klavír: Romana Kameníková
5. **F. Sinatra: My Way**
zpěv: Diana Heričová 4A8
klavír: Přemysl Hrubý 5B8
6. **Tři české koledy**
Sedítej večer nastal
Veselé vánoční hody
Pásli ovce Valaši
na flétny hrají studenti 6B8
7. **J. Ledecký: Ryba rybě**
zpěv a kytara: Klára Šimková 1.B
flétna: Jana Volfová 1.B
8. **F. Mendelssohn-Bartholdy: Píseň beze slov**
housle: Jan Vlášil 3.C
9. **Česká vánoční v úpravě Zdeňka Zouhara: Pastyři, nespěte**
zpívají: studenti 1.A a 5B8
doprovázejí: housle: Markéta Kozová 6B8
Hana Šimková 3A8
violoncello: Daniela Dokulilová 3A8
Řídí: Dagmar Němečková
10. **E. Hradecký: Opuštěné blues**
flétna: Lucie Brahová 6A8
klavír: Tereza Řezníčková 3B8
11. **Z. Kaňák: Do Betléma půjdeme**
zpívají studenti 6B8 a 4.C
řídí: Dagmar Němečková
12. **O. Soukup, G. Osvaldová: A pohádka je konec**
zpívá: Markéta Procházková 4.B
13. **Francouzské písně: Vent frais**
Saint Joseph avec Marie
Aux Champs-Elysées
zpívají studenti 1. – 4. ročníků
řídí: Jarmila Svojsířková
14. **J. Štítr, J. Suchý: Purpura**
Vánoční spirituál: Noc nad Betlémem
Zpívá: Příležitostně sdružení přátel Vánoc
Violoncello: Klára Pařová 1.A
Řídí: Dagmar Němečková
15. **Hudební sdružení Gymnázia Jihlava:**
česká vánoční v úpravě M. Košlera: Přišlo jsi k nám
Česká vánoční v úpravě F. Žáka: V jeskyni betlémské
J. Rutter Candlelight Carol
Moravská vánoční v úpravě J. Herdena: Krásná panna přemilého syna
Moravská vánoční v úpravě M. Krejčího: Padla rosa studená
Francouzský tradiční v úpravě R. R. Terryho: Andělská zpráva
Jingle Bells
M. Leontovich, P. Wilhousky: Carol of the Bells
klavírní doprovod: Markéta Bouchnerová
řídí: Marie Němová

Příloha 5: Jihlavský chrámový sbor
Plakát koncertu Petr EBEN MISSA ADVENTUS, Absolventský koncert, Zpěvy adventní a vánoční

HUDBA
PŘI BOHOSLUŽBÁCH

na 1. neděli adventní

Petr EBEN:

MISSA ADVENTUS

et quadragessimae.

Zpívá

MUŽSKÝ SBOR JIHLAVSKÉHO
CHRÁMOVÉHO SBORU

Varhany: Petr SOBOTKA

Co znělo a zní z jihlavských kůrů

Absolventský koncert Mgr. Terezie Výborné
Sbormistrovství chrámové hudby, Týnská škola, PedF UK v Praze

5. května 2006 16.30 v kostele sv. Jakuba Staršího v Jihlavě

Jihlavský chrámový sbor:

Zdeněk Blažek – Ubi Caritas Et Amor

Bohumil Bouda – Ave Maria

Iuventus:

Bohumil Bouda – Svatý Václave

Jihlavský chrámový sbor:

Jan Hanuš – Janovy pašije

Iuventus:

Gorazd František Krušina – Hospodine...

Rančířovský chrámový kvartet:

Petr Eben – Antifona – Veselte se nebesa

Bohdan Sroka – Kristus Pán se narodil

Šteyerův kancionál – Divné to věci Boží; upr. Jaroslav Krček

Fr. Fiala – Improperia

Any How – spirituál

Orlando di Lasso – Alleluja

Petr Šandera – Gloria Patri

Zpěvy

adventní a vánoční

3. prosince 2006 v 17 hodin

Chrám sv. Ignáce v Jihlavě

ÚČINKUJÍ:

JSPS Melodie

sbormistr: Jiří Jakeš

Jihlavský chrámový sbor

sbormistr: Bohdan Šroka

Hudební sdružení

Gymnázia Jihlava

sbormistr: Marie Němová

Komorní pěvecký sbor

FONS Zďár nad Sázavou

sbormistr: Leoš Drahošský

Miroslava Směkalová

Komorní filharmonie

Vysočina

dirigent: Jiří Jakeš

V programu koncertu mimo jiné zazní:

Adam Michna

**Z české
mariánské muziky**

diriguje: Jiří Jakeš

POŘÁDÁ JIHLAVSKÝ SMÍŠENÝ PĚVECKÝ SBOR MELODIE S PODPOROU STATUTÁRNÍHO MĚSTA JIHLAVY

Příloha 6: Iuventus
Fotografie Iuventus, Absolventský koncert

Co znělo a zní z jihlavských kůrů

Absolventský koncert Mgr. Terezie Výborné
Sbormistrovství chrámové hudby, Týnská škola, PedF UK v Praze

5. května 2006 16.30 v kostele sv. Jakuba Staršího v Jihlavě

Jihlavský chrámový sbor:

Zdeněk Blažek – Ubi Caritas Et Amor

Bohumil Bouda – Ave Maria

Iuventus:

Bohumil Bouda – Svatý Václave

Jihlavský chrámový sbor:

Jan Hanuš – Janovy pašije

Iuventus:

Gorazd František Krušina – Hospodine...

Rančířovský chrámový kvartet:

Petr Eben – Antifona – Veselte se nebesa

Bohdan Sroka – Kristus Pán se narodil

Šteyerův kancionál – Divné to věci Boží; upr. Jaroslav Krček

Fr. Fiala – Improperia

Any How – spirituál

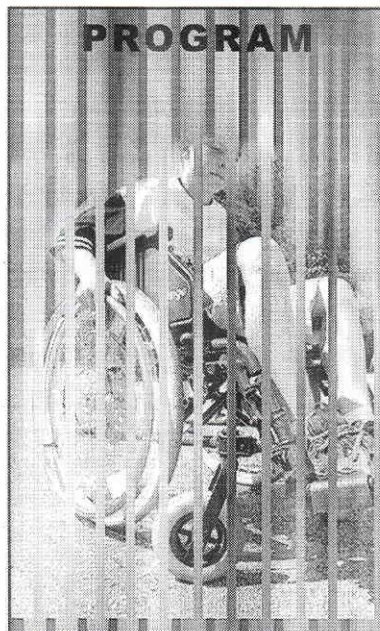
Orlando di Lasso – Alleluja

Petr Šandera – Gloria Patri

Příloha 7: Jihlavský pěvecký smíšený sbor Melodie
Fotografie Jihlavský pěvecký smíšený sbor Melodie, Lubomír Šrubař, BENEFIČNÍ
KONCERT, SVATOVÁCLAVSKÝ KONCERT

BENEFIČNÍ KONCERT

VZPOMÍNKY NA PROVENCE

HORÁCKÉ DIVADLO JIHLAVA • ČTVRTEK 16. 10. 2003 • 19 HODIN

SVATOVÁCLAVSKÝ KONCERT

Chrám sv. Ignáce, Jihlava, 27. 9. 2007, 19 hodin

Účinkují:

Jihlavský smíšený pěvecký sbor Melodie

Dirigent: Jiří Jakeš

Soprán: Dana Fučíková

Varhany: Petr Sobotka, Lubomír Šrubar

Trombon: Jan Nosek

Program:

1. Louis Nicolas Clérambaut
SUITE DE DEUXIÈME TON: PLEIN JEU, DEO
varhany
2. Tielman Susato: CUM DECORE
3. J. Arcadelt: IL BIANCO
4. Fr. Witt: DOMINE DEUS
5. E. L. Měchura: AVE MARIA
6. Petr Eben: PÍSEŇ RUTH
varhany, soprán
7. Joseph Emperor: ALME INGRATE
soprán, varhany, trombon
8. A. Bruckner: LOCUS ISTE
9. L. Janáček: GRADUALE IN FESTO
10. Spiritual: DEEP RIVER
11. César Franck: PANIS ANGELICUS
12. A. Tůčapský: SVATÝ VÁCLAVE
13. Petr Eben: DVĚ INVOKACE PRO TROMBON
A VARHANY NA CHORÁL „SVATÝ VÁCLAVE“
14. R. Wünscht: SVATÝ VÁCLAVE

JIHlavský
SMÍŠENÝ
PĚVČENÝ SBOR
Melodie

J I H L A V S K Ý
S M Í Š E N Ý
P Ě V Ě C K Ý
S B O R
Melodie

Příloha 8: Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží
Fotografie Dívčí sbor SOŠ sociální u Matky Boží, FSU 1994, II. Festival duchovní hudby,
Koncert k 10. výročí založení sboru

*XXXVII. festival sborového umění Jihlava '94
2.-4. září*

II. FESTIVAL DUCHOVNÍ HUDBY

PAMĚTNÍ LIST

sbormístru

Mgr. Bohdanu Šrokovi

10. - 12. května ❖ KROMĚŘÍŽ 1996

Zveme vás

na náš malý

KONCERT
k 10. výročí

v sále hotelu Gustav Mahler

ve čtvrtek 31. května v 17:00

NA PROGRAMU

Palestrina, Lotti, Lukáš, Mozart,
Smetana, Foerster, Martinů

PŘIPRAVILI

Divčí sbor školy

A jeho hosté: sólisté a hudebníci z Jihlavy

Příloha 9: DPS ZŠ Nad Plovárnou Jihlava
Fotografie DPS ZŠ Nad Plovárnou Jihlava na vítání občánků

Příloha 10: DPS Zvoneček
Fotografie DPS Zvoneček, LAUDES LIBERORUM, Regionální kolo ve sborovém zpěvu
(ZLATÉ PÁSMO)

LAUDES LIBERORUM

CHVÁLY DĚTÍ

X. ročník

SCHOLA OD MATKY BOŽÍ V JIHLAVĚ (Vladimír Hubálovský)

FLÉTNOVÉ DUO ZUŠ Jana Štursy NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ (Petr Sobotka)

KLARINETOVÉ KVARTETO ZUŠ Jana Štursy NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ (Ladislava Miko)

ŽEŠŤOVÉ KVINTETO ZUŠ JIHLAVA (Walter Hofbauer)

SCHOLA IUVENTUS OD SV. JAKUBA V JIHLAVĚ (Ondřej Levák)

DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR ZVONEČEK JIHLAVA (Jana Jiráková)

PĚVECKÉ SDRUŽENÍ CAMPANULA JIHLAVA (Pavel Jirák)

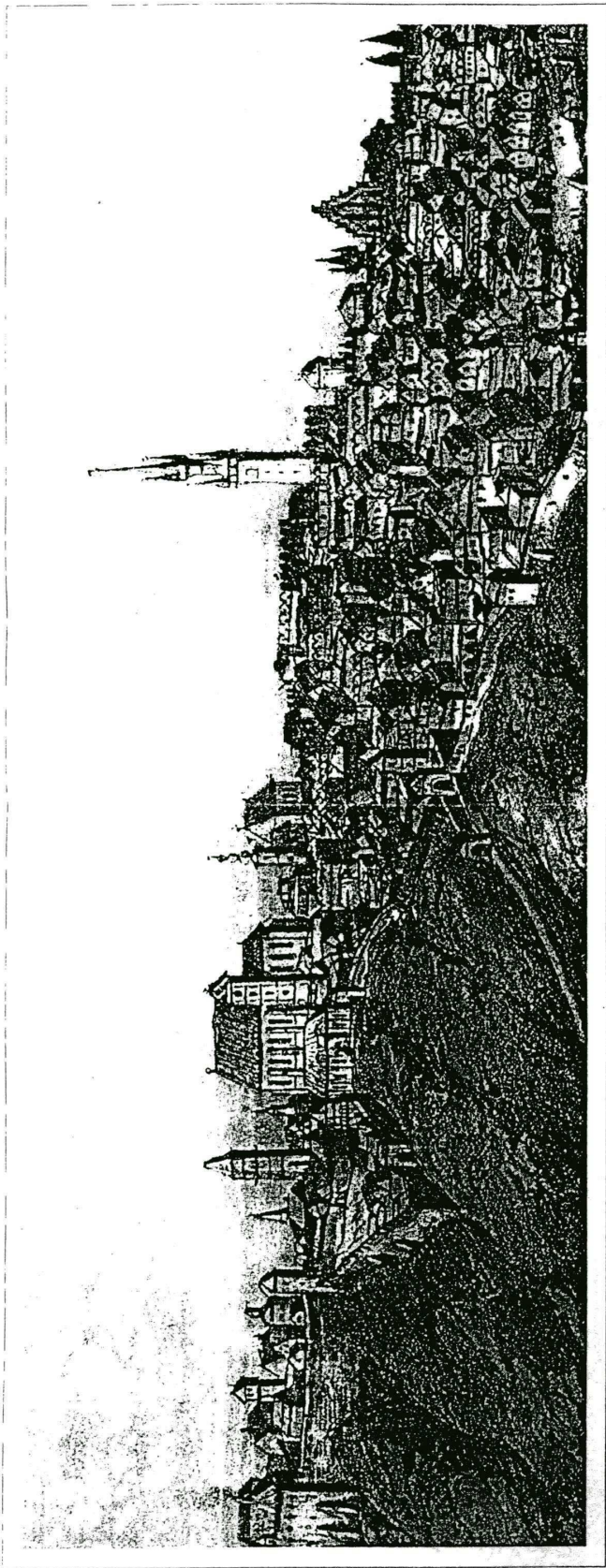
VOXTET (Martin Mikeš)

neděle 22. dubna 2007

v 19.00 hodin

**CHRÁM NANEBEVZETÍ PANNY MARIE
v Jihlavě**

Pořádá Dětský pěvecký sbor Zvoneček
při PS Campanula Jihlava
s podporou Statutárního města Jihlavy
a s pochopením Farního úřadu

Základní škola Loucká, Znojmo
Znojmská Beseda, Opresní úřed Znojmo

uděluje

DIPLOM

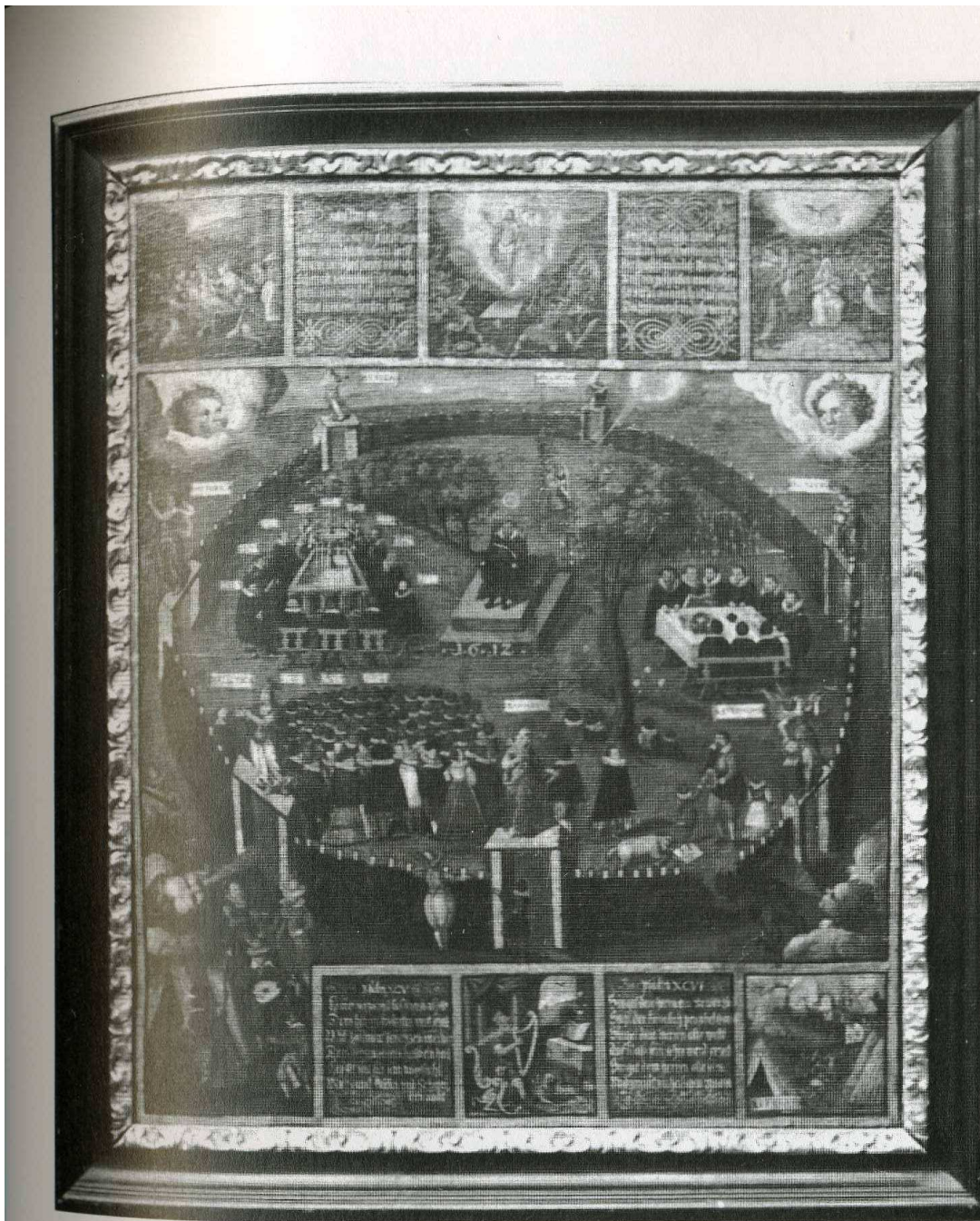
sbor Zámeček, Fihlana

Zlaté pásmo

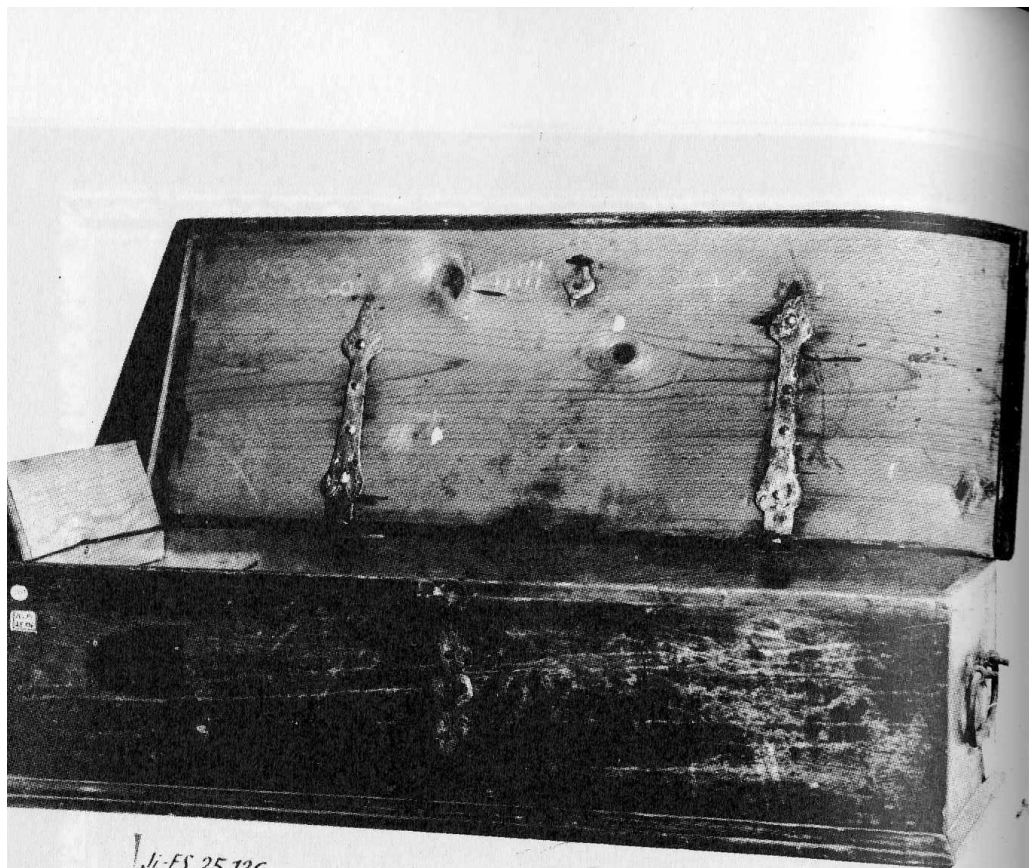
Regionální kola ve sborovém zpěvu

kategorie II B

Příloha 11: Mistři pěvci
„Postenbrief“ 1613, Truhlice jihlavských mistrů pěvců 1613, řád norimberských mistrů pěvců
1614

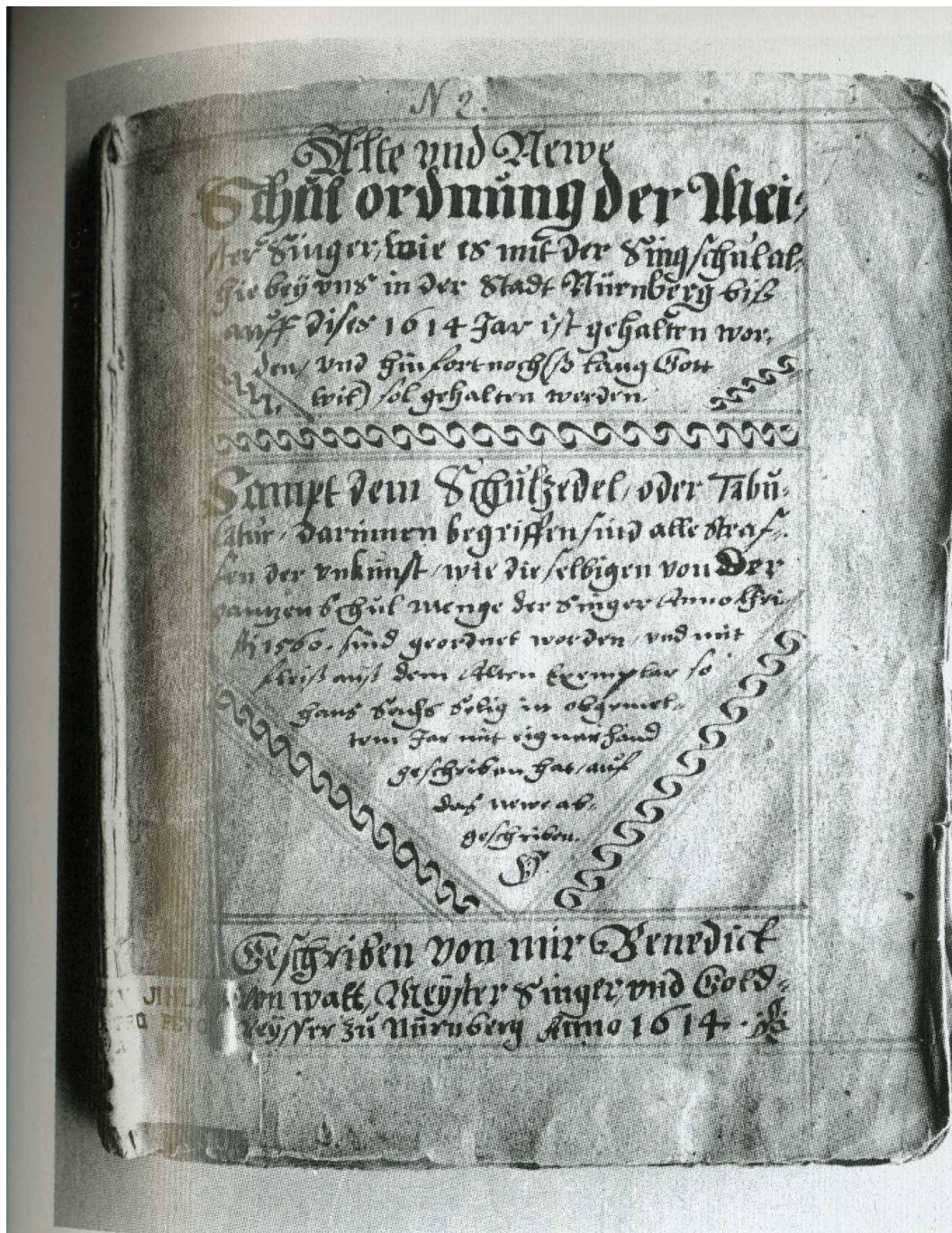

9. J. Wadhofer, „Postenbrief“, olej na plátně, 1612. Muzeum Vysočiny. Foto Jaroslav Kourková.

Ji-FS 25136
(3775)

Truhlice jihlavských mistrů pěvců z roku 1613. Muzeum Vysočiny. Foto Jana Kourková.

11. Starý a nový školní řád norimberských mistrů pěvců z roku 1614. SOKA Jihla

Příloha 12: Gustav Mahler
PROGRAM MAHLER JIHLAVA, maturitní vysvědčení Gustava Mahlera

Mahlerův festival

15. – 28. 7. 2001

Jihlava / Kaliště / Polná
/ Nové Město na Moravě

Protokoll

bei der

Maturitäts-Prüfung

im

Schuljahre 187 $\frac{6}{7}$.

Th. Wrofl
k. k. Landrathschreiber.

Dr. Döbner
Rk. Sin.
Franz Kieplersch für Mathematik
Winnig Ecker für Geschichte
Fr. Kavotny für Latein
Guido Gager, Religionslehre
J. Viktor Langhaus
f. Deutsche Sprache
Lorenz Hippenderer f. Physik

Name und Alter des Schülers	Vaterland und Geburtsort	Name und Stand des Vaters oder Vormundes	Hat studirt: ja/Nein
Mohles Josef geboren am 12. Juli 1860	Böhmen Kalischt	Lumpard Ferd. Hermann	von 1879 bis 1897 in Prag hat 2 Jahre studirt
Eitliches Betragen	privat		schlecht
Leistungen in den einzelnen Prüfungsgegenständen:			
Religionslehre	befriedigend		schlecht
Lateinische Sprache	gering		schlecht
Griechische Sprache	gering		schlecht
Deutsche Sprache	gering		schlecht
Böhmische Sprache			schlecht
Geschichte und Geographie	gering		schlecht
Mathematik	gering		schlecht
Physik	gering		schlecht
Naturgeschichte	gering		schlecht
Philosophische Propädeutik	befriedigend		schlecht
Reifezeugnis vom 6. Juli 1877, Beschluss: Reife auf Befehl vom 12/9/1877 Reife vom 12. August 1897			

Příloha 13: Festival sborového umění
HUDEBNÍ JARO 1958, program festivalu vokální tvorby, festival sborového umění 2005

MĚSTSKÝ DŮM OSVĚTY V JIHLAVĚ

JIHLAVSKÉ

HUDEBNÍ JARO

březen – květen 1958

Celostátní festival nové čs. vokální tvorby

19. – 20. dubna 1958

VYUŽIJTE VÝHOD, KTERÉ VAM POSKYTUJE PŘEDPLATNĚ:

Pro vaše pohodlí a úsporu zařadili jsme 6 nejvýznamnějších koncertů „Jihlavského hudebního jara 1958“ do předplatného, které zahrnuje 20 proc. slevu na každé vstupence (studenti a příslušníci stát. prac. záloh 35 proc. slevy), zajistí vám vaše oblíbené místo a ušetří starosti s obstaráváním vstupenky na poslední chvíli.

ABONENTNÍ KONCERTY LETOŠNÍHO HUDEBNÍHO JARA:

1. Zahajovací koncert Krajského symfonického orchestru a pěveckých sborů
2. Houslový koncert Ladislava Jáska.
3. Koncert Státní Filharmonie, laureáta státní ceny Klementa Gottwalda. Brno (Slovanské tance).
4. Závěrečný koncert Celostátního festivalu nové čs. vokální tvorby (Vachův sbor moravských učitelů).
5. Večer sólistů baletu Státního divadla v Brně.
6. Koncert Pražského komorního orchestru bez dirigenta.

CENY ABONENTNÍCH VSTUPENEK: 50, 42 a 35 Kčs.
Studenti a stát. prac. zálohy: 42, 35 a 28 Kčs.

Předprodej: TURISTA, Jihlava, náměstí Míru, telefon 3837, 3940.

Porady Jihlavského hudebního jara 1958

S teplejší paprsky slunce hlásí se ke slovu i jaro v hudebním životě našeho města. „Jihlavské hudební jaro 1958“ ukazuje svým rozsahem, výběrem účinkujících, repertoárem a celým svým uspořádáním, že se chce opět stát vrcholnou kulturně společenskou událostí krajského města i širokého okolí, a že chce dát milovníkům vážné hudby krásné umělecké zážitky.

Letos po prvé bude v rámci „Jihlavského hudebního jara“ probíhat i Celostátní festival nové československé vokální tvorby pod patronátem Srazu čs. skladatelů a zážitků v Jihlavě. Tím se význam našeho hudebního jara přenesl daleko za hranice Jihlavského kraje. Vokální festivalu zúčastní se kromě pěveckých sborů a sólistů i naši přední hudební skladatelé a oficiální hosté. Jihlavskému obecenstvu se tedy naskytá příležitost ukázat svou účastí a krásným přijetím hostujících umělců, že Jihlava pokračuje v dobrých starých tradicích a právem se uchází o pověst kulturně a společensky vyspělého města.

16. března — neděle — slavnostní zahájení:

KRAJSKÝ SYMFONICKÝ ORCHESTR, JIHLAVA

Spoluúčinkují pěvecké sbory:

SMETANA Telč, FOERSTER Jihlava, HLAHOL Třebíč a
 UČTELSKÝ PĚVECKÝ SBOR z Pelhřimova
 Dirigenti: Ant. Horák, Ladislav Fučík
 Sbornímišti: dr. Josef Mátl, J. Vácová, Jan Sejk

Na pořadu:

Smetana: „Slavnostní předehra C-dur“, „Česká píseň“,
 Fibich: „Noc na Karlštejně“, „Vodník“,
 Sborové skladby B. Smetany, A. Rubinstejna, B. Pokorného,
 J. Jindřicha, D. Sostakoviče, J. Křičky a J. B. Foersterů.

24. března — pondělí:

HOUSLOVÝ KONCERT LADISLAVA JÁSKA
 laureáta mezinárodních soutěží v Londýně, Paříži a Praze.
 KLAVÍRNÍ DOPROVOD JOSEF HÁLA.

Na pořadu:

C. F. Haendel, J. Sibelius, J. Suk, A. Dvořák, M. Ravel

1. dubna — úterý:

STÁTNÍ FILHARMONIE, BRNO
 laureát státní ceny Klementa Gottwalda
 dirigent dr. Otakar Trhák
 Antonín Dvořák: SLOVANSKÉ TANCE

CELOSTÁTNÍ FESTIVAL NOVÉ ČESKOSLOVENSKÉ VOKÁLNÍ TVORBY

19. dubna — sobota:

PĚVECKÝ KONCERT SBORŮ JIHLAVSKÉHO KRAJE
 (mimo předplatné)

Zúčastní se sbory:

SMETANA Telč, FOERSTER Jihlava, sbornímištr dr. Josef Mátl
 UČTELSKÝ PĚVECKÝ SBOR Pelhřimov, sbornímištr Jan Sejk
 SÁZAVAN Zruč n. Sáz., sbornímištr dr. V. Němec
 JANÁČEK, Třebíč, sbornímištr K. Padra
 MY 48 Třebíč-Borovna, sbornímištr prof. B. Bouda
 HLAHOL Třebíč, sbornímištr J. Vácová

Účinkují sólisté Státního divadla v Brně:

SOŇA CERVENÁ, JAN SOUMAR, F. HALJŘ
 a prof. VERA MORA z Prahy

20. dubna — neděle dopoledne:

ZPÍVÁME DĚTEM PRO RADOST

(mimo předplatné)

Účinkují:

LYSKOV DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR Brno,
 sbornímištr dr. V. Lysěk
 DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR „JITŘENKA“ z Nové Včelnice,
 sbornímištr K. Melzoch

20. dubna — neděle večer:

VÁCHŮV SBOR MORAVSKÝCH UČTELEK
 sbornímištr zasloužilý umělec Břetislav Bakala
 HRAJÍ CLENOVE STÁTNÍ FILHARMONIE,
 laureátka Státní ceny Klementa Gottwalda, Brno

Na pořadu:

Skladby Leoše Janáčka a našich soudobých skladatelů
 B. Martinu: Otvírání studánek

Koncem dubna (datum bude oznámeno na plakátech):

VEČER SÓLISTŮ BALETU STÁT. DIVADLA V BRNĚ

Ukázky ze světových baleťů, vybrané z programu, který byl
 souborem brněnského Státního divadla uveden s velkým
 úspěchem na zájezdu v Berlíně

Účinkují:

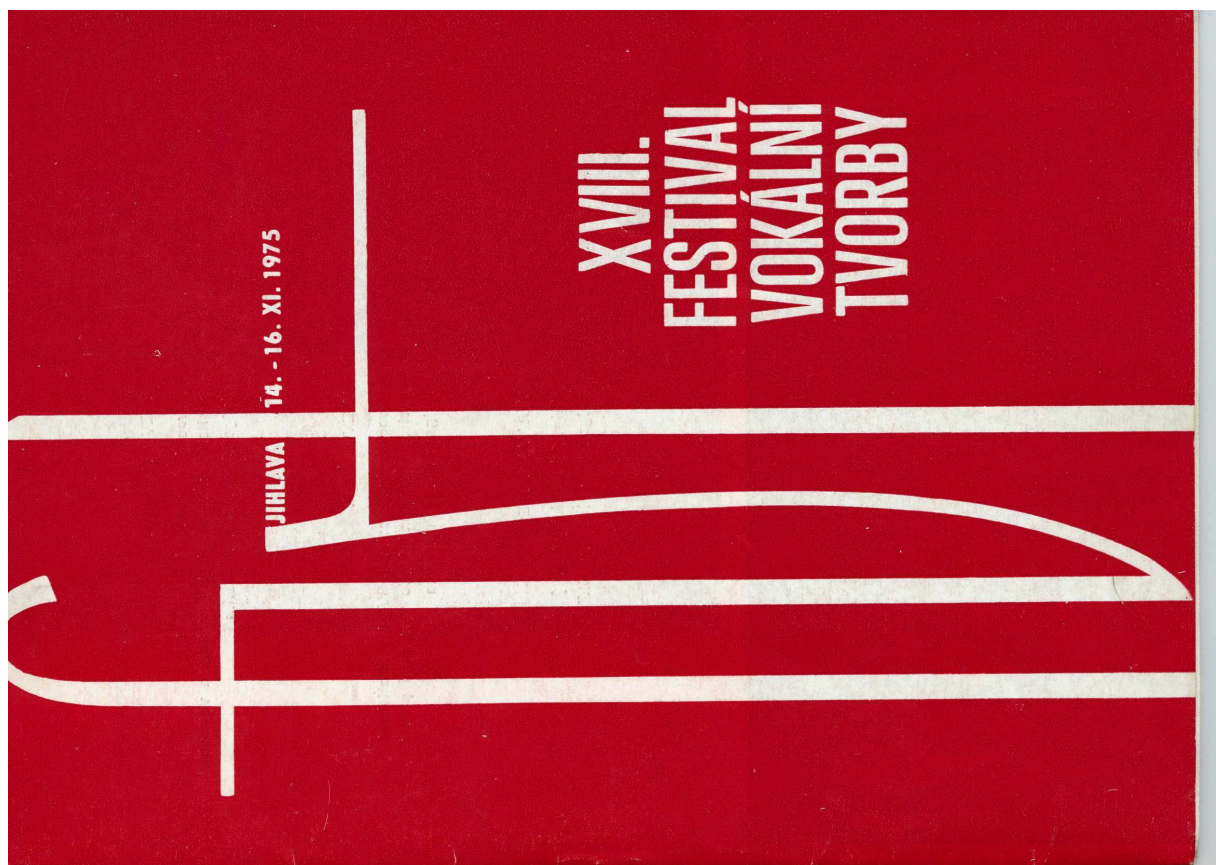
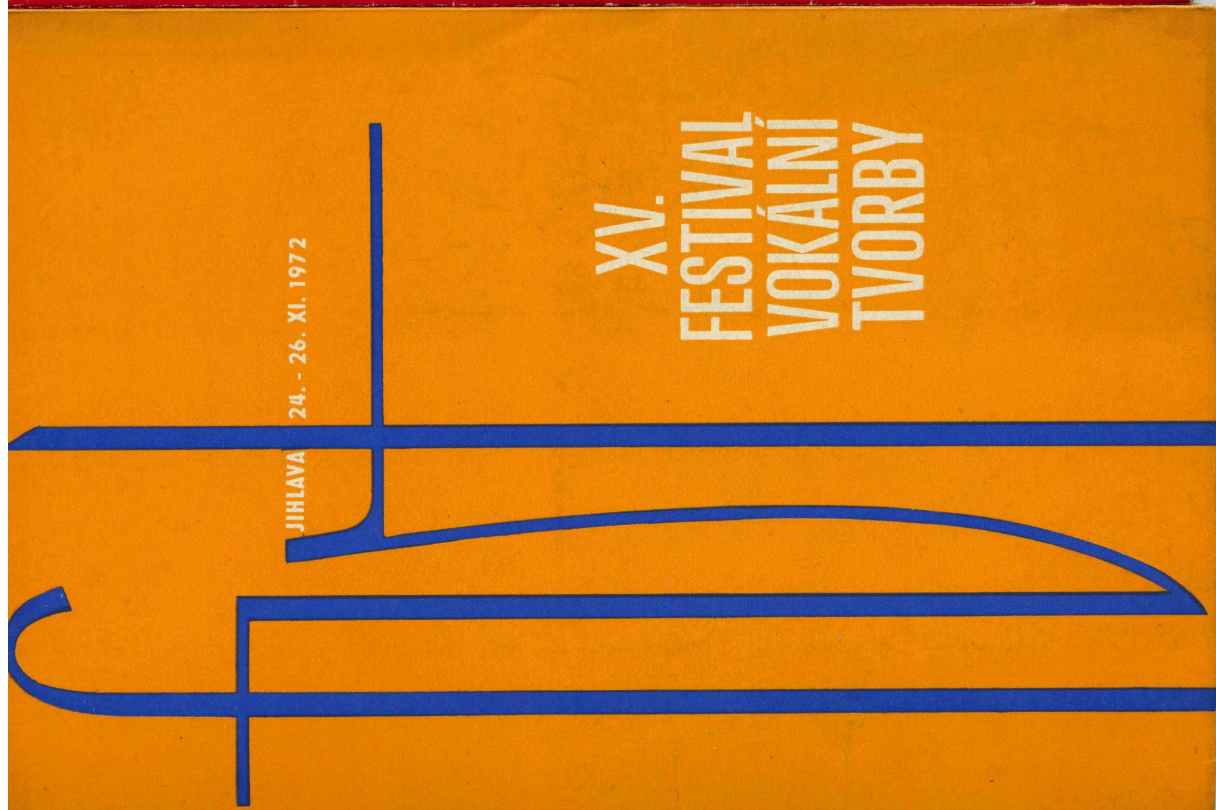
VERA AVRATOVÁ, laureátka státní ceny
 MIRA FIGAROVÁ, nositelka vyznamenání „Za vynikající práci“
 JIRÍ NERMUT, šéf baletu Státního divadla
 JIŘINA SLESINGEROVÁ a KAREL TOLAR

11. května — neděle:

PRŮŽSKÝ KOMORNÍ ORCHESTR BEZ DIRIGENTŮ
 Závěrečný koncert „Jihlavského hudebního jara“ v provedení
 našeho vynikajícího tělesa, které je světovou zvláštností

Na pořadu:

Stamic, Votřšek, Mozart, Prokofjev

fsu
FESTIVAL
SBOROVÉHO
UMĚNÍ

JIHLAVA 24. - 26. června 2005